اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۱۷ دی ۱۴۰۱
• ۱۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
• ۷ ژانویه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۵۷ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۳۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سرمقاله

کدام بودجه؟ ۲

تدوین برنامه هفتم اولویت دارد ۸

نباید اقتصاد را مطیع تولید داخل کرد ۹

یادداشت‌های امروز

کسری بودجه مانع صعود بازار سرمایه ۱۲

مسیر پرپیچ‌وخم مالیات‌محوری بودجه ۱۴

گفت‌وگو

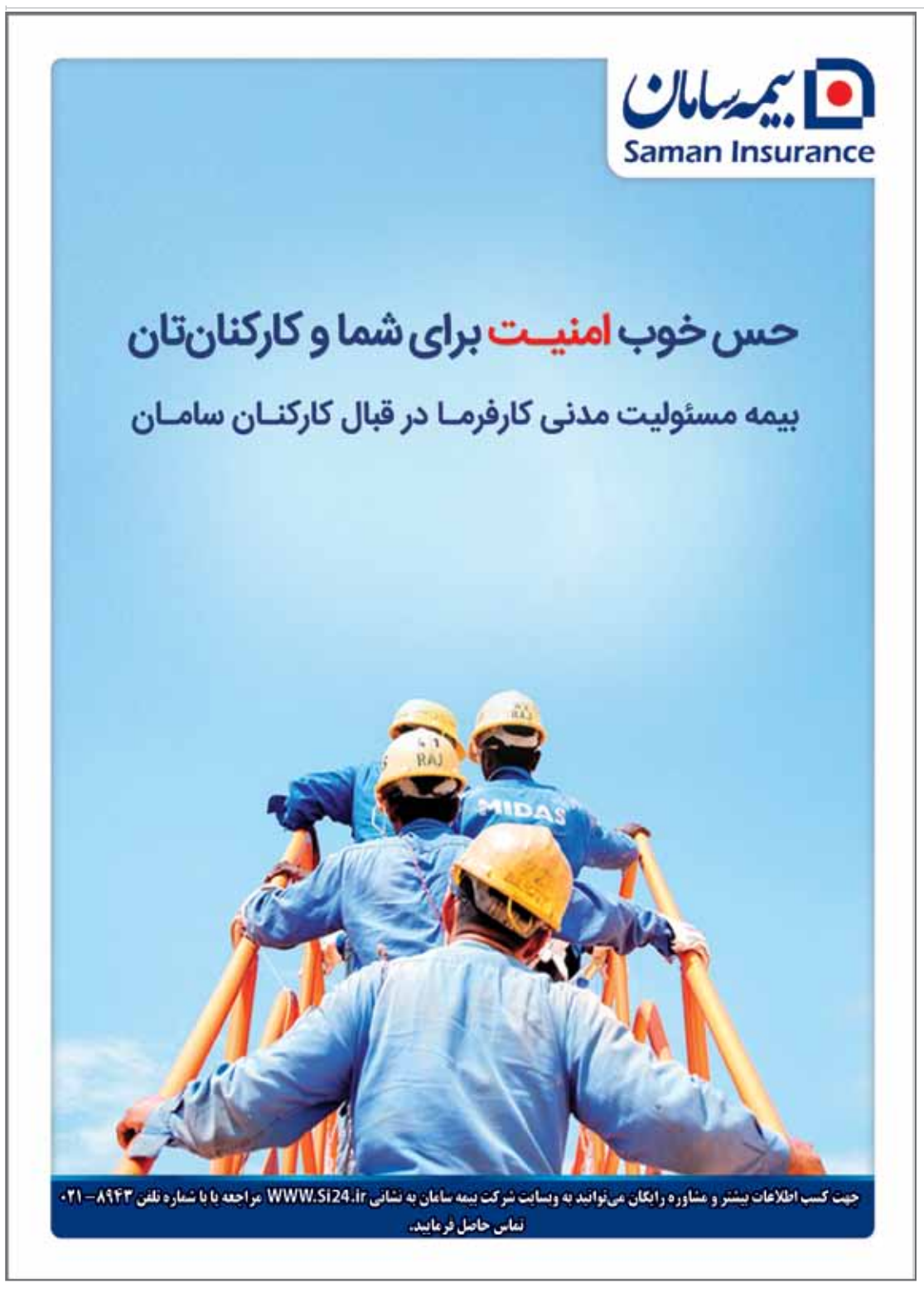
تدوین برنامه هفتم شرط بررسی بودجه ۹

دولت روی واردات حساب باز کرده است ۳
نیاز مالی، مانع از خطرپذیری می‌شود ۴
رکود بزرگ در کمین معدن ۶
بودجه ۱۴۰۲ محل مناقشه دولت و مجلس ۷
بلاتکلیفی دولت در انجام تکالیف ۸
دولت روی اسب بازنده شرط نبندد! ۱۰
معافیت حقوق دولتی در دستور کار ۱۱
سند مالی دولت، تهدیدی برای بازار سرمایه ۱۲
نمک‌پاشی دوباره بر زخم کهنه محیط‌زیست ۱۳
تسعیر محافظه‌کارانه ۲۶ هزار تومانی ۱۴
در آستانه ۱۴۰۲ بدون برنامه، بدون بودجه ۱۶

بودجه ۱۴۰۲ در کش‌وقوس اعلام وصول

اقتصاد در بلاتکلیفی

سر مقاله

کدام بودجه؟

ناصر بزرگمهر
nbozorgmehr@yahoo.com
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

داریم از چه چیز صحبت می‌کنیم؟
از کدام بودجه؟ از کدام درآمدها؟
از فروش نفت و گاز و پتروشیمی و مواد معدنی که سرمایه‌های خدادادی ما هستند و هر روزکم و کمتر می‌شوند و ممکن است به یکی دو نسل دیگر هم نرسند؟
یا از مالیات‌های اجباری از کارگر و کارمند که از این دست می‌دهیم و از آن دست می‌گیریم؟
یا از مالیات‌هایی که از تولیدکنندگان یا کسبه جزء بدون حساب و کتاب دریافت می‌کنیم؟
یا انواع عوارض شهری و گمرکی از خودرو و ملک تا هزینه صدور گذرنامه و شناسنامه و کارت ملی و حتی عوارض خروج از کشور که در جهان بی‌نظیر است یا روی شهریه مهد کودک تا دانشگاه که به‌صورت نقدی از مردم می‌گیریم حساب کرده‌ایم؟
یا شاید هم بودجه را براساس انواع گرانفروشی قبض‌های دولتی آب و برق و گاز و تلفن و موبایل و جریمه‌های رانندگی و بنزین و گازوئیل و امثالهم بسته‌ایم؟
واقعا دست کردن در جیب مردم به‌صورت روزانه، با ایجاد تورم‌های واقعی و مصنوعی تا بی‌ارزش کردن پول ملی برای پرداخت هزینه‌های سربار دولت و مثلا یارانه و امثالهم، تا چه زمانی می‌تواند ادامه پیدا کند؟
آیا با چاپ اسکناس و دخالت‌های بانک مرکزی در گرانفروشی ارز، می‌توان یک بودجه سالم و با برنامه ارائه کرد؟
اصلا وقتی از بودجه حرف می‌زنیم، آیا نباید اول تکلیف خودمان را روشن کنیم که موضوع بودجه، خرج و دخل دولت است؟ یا عدم باور دولتمردان به مدیریت و برنامه‌ریزی علمی؟
آیا در بودجه نباید روی واقعیت‌های موجود در دخل، حساب و کتاب کرد و بعد به خرج پرداخت؟
در حال حاضر کدام درآمدهای دولت واقعی هستند؟ و صدها سوال دیگر که در حوزه برنامه‌ریزی بودجه می‌توان مطرح کرد.
البته در هر شرایطی که باشیم و هر کدام از این سوال‌ها موردنظرمان باشد، یک چیز کاملا روشن است و آن هم کسری جدی بودجه کشور است. تا زمانی که برای کاهش هزینه‌های سربار دولت همچون یارانه‌ها و پرداخت بودجه سالانه به ده‌ها سازمان و ارگان باربط و بی‌ربط که هر سال آویزان بودجه عمومی هستند و ده‌ها مرکزی که هیچ گونه مالیاتی نمی‌پردازند و کنترلی بر درآمد آنها نیست و صدها موضوع دیگر که بدون برنامه‌ریزی باعث رشد نقدینگی شده یا در راستای کنترل نرخ تورم هیچ گام عملی برداشته نشود، نمی‌توانیم به موضوع بودجه و برنامه‌ریزی آن، به‌صورت علمی فکر کنیم.
باید باور کنیم هیچ بودجه‌ای در جهان بدون تاثیرات مولفه‌های گوناگون اقتصادی و سیاسی و اجتماعی و تنش‌های بین‌المللی و داخلی نوشته نمی‌شود.
ظاهر بودجه سالانه موضوعی است که تنها مربوط به یک کشور بوده و با پول ملی آن کشور و درآمدهای آن برای هزینه‌های یک ساله همان کشور نوشته می‌شود، اما بخش عظیمی از باطن هر بودجه، مرتبط به درآمدهای ارزی یک کشور در بخش صادرات و واردات است.
نتیجه نگاه ساده به بودجه، حکایت دولت نهم و دهم است که از اصل، ریشه سازمان برنامه و بودجه را یک‌شبه زدند و آن را تعطیل کردند و مدل سنتی حجره‌داری بازار را در پیش گرفتند و کل درآمد را در دخل ریاست‌جمهوری ریختند و ایشان هم در هر سفر و حضر دست در داخل دخل می‌کردند و بخشی را برای پروژه یا صله به این و آن اختصاص داده یا می‌بخشیدند.
اما باید در نظر داشت بودجه یک موضوع ساده نبوده و تنظیم آن نیاز به کارشناسی خبرگان براساس آمارهای دقیق و واقعی دارد.
به‌طور مثال در بودجه باید وضعیت ارزهای خارجی مثلا دلار یا سایر درآمدهای ارزی کاملا روشن باشد. بودجه مانند دلار یا یک کالای تولیدی از عوامل گوناگون سیاسی و اقتصادی متاثر می‌شود و تا زمانی که در اوضاع بین‌المللی مرتبط با هر کشور، آرامش برقرار نباشد، ثبات اقتصادی هم فراهم نمی‌شود و هیچ بودجه و برنامه‌ای قابل‌کنترل و الزام‌آور نخواهد بود.
در حال حاضر به‌نظر می‌رسد آنچه در بستر اقتصادی کشور شاهد آن هستیم، بی‌برنامگی و عدم تصمیم‌گیری صحیح در مواجهه با کلیه عوامل داخلی و خارجی است. افزایش انتظارات تورمی، خروج قابل‌توجه سرمایه از کشور، میل به مهاجرت، افزایش قاچاق، بی‌توجهی به دانشمندان و اساتید حوزه‌های گوناگون از جمله اقتصاد و سیاست، درآمدزایی آقازاده‌ها، تصمیم‌گیری‌های جزیره‌ای، استفاده از مدیریت‌های کوتوله، همه این موارد و موارد بسیار دیگر، آینده اقتصاد کشور را در راستای چشم‌انداز برنامه‌ریزی‌های بودجه، مثبت نشان نمی‌دهد.
اما آرزو می‌کنیم ضمن ارائه برنامه پنج‌ساله و هفت‌ساله و ده‌ساله و هر برنامه دیگری که مد نظر آقایان است، بودجه براساس واقعیات نوشته یا اصطلاحا بسته شود و نمایندگان محترم با دقت آن را واکاوی و بخشی از فشارها بر دولت را در بودجه با حذف سازمان‌های بی‌ارتباط با دولت، تعدیل کنند.

بودجه ۱۴۰۲ در کش‌وقوس اعلام وصول

اقتصاد در بلاتکلیفی

ارائه و بررسی بودجه ۱۴۰۲ همچنان با حاشیه‌های بسیاری همراه است. دولت ۱۲ دی با یک ماه تاخیر بودجه ۱۴۰۲ را به مجلس داد و از آن روز تا کنون خانه ملت از اعلام وصول لایحه دولت خودداری کرده است. در حقیقت مجلس اعلام وصول لایحه بودجه دولت را به بررسی و تصویب برنامه هفتم توسعه منوط کرده و این گروکشی حاشیه‌های بسیاری را به همراه داشته است.
مجلس بااین استدلال که بر اساس قانون، ارائه برنامه هفتم توسعه مقدم بر لایحه بودجه ۱۴۰۲ است می‌گوید؛ برنامه توسعه سند بالادستی بوده و رویکردهای ۵ سال آینده کشور را نشان می‌دهد، بر همین اساس بودجه سالانه مبتنی بر برنامه توسعه نوشته می‌شود و اگر برنامه هفتم پیش از بودجه ۱۴۰۲ بررسی نشود، بودجه بر اساس کدام سند بالادستی و معیارها نوشته خواهد شد؟ در این بین نمایندگان همزمانی بودجه ۱۴۰۲ با نخستین سال اجرایی برنامه هفتم توسعه را از دلایل این پافشاری عنوان می‌کنند.
پیشنهاداتی نیز مبنی بر ارائه بودجه دو یا سه دوازدهم مطرح است که البته مخالفان بسیاری نیز دارد. این گروه معتقدند اداره کشور براساس بودجه چند دوازدهم، طرح‌های اقتصادی را با بلاتکلیفی جدی مواجه کرده و علامت خوبی به فعالان اقتصادی نمی‌دهد.
با این همه نمایندگان مجلس شورای اسلامی تاکید دارند بودجه ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه باید تحول عظیمی در مسائل اقتصادی کشور ایجاد کند. برنامه‌های تحولی که فعلا در حد رویا و حرف باقی مانده‌اند.
این درحالی است که بدون شک تاخیر در بررسی و تصویب لایحه بودجه و برنامه هفتم، می‌تواند منجر به بروز مشکلات زیادی همچون عدم هماهنگی بین دستگاه‌ها شده و این بی‌برنامگی دولت قطعا مشکل‌ساز خواهد بود.
صمت در پرونده این شماره با توجه به تاخیر بررسی بودجه ۱۴۰۲ و مشکلات احتمالی پیش‌روی ناشی از این تاخیر، در گفت‌وگو با کارشناسان و فعالان اقتصادی به بررسی موارد یادشده پرداخته است.
کارشناسان ضمن تاکید بر بروز مشکلات ناشی از تاخیر بر بی‌برنامگی دولت تاکید داشته و نسبت به ادامه این روند هشدار می‌دهند.
با این پرونده صمت همراه باشید.

بودجه ۱۴۰۲ هنوز در اولویت نیست!

دی ماه از نیمه گذشت و هنوز بررسی بودجه ۱۴۰۲ در مجلس شورای اسلامی آغاز نشده است. برخی از نمایندگان علام کردند دوشنبه هفته گذشته لایحه بودجه به مجلس رسیده و در نقطه مقابل هنوز هم برخی دیگر از نمایندگان این خبر را رد می‌کنند. به علاوه اینکه بر اساس گفته‌های مجلسی‌ها قرار است بودجه ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه تحول عظیمی در مسائل اقتصادی کشور ایجاد کند، این درحالی است که هنوز به تکلیف برنامه هفتم توسعه روشن است و نه خبری از شروع بررسی سند دخل و خرج سال آینده است. چندی پیش نیز روسای سه قوه، مقرر کردند هم برنامه هفتم توسعه و هم بودجه سال ۱۴۰۲ در مجلس پیگیری و به تصویب برسد. وظایفی که ظاهرا هنوز در اولویت نمایندگان مردم در خانه ملت قرار نگرفته است.

دو راه پیش‌روی مجلس

میرکاظمی با اعلام ۳۰ درصدی میزان تحقق قوانین برنامه در شش دوره گذشته گفته، برنامه هفتم مسئله‌محور است و اقتصاد و معیشت مردم محور آن است البته این موضوع به این معنا نیست که سایر موضوعات مطرح نمی‌شود اما اولویت اصلی اقتصاد و معیشت است.
با توجه به اظهارات رئیس سازمان برنامه و بودجه در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت، قانون برنامه توسعه از قوانین بالادستی است و لوایح بودجه سالانه باید براساس قوانین برنامه توسعه پنج ساله تدوین شود.
باتوجه به تاریخ ابلاغ قانون برنامه ششم توسعه در فروردین ۱۳۹۶، این سند بالادستی در فروردین امسال منقضی شد و دولت باید در نیمه اول سال لایحه برنامه هفتم را به مجلس می‌برد. حال دولت دو راه پیش رو دارد: اول اینکه با دریافت مجوز مجلسی‌ها مبنی بر تمدید قانون برنامه ششم توسعه، لایحه بودجه ۱۴۰۲ را به مجلس تقدیم کند تا روند بررسی آن آغاز شود.
دوم اینکه در صورت عدم رضایت مجلس به گزینه اول، به بودجه دودوازدهم در ابتدای سال ۱۴۰۲ رضایت دهد و بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ به دو ماه ابتدایی سال آینده موکول شود.
با این همه براساس اخبار منتشر شده درباره بودجه ۱۴۰۲ ظاهرا تمرکز تامین منابع در لایحه بودجه از فروش اوراق برداشته شده و به سمت مالیات و کمی نفت رفته است.
به طوریکه دولت منابع حاصل از مالیات را به ۵۲۶ هزار میلیارد تومان افزایش داده بود که نسبت به بودجه ۱۴۰۰ افزایشی ۶۱.۸ درصدی داشت. روندی که قرار است اقتصاد کشور را تا پایان فعالیت دولت سیزدهم، وارد فصلی جدید از دوران مالیات ستانی و رهایی از بودجه مبتنی بر نفت کند.

فصل جدید از دوران مالیات ستانی

سهم مالیات در بودجه در امسال درحالی افزایشی بوده است که به نظر می‌رسد این روند در سال آینده نیز ادامه یابد، چراکه سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصاد و دارایی در نشستی که با کمیسیون برنامه و بودجه داشته بر این نکته تاکید کرده که اقتصاد کشور تا پایان فعالیت دولت سیزدهم، وارد فصلی جدید از دوران مالیات ستانی و رهایی از بودجه مبتنی بر نفت خواهد شد.
وزیر اقتصاد با طرح درخواست از نمایندگان عضو کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس برای کمک به پیشبرد و تداوم تحولی که از سال گذشته در بودجه نویسی شروع شده است، اظهار کرده که تلاش کردیم، مبتنی بر اعداد و ارقام و مستندات نشان دهیم سازمان امور مالیاتی به معنای واقعی کلمه، در مسیر تحول نظام مالیاتی و رهایی از اقتصاد نفتی، به عنوان خواسته سال‌های طولانی همه شما، در حال حرکت است.
خاندوزی بر این نکته هم تاکید دارد که این سخن به این معنای کسب درآمد از بیشتر تنها از محل وصول مالیات نبوده و قرار است شیوه‌های شناسایی و اخذ مالیات از روش‌های سنتی مبتنی بر مواجهه‌های پر فساد و ناکارآمد و کاملا ممیز محور گذشته به نوع دیگری از مالیات ستانی تبدیل شود.
به علاوه اینکه این مباحث درحالی از سوی وزیر مطرح می‌شود که دولت سیزدهم عزم خود را اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان که در سال ۱۳۹۸ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شد جزم کرده است.

جزئیات جدید از بودجه ۱۴۰۲

براساس آخرین اخبار، لایحه بودجه ۱۴۰۲ از سوی رئیس‌جمهور به مجلس ارائه شده اما مجلس شورای اسلامی تا پیش از دریافت لایحه برنامه هفتم قصد اعلام وصول این لایحه را ندارد. اگرچه هنوز لایحه بودجه ۱۴۰۲ به صورت رسمی در اختیار نمایندگان قرار نگرفته اما در روزهای گذشته بسیاری از نمایندگان مجلس نسبت به اعداد و ارقام این لایحه و برنامه‌های پیش‌روی دولت اظهارنظر کرده‌اند. آنچه در ادامه می‌خوانید بخشی از اعداد و ارقام سند دخل و خرج سال ۱۴۰۲ است که در مصاحبه نمایندگان به رسانه‌های گروهی و خبرگزاری‌ها منتشر شده است.
رقم کل بودجه سال آینده بیش از ۵ هزار همت است و در حوزه درآمدی شاهد رشد ۴۰ درصدی نسبت به بودجه جاری هستیم.
سقف لایحه بیش از ۵ هزار همت است. منابع عمومی دولت (بودجه عمومی) در مجموع نسبت به سال ۱۴۰۱ - که حدود ۱۳۹۴ همت است - به ۲۰۱۴ همت افزایش پیدا کرده و مصارف بودجه ۱۴۰۲ نیز حدود ۶۰۰ همت و به عبارتی ۴۴ درصد رشد پیدا کرده است.
در بخش مالیات‌های مستقیم، مصرف و فروش شاهد افزایش ۶۰ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ خواهیم بود و در حوزه واگذاری دارایی‌های مالی نیز بودجه با رشد ۶۳ درصدی مواجه شده است. بر این اساس مالیات‌های مستقیم و مالیات حوزه مصرف و فروش از حدود ۴۵ همت در بودجه امسال به حدود ۷۳ همت افزایش پیدا کرده است. واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای که بخش عمده آن فروش نفت و اموال دولت است، در مجموع از حدود ۵۱۷ همت به حدود ۷۲۰ همت افزایش پیدا کرده که حدود ۴۰ درصد افزایش در واگذاری دارایی سرمایه‌ای داریم. در حوزه واگذاری دارایی‌های مالی حدود ۶۳ درصد رشد داریم و واگذاری‌های مالی از حدود ۱۷۰ همت امسال به حدود ۲۸۸ همت برای سال آینده افزایش پیدا کرده است. او همچنین گفته که درآمدهای مالیاتی بخش عمده درآمدهای بودجه‌ای را شامل می‌شود.
- درآمدهای مالیاتی در قانون بودجه ۱۴۰۱ معادل ۵۶۰ همت است، اما درآمدهای مالیاتی در لایحه بودجه ۱۴۰۲ به ۸۵۶ همت رسیده و درآمدهای مالیاتی ۵۲ درصد رشد داشته است.
- یارانه نقدی در سال آتی نسبت به امسال افزایش نخواهد داشت و حقوق کارکنان دولت به صورت پلکانی حدود ۲۰ درصد افزایش پیدا می‌کند.
بودجه شرکت‌های دولتی در سال ۱۴۰۱ حدود ۲۲۳۰ همت بود که به حدود ۳۱۰۰ همت برای سال جدید افزایش پیدا کرده است؛ بنابراین به‌طور تقریبی بودجه شرکت‌های دولتی ۹۰۰ همت رشد دارد.
میزان فروش نفت و میعانات گازی در بودجه ۱۴۰۲ حدود ۲۵ درصد افزایش دارد. همچنین در حوزه فروش اوراق حدود ۸۰ درصد رشد داریم و از ۱۰۳ همت به ۱۸۵ همت افزایش پیدا می‌کند.
اعتبارات تملک سرمایه‌ای (بودجه عمرانی) در لایحه بودجه ۱۴۰۲، معادل ۲۸ درصد افزایش پیدا کرده است. بودجه عمرانی از ۲۶۰ همت در سال ۱۴۰۱ به ۳۲۸ همت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ رسیده است. البته در امسال تحقق بودجه عمرانی بسیار پایین بوده و افزایش ۲۸ درصدی بودجه عمرانی به معنای آن است که ما از لحاظ میزان کار عمرانی در سال آینده با کاهش شدیدی مواجه خواهیم بود.
منابع و مصارف تبصره ۱۴ افزایش یافته که این منابع و مصارف در لایحه بودجه ۱۴۰۲ نزدیک به ۸۲۰ همت است و نشان می‌دهد که بر اساس پیش‌بینی دولت در حوزه فروش و صادرات فرآورده‌های نفتی در سال آتی رشد قابل توجهی خواهیم داشت.
منابع تبصره ۱۴ فروش فرآورده‌هایی مانند بنزین، گازوئیل و نفت سفید در داخل به‌علاوه فروش صادرات فرآورده‌های نفتی و مابه‌التفاوت نرخ حامل‌های انرژی از جمله گاز و برق است. اما مصارف تبصره ۱۴، یارانه‌ها است که در لایحه بودجه ۱۴۰۲ حدود ۳۱۵ همت در نظر گرفته شده است. با رقمی که دولت در تبصره ۱۴ در نظر گرفته افزایشی در پرداخت یارانه‌ها در سال آتی نسبت به امسال نخواهیم داشت، مگر آنکه در مجلس تغییر کند. در لایحه بودجه ۱۴۰۲ دولت ۷۱ همت برای یارانه نان و ۶۹ همت برای مابه‌التفاوت نرخ دارو در نظر گرفته است. همچنین، بخشی از مصارف تبصره ۱۴ یارانه است و بخشی به وزارت نیرو و وزارت نفت برای به‌روزرسانی و هزینه مجموعه‌ها داده می‌شود. یک بخش از این تبصره هم قرار است در حوزه اشتغال هزینه شود. در تبصره ۱۴ لایحه بودجه ۱۴۰۲ دولت ۲۹ همت برای محرومیت‌زدایی و اشتغال‌زایی در نظر گرفته است.
در لایحه بودجه ۱۴۰۲ حدود ۶۰۰ همت سقف منابع و مصارف افزایش پیدا کرده است. همچنین حقوق کارکنان دولت در سال آینده حدود ۲۰ درصد افزایش پیدا می‌کند؛ البته این افزایش به صورت پلکانی خواهد بود و باید دید چه تغییراتی در مجلس روی این لایحه انجام می‌شود.
منابع حاصل از عواید نفتی در لایحه بودجه ۱۴۰۲ شامل خالص صادرات میعانات، نفت و گاز و خوراک پتروشیمی‌ها ۶۰۳ همت است؛ بنابراین ۳۰ درصد درآمدهای بودجه از محل فروش نفت است، ۴۲ درصد درآمدهای مالیاتی و بقیه درآمدهای بودجه اوراق و سایر درآمدها است.
سقف لایحه بودجه ۱۴۰۲ نسبت به بودجه سال ۱۴۰۱ معادل ۴۲ درصد افزایش پیدا کرده و این در حالی است که درآمدهای نفتی حدود ۲۶ درصد افزایش پیدا کرده است؛ بنابراین سهم نفت در مجموع بودجه کاهش پیدا کرده است.
براساس پیش‌بینی تورم سال آینده ۴۵ درصد است و ۴۲ درصد نیز کل هزینه‌های دولت اضافه شده است. هرچند بسیاری معتقدند «دولت برخلاف سال گذشته که تورم را به‌درستی محاسبه نکرده بود، در تدوین بودجه ۱۴۰۲ قبول کرده که حدود ۴۵ درصد تورم داریم و این درصد را در منابع و مصارفش اعمال کرده است.»

سخن پایانی

با توجه به موارد یاد شده به نظر می‌رسد ظاهرا تمرکز تامین منابع در لایحه بودجه از فروش اوراق برداشته شده و به سمت مالیات رفته است. روندی که قرار است اقتصاد کشور را تا پایان فعالیت دولت سیزدهم، وارد فصلی جدید از دوران مالیات ستانی و رهایی از بودجه مبتنی بر نفت کند.
با این‌همه اعداد و ارقام آمده در این گزارش بر اساس اظهارات نمایندگان در گفت‌وگو با رسانه‌های گروهی جمع‌آوری شده و امکان تغییر این اعداد در جریان بررسی بودجه در مجلس وجود دارد.

زیر ذره‌بین

قانون حساب متمرکز خزانه به کجا رسید؟

با گذشت نزدیک به ۹ ماه از مکلف شدن دستگاه‌های دولتی به داشتن حساب متمرکز خزانه، استنکاف برخی از این دستگاه‌ها و بی‌تفاوتی نهادهای نظارتی به اجرای قانون، مانعی در مسیر بودجه‌ریزی شده است.
چند ماهی از ابلاغ قانون حساب واحد خزانه می‌گذرد. با وجود الزام به تبعیت همه دستگاه‌ها و نهادهای دولتی به این امر، اما هنوز برخی دستگاه‌ها و دانشگاه‌ها از اجرای این قانون سر باز می‌زنند. استنکاف از قانون توسط برخی نهادها و سازمان‌ها این سوال را ایجاد می‌کند که دستگاه‌های نظارتی که وظیفه نظارت بر اجرای قانون را دارند، چه تمهیداتی برای استنکاف‌کنندگان از قانون حساب واحد خزانه در پیش گرفته‌اند؟

قانون چه می‌گوید؟

در راستای سیستم یکپارچه مدیریت اطلاعات مالی دولت و تجمیع کلیه منابع مالی دولت در خزانه‌داری کل کشور و پرداخت کلیه اعتبارات از طریق خزانه‌داری کل کشور بر اساس اصل ۵۳ قانون اساسی کشور، ماده ۱۷ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه و تبصره ۱۹ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، کلیه منابع مالی دولت باید به حساب‌های خزانه‌داری کل کشور وصول و کلیه پرداخت‌ها از طریق حساب‌های خزانه‌داری کل کشور به ذی‌نفع نهایی یا به حساب‌های بانکی دستگاه‌های اجرایی نزد بانک مرکزی واریز شود. در دولت سیزدهم با توجه به دستورات و تمهیدات معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر امور اقتصادی و دارایی و خزانه‌داری کل کشور، مقرر شد حساب‌ها طبق قوانین و مقررات یادشده در حساب واحد خزانه تجمیع شود.
درصورت اجرای قانون حساب واحد خزانه اطلاعات تمامی عملیات‌های مالی دولت در یکجا متمرکز خواهد شد. در این صورت حساب واحد خزانه با افزایش شفافیت و نظارت برخط بر تراکنش‌های مالی دستگاه‌های دولتی، امکان نظارت برخط و مستقیم را بر منابع و مصارف آنها امکانپذیر می‌سازد و به عنوان مانعی بر سر راه اتلاف منابع مالی عمل می‌کند. برهمین اساس ۱۶ فروردین امسال، خزانه‌داری کل کشور در بخشنامه‌ای همه دستگاه‌های اجرایی را مکلف کرد که حساب‌های درآمدی و هزینه‌ای خود را فقط از طریق خزانه‌داری کل کشور و نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح کنند. همچنین مقرر شد این دستگاه‌ها تا پایان فروردین ماه نسبت به مسدود کردن حساب‌های فرعی نزد سایر بانک‌ها اقدام کنند. با وجود تمکین اکثریت دستگاه‌های دولتی به اجرای این قانون، همچنان برخی دستگاه‌ها و نهادهای دولتی به دلایلی از جمله تعارض منافع، خود را ملزم به اجرای این قانون نمی‌بینند. کارشناسان یکی از علل اجرا نشدن این قانون را ذی‌نفع بودن دستگاه‌ها و آزادی عمل آنها در پرداختی‌ها بیان می‌کنند.
به گفته مهدی اشعری کارشناس اقتصادی، تمرکز حساب‌های دستگاه‌ها فارغ از اینکه درگیر فساد باشند یا نباشند برای آنها نامطلوب است؛ زیرا برخی دستگاه‌ها در بانک‌ها مانده حساب دارند که ترجیح می‌دهند برای این سپرده‌ها سود نیز دریافت کنند.
استنکاف برخی دستگاه‌های دولتی مانند وزارت وزارت و دانشگاه علوم پزشکی از اجرای قانون و تمرکز حساب‌ها در خزانه‌داری کل در شرایطی است که در سال‌های اخیر، نبود شفافیت و مشخص نبودن دریافت و پرداخت‌های دستگاه‌های دولتی زمینه ساز پرداخت‌های نجومی بود. بر این اساس است که نهادهای نظارتی از جمله مجلس شورای اسلامی، دیوان محاسبات، سازمان حسابرسی و سازمان بازرسی وابسته به قوای سه‌گانه باید نسبت به اجرای قانون مصر و پیگیر باشند.

گسترش صنعت
صمت
شنبه
۱۷ دی ۱۴۰۱
۱۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
۷ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۳۹
پیاپی ۳۵۵۷
www.sanatnewspaper.com

نیاز مالی، مانع از خطرپذیری می‌شود

نمک‌پاشی دوباره بر زخم کهنه محیط‌زیست

تسعیر محافظه‌کارانه ۲۶ هزار تومانی

ارزآوری خودرو در بودجه ۱۴۰۲

دولت روی واردات حساب باز کرده است

۵ دی دولت لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را به مجلس ارسال کرد. گرچه هنوز اطلاعات چندانی از جزییات لایحه بودجه سال آینده در دست نیست اما انتظار می‌رود دولت برخلاف بودجه ۱۴۰۱، در این لایحه دست‌ودلبازی به خرج داده و درآمد کلانی از محل واردات خودرو برای خود در نظر گرفت است. براساس برنامه‌ریزی قرار است در ۶ ماه آینده ۲۰۰ هزار خودرو وارد شود. کارشناسان معتقدند از آنجا که از ۲۰۰ هزار خودرو تنها ۲۲ خودرو تاکنون وارد کشور شده، واردات باقی خودروها با توجه به مسائلی مانند رویه‌های بوروکراتیک و گمرکی به سال آینده موکول شده و احتمالاً درآمد حاصل از آن نیز در بودجه سال آینده تعریف شده است. به این ترتیب می‌توان گفت دولت روی واردات حساب باز کرده است. صمت در این گزارش به برنامه دولت برای ارزآوری خودرو در بودجه ۱۴۰۲ پرداخته است.

عکس: صمت

سیاست‌گذاری خلاف جهت بودجه ۱۴۰۱

کارشناسان معتقدند اگر رویه دولت در حوزه واردات خودرو، طبق پیش‌بینی‌ها در لایحه سال آینده حرکت کند، برخلاف رویه بودجه سال ۱۴۰۱ خواهد بود که در آن نگاه کاملاً محتاطانه‌ای به واردات خودرو وجود داشت. یکی از موضوعات جنجالی و موردبحث در بودجه سال ۱۴۰۱، واردات خودروهای سواری بود. بارها این موضوع در کمیسیون تلفیق بودجه مورد بررسی قرار گرفت و هربار نیز بند مربوط به واردات سواری‌ها به نحوی حذف یا اضافه می‌شد. درنهایت در بند «ک» لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به دولت اجازه داده شد در این سال با رعایت سیاست‌های کلی نظام، به صدور مجوز واردات خودرو با اخذ حقوق ورودی اقدام کرده و درآمد آن به خزانه‌داری کل کشور واریز شود.

با این حال در بودجه سال ۱۴۰۱ خبری از واردات خودروهای سواری در لیست خودروهای مجاز به واردات نبود. بنابراین دولت مجاز بود مجوز واردات کامیون و تریلی یخچال‌دار و کشنده، اتوبوس برون‌شهری و درون‌شهری، واگن و واگن یخچال‌دار هرکدام به تعداد هزار دستگاه و ۵ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین معادن و راه‌سازی را وارد کشور کند.

■ حذف دقیقه ۹۰ سواری‌ها

حذف خودروهای سواری از این لیست قبل از انتشار لایحه نهایی بودجه سال ۱۴۰۱ انجام شد. این درحالی است که قرار بر این بود که ۵۰ هزار دستگاه خودروی سواری نیز در این لیست موجود باشد. بااین‌حال نمایندگان مجلس بارها اعلام کردند شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام با این بند مخالفت کرده‌اند.

در اصل واردات خودرو در بخش درآمدی دولت تعریف شد و محل هزینه‌کرد آن نیز در لایحه بودجه مربوطه مشخص شده بود. در ادامه همان بند آمده بود بخشی از این درآمد به سازمان بهزیستی و کمیته امداد تخصیص پیدا می‌کند.

■ طلسم واردات شکست

حذف واردات خودروهای سواری از بودجه ۱۴۰۱ درحالی اتفاق افتاد که در با رسیدن محموله خودروهای خارجی به بندرلنگه و احتمال عرضه طی روزهای آینده، بالاخره بعد از حدود ۴ سال پای خودروهای خارجی به بازار انحصاری ایران باز شد.

بالاخره بعد از حدود ۵ سال ممنوعیت واردات خودرو، هیات دولت اردیبهشت امسال با ذکر قید و شرط‌هایی واردات خودرو را آزاد کرد و اکنون نخستین محموله خودروهای وارداتی به ایران رسیده و به گفته سخنگوی وزارت صمت، نخستین شنبه دی، بار این محموله در بندر لنگه تخلیه شده است.

ورود و تخلیه این خودروها در کنار خبر الزام دولت برای واردات ۲۰۰ هزار خودرو در ۶ ماه آینده بسیاری از کارشناسان را بر آن داشته تا بر برنامه‌ریزی دولت برای کسب درآمد از محل واردات خودرو تاکید کنند.

اعتبار واردات خودرو، محل مناقشه

هنوز مشخص نیست دولت درآمد حاصل از واردات ۲۰۰ هزار خودرویی را که تنها در ۶ ماه آینده قرار است وارد کشور شوند در چه بخش‌هایی هزینه خواهد کرد. تاکنون از طرف سیاست‌گذاران نیز توضیحی در این رابطه داده نشده است. بنابراین احتمالا باید منتظر باشیم پس از انتشار متن کامل لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، پاسخی برای این پرسش بیابیم که درآمد دولت از واردات این خودروها به کجا خواهد رفت.

درآمدی که البته کم نیز نخواهد بود؛ چراکه علاوه بر شیوه‌های مرسوم درآمدزایی دولت از واردات، مانند تعرفه و عوارض وارداتی، دولت ابراهیم رئیسی شیوه‌های دیگری نیز برای درآمدزایی از واردات خودرو ابداع و حتی خود را در سود واردکنندگان نیز شریک کرده است. درواقع هزینه تمام‌شده خودرو به‌علاوه ۱۵ درصد نرخ پایه خودروهای وارداتی در بورس کالا خواهد بود؛ همین میزان نیز به واردکننده می‌رسد و مابه‌التفاوت آن با نرخ تمام‌شده درنهایت به خزانه دولت خواهد رفت. بنابراین برخی کارشناسان معتقدند درآمدزایی دولت از واردات خودرو در سال ۱۴۰۲ بسیار چشم‌گیر خواهد بود و انتظار می‌رود دولت محل هزینه‌کرد این درآمد را اعلام کند.

در ادامه این حرف‌وحدیث‌ها، تسنیم در خبری اعلام کرد دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، پیشنهاد تخصیص اعتبار ۲ میلیارد دلاری را داده است. این رسانه مدعی شده است «دولت برای سال آینده حدود ۲ میلیارد دلار برای واردات خودروی خارجی لحاظ کرده است».

خبری که البته محل بحث زیادی دارد. در واقع واردات خودرو هرگز در لوایح بودجه در بخش هزینه‌ها وارد نمی‌شد که دولت بخواهد در لایحه بودجه به آن ارز تخصیص دهد. بنابراین واردات خودرو جزو درآمدهای دولت در بودجه‌نویسی محسوب می‌شود و این درآمد نیز نه براساس دلار بلکه بر اساس ریال ذکر می‌شود.

از طرف دیگر تسنیم مدعی شده «در بودجه ۱۴۰۱ حدود یک‌میلیارد دلار برای واردات خودروهای اقتصادی بین ۱۰ تا ۲۰ هزار دلار لحاظ شده بود که از اوایل دی‌ماه روند ورود خودروهای خارجی به کشور آغاز شده است.» گرچه اطلاعاتی از جزییات لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ هنوز در دست نیست اما متن کامل لایحه بودجه امسال در دست است.

همان‌طور که اشاره شد، در این لایحه بودجه هیچ اشاره‌ای به واردات خودروهای سواری نشده و سقف یک‌میلیارددلاری نیز در متن مذکور پیش‌بینی نشده است.

پرونده واردات خودرو از چه زمانی باز شد

سال ۹۷ بنا به محدودیت‌های ارزی تحمیل شده به کشور و طبق تصمیم شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، واردات خودرو تا ۳۱ اردیبهشت سال ۱۴۰۱ ممنوع اعلام شد. با روی کار آمدن دولت سیزدهم، فاطمی امین وزیر صمت سال گذشته وعده داد که تا پایان خرداد سال ۱۴۰۱ واردات خودرو تعیین تکلیف و آیین‌نامه‌ای به این منظور تصویب خواهد شد.

همچنین رئیس‌جمهوری نیز که اسفند سال گذشته یک فرمان ۸ ماده‌ای در مورد صنعت خودروسازی کشور صادر کرده در بند چهارم دستور داده بود «به منظور افزایش رقابت‌پذیری و رفع شائبه انحصار، متناسب‌سازی نرخ خودرو و جبران کمبود تولید به میزان مورد نیاز بازار، موانع قانونی و اجرایی واردات خودرو در سال ۱۴۰۱، حداکثر ظرف ۳ ماه آینده رفع شود و با افزایش صادرات خودرو و قطعات، نسبت صادرات به واردات در صنعت خودرو افزایش یابد.»

تصویب آیین‌نامه در شهریور

با این حال از ابتدای امسال کش‌وقوس‌های فراوانی در مورد واردات یا عدم واردات خودرو صورت گرفت اما در نهایت آیین‌نامه واردات خودرو تنظیم و وعده واردات خودرو تا شهریور داده شد؛ منتهی تقریبا ۳ ماه طول کشید تا آیین‌نامه مذکور در هیات دولت به تصویب برسد.

در نهایت اوایل شهریور آیین‌نامه واردات خودرو به تصویب هیات دولت رسید و اعلام شد که یک میلیارد یورو ارز برای واردات خودرو در نظر گرفته شده است که این خودروها شامل خودروهای اقتصادی با دامنه قیمتی زیر ۱۰ هزار یورو و خودروهای بین ۱۰ تا ۲۰ هزار یورو می‌شود.

همچنین از جمله مهم‌ترین شروط واردات خودرو، انتقال فناوری اعلام شد تا از این طریق زمینه توسعه تولید خودروهای اقتصادی در داخل که طبق برنامه‌ریزی‌ها ۳۰۰ هزار دستگاه است، فراهم شود. از سویی دیگر نیز طبق تاکید فاطمی امین وزیر صمت، واردکنندگان خودرو باید موضوع خدمات پس از فروش را تضمین کنند و یا اینکه نماینده رسمی باشند.

ایرادات مجلس و رفع ایرادات

پس از تصویب آیین‌نامه در مهر، محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به رئیس‌جمهوری با ذکر ۳ ایراد، مصوبه دولت درباره تعیین سازوکار واردات خودرو را مغایر قانون اعلام کرد.

در همین راستا نیز در آبان ماه، محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهوری با ارسال نامه‌ای به وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، تصویب‌نامه هیات وزیران در خصوص واردات خودرو که شامل اصلاح تصویب‌نامه قبلی واردات خودرو بود را ابلاغ کرد.

از جمله مهم‌ترین موارد ذکرشده در این مصوبه اصلاح شده، تاکید بر عرضه خودروهای وارداتی در بورس کالا و البته تعیین نرخ سود بازرگانی آنها بود که به این ترتیب مقرر شد «بر حسب ارزش (کد) با تصویب هیات وزرای عضو کارگروه متشکل از وزرای صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با رعایت ماده ۱۹ آئین‌نامه داخلی هیات دولت به گونه‌ای تصویب می‌شود که مابه‌التفاوت نرخ پایه با قیمت‌های پایانی در بورس کالا معادل سود عادلانه باشد. کارگروه مذکور مجاز به تعیین علی‌الحساب سود بازرگانی در زمان ترخیص و تعیین سود بازرگانی قطعی در زمان فروش است.»

تامین ارز واردات

نکته قابل توجه در واردات خودرو که از روز نخست مطرح شدن آزادسازی در محافل مختلف مورد اشاره قرار می‌گرفت وضعیت تامین ارز بود. در همین راستا تاکید شد که تامین ارز از منشا خارج از کشور خواهد بود و در ادامه نیز در آبان علی صالح آبادی، رئیس کل وقت بانک مرکزی با رد هرگونه ابهام درباره مشکل در تامین ارز اعلام کرد «به محض آغاز ثبت سفارش واردات خودرو، بانک مرکزی آمادگی تامین ارز مورد نیاز را دارد و تأمین ارز مورد نیاز بر اساس استانداردی که وزارت صمت تعریف کرده، انجام می‌شود.»

سخن پایانی

بسیاری کارشناسان معتقدند از آنجا که از ۲۰۰ هزار خودرو تنها ۲۲ خودرو تاکنون وارد کشور شده، واردات باقی خودروها با توجه به مسائلی مانند رویه‌های بوروکراتیک و گمرکی به سال آینده موکول شده و احتمالا درآمد حاصل از آن نیز در بودجه سال آینده تعریف شده است. به این ترتیب می‌توان گفت دولت روی واردات حساب باز کرده است.

اعلامیهٔ پذیره‌نویسی سهام

شرکت گز سکه (سهامی عام) ثبت‌شده به شمارهٔ ۵۳۰۱ و شناسهٔ ملی ۱۰۲۶۰۲۶۴۴۶۰

به‌اطلاع می‌رساند به‌استناد مصوبهٔ مجمع عمومی فوق‌العاده ۱۴۰۱/۰۶/۰۶ و مجوز شمارهٔ ۰۶۴-۰۱۴/۹۰۶۲۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۳ سازمان بورس و اوراق بهادار مقرر گردید سرمایهٔ شرکت از مبلغ ۴۹,۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به‌مبلغ ۳۸۹,۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، افزایش یابد. در مهلت تعیین‌شده جهت استفاده از حق‌تقدم خرید سهام، تعداد ۲۰۸,۶۳۲,۵۲۷ سهم از سهام جدید توسط سهامداران شرکت پذیره‌نویسی گردیده است. با عنایت به انقضای مهلت استفاده از حق‌تقدم مذکور و به‌منظور تحقق افزایش سرمایه، تعداد ۱۳۱,۳۶۷,۴۷۳ سهم به ۱ر۰۰۰ ریالی استفاده نشدهٔ سهامداران برای پذیره‌نویسی عمومی با عنایت به مجوز شمارهٔ ۱۴۰۱۳۰۴۰۲۰۸۵۲۲۲۱۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۴ ادارهٔ ثبت شرکت‌ها به‌شرح زیر عرضه می‌گردد:

۱) موضوع فعالیت شرکت: موضوع فعالیت شرکت طبق ماده ۲ اساسنامه عبارت است از موضوع اصلی: تولید محصولات سنتی، ابتکاری بر پایه گز، طراحی و تولید و عرضه محصولات نوآورانه، شیرینی، شکلات، گز، تولید محصولات غذایی فراسودمند شیرینی و توسعه محصولات غذایی کم کالری، ایجاد چرخه طرح ایده، طراحی کسب و کار و برندسازی در حوزه محصولات سالم غذایی.

موضوع فرعی: تشکیل انواع هسته‌های فناوری، شرکت‌ها و مشارکت‌های حقوقی یا مدنی در زمینه موضوع اصلی شرکت در داخل و خارج از کشور، انجام کلیه معاملات بازرگانی داخلی و خارجی مرتبط با موضوع فعالیت شرکت، استفاده از تسهیلات مالی و اعتباری بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری داخلی و خارجی، خرید و فروش سهام و اوراق بهادار، ایجاد مرکز رشد، شتاب‌دهنده و هر مکانیسمی برای جذب و توسعه ایده‌های نوآور و تیم‌های اجرایی برای توسعه گستره فعالیت‌های شرکت، توسعه آموزشی به منظور تامین نیروی انسانی مورد نیاز شرکت جهت تحقق اهداف.

۲) مرکز اصلی و نشانی شعب شرکت و کدپستی: شهرک صنعتی مورچه‌خورت، خیابان فارابی، خیابان کاوه، کاوه یک، پلاک ۵۸۷، کدپستی ۸۱۳۹۷۵۷۴۹۳ واقع است. (فاقد شعبه می‌باشد.)

۳) سرمایهٔ فعلی شرکت: ۴۹,۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال،

۴) موضوع افزایش سرمایه: اصلاح ساختار مالی و خروج از شمولیت ماده ۱۴۱ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت.

۵) محل افزایش سرمایه: از محل مطالبات حال شده سهامداران و آورده نقدی و صدور سهام جدید.

۶) مبلغ افزایش سرمایه: ۳۴۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال،

۷) مبلغ سرمایه پس‌از افزایش: ۳۸۹,۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ریال،

۸) مدت شرکت: نامحدود

۹) نوع سهام: عادی با نام و شرکت فاقد سهام ممتاز است.

۱۰) ارزش اسمی هر سهم: ۱ر۰۰۰ ریال،

۱۱) مبلغ مشارکت شده توسط سهامداران شرکت: ۲۰۸,۶۳۲,۵۲۷,۰۰۰ ریال،

۱۲) تعداد سهام قابل عرضه به عموم: ۱۳۱,۳۶۷,۴۷۳سهم،

۱۳) مشخصات اعضای هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت: [مشخصات اعضای اصلی و علی‌البدل مطابق جدول زیر و براساس آگهی روزنامه رسمی مربوطه ذکر شود]

اشخاص حقیقی یا حقوقی	شماره ثبت اشخاص حقوقی	شناسه ملی اشخاص حقوقی	نماینده	نام پدر	شماره شناسنامه	کد ملی	سمت به‌طور کامل
شرکت نوین رهیاب عصر تجارت	۵۳۵۷۳۹	۱۴۰۰۸۰۴۰۷۸۲	محسن مرادی جز	فرخ	۱۰۸۶۲	۴۲۸۵۵۵۵۴۱۷	رئیس هیات‌مدیره- غیر موظف
عباس سعیدی				محمد	۴۴۲	۲۲۴۹۸۸۸۸۶۸	مدیرعامل - موظف
محمد گوهریان				عباسعلی	۴۳۶۰۸	۱۲۸۰۳۲۴۸۵۶	نایب‌رئیس هیات‌مدیره- غیر موظف
سامان امینی				کورش	۹۷۶	۳۱۳۰۹۸۸۱۷۳	عضو هیات‌مدیره- موظف
مجتبی متقی				مصطفی	۳۸۳	۱۲۸۹۲۵۱۶۷۳	عضو هیات‌مدیره- غیر موظف

* شرکت فاقد عضو علی‌البدل هیات‌مدیره می‌باشد.

۱۴) شرایط حضور و حق رأی صاحبان سهام در مجامع عمومی: در کلیه مجامع عمومی صاحبان سهام می‌توانند شخصا، یا وکیل وی یا قائم‌مقام قانونی اشخاص حقیقی، و نماینده یا نمایندگان اشخاص حقوقی، صرف نظر از تعداد سهام به شرط ارائه مدارک وکالت یا نمایندگی حضور به هم رسانند. هر سهامدار برای هر یک از سهم فقط یک رای خواهد داشت.

۱۵) مقررات اساسنامه راجع به تقسیم سود، تشکیل اندوخته و تقسیم دارایی بعد از تصفیه: تقسیم سود طبق ماده ۹۰ اصلاحیه قانون تجارت بین صاحبان سهام فقط پس از تصویب مجمع عمومی عادی جایز خواهد بود براساس ماده ۵۱ اساسنامه وضع اندوخته قانونی از سود خالص شرکت مطابق قانون تجارت انجام می‌شود به پیشنهاد هیات‌مدیره و تصویب مجمع عمومی عادی ممکن است قسمتی از سود خالص برای تشکیل اندوخته کنار گذاشته شود براساس ماده ۵۲ اساسنامه مجمع عمومی فوق‌العاده شرکت به پیشنهاد هیات‌مدیره می‌تواند رای به انحلال شرکت دهد و تسویه امور آن متابعت از قوانین و مقررات مربوطه به عمل خواهد آورد.

۱۶) تعداد و امتیازات سهام ممتاز شرکت: شرکت فاقد سهام ممتاز است.

۱۷) مبلغ و تعداد اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهم: شرکت فاقد هر گونه اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام است

۱۸) مبلغ بازپرداخت نشدهٔ اوراق مشارکت: شرکت فاقد هر گونه مبلغ بازپرداخت نشدهٔ اوراق مشارکت است

۱۹) مبلغ دیون شرکت و همچنین مبلغ دیون اشخاص ثالث که توسط شرکت تضمین شده‌است: مطابق با صورت‌های مالی حسابرسی شدهٔ ۱۴۰۰/۱۲/۲۹ مجموع بدهی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت به ترتیب برابر با ۳۰۵,۴۶۶ و ۶۰,۴۲۰ میلیون ریال می‌باشد. همچنین بر اساس یادداشت ۳۱ همراه صورت‌های مالی حسابرسی شده مزبور بدهی‌های احتمالی به‌همراه مبلغ تضمین‌های اعطایی در خصوص بدهی‌های اشخاص ثالث برابر با ۲۲۱,۱۲۵ میلیون ریال می‌باشد.

۲۰) مدت پذیره‌نویسی: پذیره‌نویسی از اول وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ آغاز و تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۲ به‌مدت ۱۵روز ادامه خواهد داشت.

تذکر: چنانچه سقف سرمایهٔ تعیین‌شده قبل از انقضای مهلت پذیره‌نویسی تکمیل و وجوه مربوطه تأمین گردد، عملیات پذیره‌نویسی متوقف خواهدشد.

۲۱) حداقل و حداکثر سهامی که هنگام پذیره‌نویسی باید تعهد شود: حداقل یک سهم و حداکثر به میزان ۱۳۱,۳۶۷,۴۷۳ سهم.

۲۲) مشخصات متعهد پذیره‌نویسی و میزان تعهدات آن:

نام متعهد	شخصیت حقوقی	میزان تعهدات	موضوع فعالیت
گروه خدمات بازار سرمایه کاریزما	سهامی خاص	به میزان ۸۰ درصد از کل حق‌تقدم استفاده نشده	سرمایه‌گذاری
شرکت سرمایه‌گذاری کاریزما	سهامی خاص	به میزان ۲۰ درصد از کل حق تقدم استفاده نشده	سرمایه‌گذاری

۲۳) روزنامهٔ کثیرالانتشار: روزنامهٔ کثیرالانتشاری که اطلاعیه‌ها و آگهی‌های ناشر در آن منتشر می‌شود روزنامهٔ نصف‌جهان می‌باشد. همچنین اعلامیهٔ مذکور در روزنامه‌های صمت و روزنامه کاروکارگر (بر اساس مفاد مادهٔ ۱۷۷ لایحهٔ اصلاحی قسمتی از قانون تجارت) نیز منتشر می‌گردد.

۲۴) چگونگی پذیره‌نویسی: باتوجه به ثبت شرکت گزسکه (سهامی‌عام) نزد سازمان‌بورس و اوراق بهادار، پذیره‌نویسی سهام این شرکت تماماً ازطریق شبکه کارگزاری انجام خواهد شد. متقاضیان پذیره‌نویسی می‌توانند در مهلت تعیین‌شده برای پذیره‌نویسی نسبت به ارائه تقاضای سفارش خرید اقدام نمایند. ضمناً خریداران حق‌تقدم فوق، می‌بایست علاوه بر مبلغ پرداختی بابت حق‌تقدم، مبلغ اسمی هرسهم را نیز به کارگزار مربوطه بپردازند.

۲۵) مشخصات حساب بانکی ناشر: مبالغ ارزش اسمی حق‌تقدم‌های دریافتی توسط کارگزار ناظر در پایان هر روز معاملاتی، پس از تسویهٔ وجوه در اتاق پایاپای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویهٔ وجوه، به حساب زیر واریز می‌گردد:
حساب شمارهٔ ۱۰,۵۳۸۴۴۸۹,۱ به‌نام شرکت گز سکه سهامی عام، نزد بانک رسالت شعبهٔ بانکداری اجتماعی اصفهان کد ۰۱۰

۲۶) کلیهٔ اطلاعات و مدارک مربوط به شرکت شامل: اساسنامه، طرح اعلامیهٔ پذیره‌نویسی و آخرین صورت‌های مالی به ادارهٔ ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری اصفهان تسلیم شده‌است. همچنین گزارش توجیهی هیات‌مدیره در خصوص افزایش سرمایه، گزارش بازرس قانونی و بیانیهٔ ثبت سهام در دست انتشار در سایت رسمی ناشران اوراق بهادار به آدرس www.Codal.ir در دسترس علاقه‌مندان می‌باشد.

۲۷) مشخصات سهامداران: مشخصات سهامداران بالای ۱۰٪ به شرح جدول ذیل می‌باشد.

نام سهامدار	نوع شخصیت حقوقی	تعداد سهام	درصد مالکیت
سپینود پورحیدری	ـــــــ	۹,۹۸۶,۵۴۴	٪۲۰

■ نحوهٔ عمل در صورت عدم تکمیل پذیره‌نویسی سهام شرکت: گروه خدمات بازار سرمایه کاریزما و شرکت سرمایه‌گذاری کاریزما متعهد گردیده‌اند ظرف مدت پنج روز پایانی عرضه عمومی نسبت به خرید به ترتیب ۸۰ درصد و ۲۰ درصد از کل حق‌تقدم باقیمانده اقدام نمایند.

■ نکات مهم:

* مسئولیت صحت و قابلیت اتکای اطلاعات اعلامیهٔ پذیره‌نویسی بر عهدهٔ ناشر است.
* ناشر، شرکت تأمین سرمایه، حسابرس، ارزش‌یابان و مشاوران حقوقی ناشر، مسئول جبران خسارت وارده به سرمایه‌گذارانی هستند که در اثر قصور، تقصیر، تخلف و یا به‌دلیل ارائهٔ اطلاعات ناقص و خلاف واقع در عرضهٔ اولیه که ناشی از فعل یا ترک فعل آنها باشد، متضرر گردیده‌اند.
* ثبت اوراق بهادار نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، به‌منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات قانونی و مصوبات سازمان بورس و اوراق بهادار و شفافیت اطلاعاتی بوده و به‌منزلهٔ تأیید مزایا، تضمین سودآوری و یا توصیه و سفارشی در مورد شرکت‌ها یا طرح‌های مرتبط با اوراق بهادار توسط سازمان نمی‌باشد.
* پذیره‌نویسان می‌توانند در صورت مشاهده هر گونه تخلف از موارد یادشده در این اعلامیه مراتب را کتباً به سازمان بورس و اوراق بهادار به آدرس زیر ارسال نمایند.

تهران - ابتدای خیابان ملاصدرا - شمارهٔ ۱۳ سازمان بورس و اوراق بهادار - ادارهٔ نظارت بر انتشار و ثبت اوراق بهادار سرمایه‌ای

هیات‌مدیره شرکت گز سکه (سهامی عام)

یادداشت

روش اعطای تسهیلات استاندارد نیست

سبحان فروغی‌دهنوی ـ فعال دانش‌بنیان در حوزه نرم‌افزارهای رایانه‌ای

نخستین‌بار در سال ۱۳۸۹ قانون مرتبط با دانش‌بنیان‌ها در خانه‌ملت مبنی بر «قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات» به‌تصویب رسید. در واقع، فعالیت ۶ تا ۷ هزار دانش‌بنیان با فروش سالانه حدود ۳۰۰ هزار میلیارد تومان بود که باعث شد چنین قانونی در مجلس شورای اسلامی راه پیدا کند. باتوجه به ظرفیت دانش‌بنیان‌ها و افزایش گستره فعالیت‌های‌شان در راستای رفع نیازهای کشور، باید در ظرفیت‌های قانونی برای زیست‌بوم نوآوری و فناوری، تجدیدنظر و بازبینی می‌شد، تا اینکه در سال ۱۳۹۹ قانون جدیدی با عنوان «طرح جهش تولید دانش‌بنیان» به مجلس شورای اسلامی ارائه شد. این طرح ۲۰ ماده دارد و در حال حاضر در مرحله رفع ایرادات قانونی موردنظر شورای نگهبان است. باتوجه به اینکه یکی از رویکردهای اصلی این طرح، تزریق سرمایه به صندوق‌های اختیاری برای حمایت از شرکت‌های خلاق است، ابتدا باید به این نکته واقف باشیم، تسهیلاتی که به دانش‌بنیان‌ها اعطا می‌شود، با تسهیلاتی که به دیگر شرکت‌های غیردانش‌بنیان داده می‌شود، تاکنون تفاوت چندانی نداشته است. بیشتر دانش‌بنیان‌ها هم برای دریافت تسهیلات و وام، نیازمند ضمانتنامه‌های متعددی هستند. خوب است، در اجرایی شدن این طرح به حمایت‌های اعتبارگونه از شرکت‌ها و از سوی نهادهای دولتی، توجه بیشتری شود.

درصد زیادی از دانش‌بنیان‌هایی که از دل دانشگاه‌ها یا مراکز علمی بیرون آمده‌اند، موفق به دریافت چنین وام‌هایی نمی‌شوند. بیشتر این افراد با گردآوری افراد توانمند، با حداقل‌ها آغاز کرده‌اند و چندین‌بار به نقطه صفر و حتی زیر صفر هم رسیده‌اند. مجلس باید حواسش به دانش‌بنیان‌های نوپا باشد تا در ابتدای فعالیت‌شان، به فروپاشی نرسند. روی‌هم‌رفته به دانش‌بنیان‌ها وام‌های کلان تعلق نمی‌گیرد، اگر هم بگیرد، نیازمند وثیقه‌های همتراز است. حال این سوال مطرح می‌شود فردی که وثیقه همپایه با وام را دارد، چرا باید اقدام به تاسیس یک شرکت دانش‌بنیان کند؟ همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، تفاوت چندانی میان وام‌هایی که به دانش‌بنیان‌ها و دیگر شرکت‌ها ارائه می‌شود، نیست. به‌طورکلی، اعطای وام‌های بانکی در ایران از تنوع بالایی برخوردار نیست و روال ثابت خودش را دارد. در بسیاری از کشورهای پیشرو، ۲ راهکار برای تامین مالی و حمایت از دانش‌بنیان‌ها وجود دارد؛ سرمایه‌گذاری اشتراکی و اعطای وام. در سرمایه‌گذاری اشتراکی، همان‌گونه که از نام آن می‌توان فهمید، سرمایه‌گذاران در قالب مشارکت با صاحبان شرکت، همکاری می‌کنند. در بخش اعطای وام به‌طورمعمول شرکت‌هایی وام می‌گیرند که می‌دانند با دریافت وام، مشکل اصلی شرکت تا حد زیادی رفع می‌شود. در تمام دنیا این ۲ روش جواب داده، اما در ایران اعطای وام به‌نوعی تبدیل به پاشنه‌آشیل رشد و توسعه کشور شده است.

مشکل ما در ایران این است که روش اعطای تسهیلات روند استانداردی ندارد و به‌همین دلیل به شرکت‌های کوچک دانش‌بنیان تعلق نمی‌گیرد. به‌طورمعمول برای اعطای وام به شرکت‌های دانش‌بنیان باید بیلان مالی سالانه شرکت موردارزیابی قرار گیرد و برمبنای آن، وام تعلق یابد، نه آنکه وثیقه همتراز بخواهند. امروزه روش‌هایی رواج داده شده که صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند با استفاده از شرایط موجود، پیش‌بینی‌های دقیق‌تری نسبت به درآمدهای‌شان در آینده داشته باشند و براساس آن، درخواست دریافت وام دهند و موسسه‌ای که متولی این خدمات است، باید براساس سیستم گردش مالی آن شرکت و تاریخچه‌ای که داشته، وام اعطا کند؛ چنین روندی در سیستم بانکی ایران وجود ندارد. حال باتوجه به تعریفی که از دانش‌بنیان می‌شناسیم، ارائه یک وثیقه بزرگ ملکی برای دریافت وام خنده‌دار است.

به‌طورقطع ارائه تسهیلات برای شرکت‌های دانش‌بنیان امری درست است، هرچند در ایران تنوع زیادی ندارد و به‌اعتقاد من، دانش‌بنیان‌ها باید از تسهیلات مالی استفاده کنند. از آنجایی که یکی از راه‌های تامین هزینه موردنیاز کسب‌وکارها، اعطای وام است، نمی‌توان تمامی نظام بانکی را زیرسوال برد. در اصل یک بخش مهم تامین مالی دانش‌بنیان‌ها از طریق وام‌ها حاصل می‌شود، حال اینکه این روش در ایران به‌درستی کار نمی‌کند و باید روال کار صندوق نوآوری و شکوفایی را بررسی کرد.

ضرورت توجه ویژه به دانش‌بنیان‌ها در بودجه ۱۴۰۲

نیاز مالی، مانع از خطرپذیری می‌شود

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

ارائه و بررسی بودجه ۱۴۰۲ همچنان با حاشیه‌های بسیاری همراه است. در حالی که بسیاری از نمایندگان مجلس تاکید دارند که بودجه ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه باید تحول عظیمی در مسائل اقتصادی کشور ایجاد کند، بررسی این لایحه در مجلس با حدود یک ماه تاخیر همراه است. پیرو جلسه روسای ۳ قوه، مقرر شده، هم برنامه هفتم توسعه و هم بودجه سال ۱۴۰۲ در مجلس پیگیری شود و به‌تصویب برسد. بودجه‌ای که بتواند همراه با برنامه هفتم توسعه، اقتصادهای مردم‌محور، دانش‌بنیان و تولید را دنبال کند. به هر شکل بودجه ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه باید یک تحول عظیمی را بر مسائل اقتصادی کشور ایجاد کند تا ما بتوانیم در راستای تثبیت قیمت‌ها و اشتغال، معیشت مردم، مسکن و آن نیازهای اصلی و اساسی کشور؛ قدم‌های موثری را برداریم. براساس نخستین اعداد و ارقام منتشرشده از بودجه ۱۴۰۲ در ظاهر ردیف بودجه‌ای دانش‌بنیان‌ها با ۳۰ درصد افزایش همراه است که باید منتظر بررسی لایحه دولت در مجلس باشیم.

صمت در این پرونده که با محوریت بودجه ۱۴۰۲ منتشر می‌شود، به ضرورت توجه به دانش‌بنیان‌ها در لایحه بودجه سال آینده پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

در حالی که سال ۱۴۰۱ با شعار تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین آغاز شد، با گذشت ۱۰ ماه از سال فعالان دانش‌بنیان همچنان با مشکلات بسیاری مواجهند

سرمایه‌گذاری روی دانش‌بنیان‌ها

سال ۱۴۰۱ در حالی که با شعار تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین آغاز شد، با گذشت ۱۰ ماه از سال، فعالان دانش‌بنیان همچنان با مشکلات بسیاری مواجهند. در صورتی که کارشناسان بر این باور هستند با همکاری سازمان برنامه و بودجه و تخصیص اعتبارات لازم در راستای تحقق قانون جهش تولید دانش‌بنیان می‌توان کمک جدی به توسعه این اکوسیستم کرد، همچنین با ورود و کمک شرکت‌های دانش‌بنیان و درآمدزایی از طریق صادرات مواد و محصولات تولیدی این شرکت‌ها، ضمن توسعه زنجیره ارزش تولید، کشور از مرحله خام‌فروشی عبور خواهد کرد.

برای بررسی نگاه دولت به پیشبرد اهداف توسعه‌ای کشور، کافی است نگاهی به ردیف‌های هزینه‌ای و درآمدی بودجه سالانه بیندازید. در فرآیند بررسی بودجه وقتی ردیف بودجه‌ای برای ستاد یا برنامه‌ای مشخص می‌شود، لازم‌الاجراست و باید به مرحله عملیاتی برسد. محمد مخبر، سخنگوی دولت، در پنجمین جلسه ستاد ویژه رفع موانع، تقویت و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان که اواخر خرداد برگزار شد، بیان کرد: تاکنون توجه کافی به توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان در بودجه جاری کشور نشده است. وی بااشاره به اهمیت شعار سال گفت: به‌دنبال آن هستیم تا در بودجه‌ریزی سالانه دولت، توازنی در اختصاص بودجه معاونت علمی و فناوری با سایر دستگاه‌ها و بخش‌ها به‌وجود آید. با در اختیار گذاشتن امکانات مالی و زیرساختی به حوزه دانش‌بنیان، تمامی وزارتخانه‌ها موظف به دانش‌بنیان کردن دستگاه‌های متبوع خود و همچنین اشتغالزایی در این بخش هستند.

کیومرث سرمدی‌واله، عضو کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ هم در این رابطه گفته است: یکی از احکامی که در لوایح بودجه موردتوجه قرار دارد، کمک‌های بلاعوض دولتی به دانش‌بنیان‌ها و اعطای اعتبار مالیاتی معادل ۳۰ درصد سرمایه‌گذاری شرکت‌های بورسی است. باتوجه به اینکه یکی از منابع درآمدی دولت، درآمدهای حاصل از نفت و حامل‌های انرژی و خصوصی‌سازی است، توسعه دانش‌بنیان‌ها در این عرصه، ارزآوری چشمگیری را به‌دنبال خواهد داشت، بنابراین می‌توان تخصیص بودجه به دانش‌بنیان‌ها را نوعی سرمایه‌گذاری تلقی کرد.

توجه جدی به قانون جهش تولید دانش‌بنیان

سیاوش ملکی‌فر ـ معاون توسعه صندوق نوآوری و شکوفایی: در لایحه بودجه، اجرای ۸ برنامه ویژه با هدف توسعه پژوهش‌های علمی و فناوری‌های جدید موفق به دریافت ردیف‌های اعتباری در بخش معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری شد.

به این ترتیب، مبلغی معادل ۹۰۰ میلیارد تومان به صندوق نوآوری و شکوفایی تخصیص داده شده که گفته می‌شود این رقم بیشترین رقم تخصیص بودجه در اکوسیستم دولتی دانش‌بنیان‌ها به‌شمار می‌رود.

مطابق قانون دانش‌بنیان (مصوب ۱۳۸۹)، سرمایه اولیه صندوق نوآوری و شکوفایی ۳ هزار میلیارد تومان است که تا سال ۱۳۹۶، کمی بیش از ۲ هزار و ۶۰۰میلیارد تومان آن تادیه شده است، البته مطابق قانون، مقرر شده سالانه معادل نیم‌درصد از بودجه عمومی کشور به سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی افزوده شود که آن نیز تاکنون محقق نشده است.

این در حالی است که تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان به‌طور طبیعی در حال رشد و تاکید رهبر معظم انقلاب نیز بر شتاب آن افزوده است. فروش دانش‌بنیان‌ها هم که در سال ۱۳۹۹ به ۲۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده بود، همچنان در حال افزایش است. از اینها گذشته، تورم هم موجب افزایش نیازهای مالی شرکت‌ها شده.

بدیهی است، صندوقی که کل سرمایه آن به ۳ هزار میلیارد تومان نمی‌رسد، نمی‌تواند به‌تنهایی پشتیبان شرکت‌های دانش‌بنیان موجود و نیازهای فزاینده آنها باشد.

به علاوه اینکه، آیا همه بار تامین مالی توسعه و تجاری‌سازی فناوری را باید دولت تامین کند؟ جواب به‌طورمشخص منفی است. شواهد حاکی از آن است که در اقتصادهای توسعه‌یافته، شرکت‌های بزرگ بخش خصوصی و بازار سرمایه عمده نیازهای مالی فناوری را تامین می‌کنند.

این در حالی است که دانش‌بنیان‌ها سهم یک درصدی در اقتصاد کشور دارند. قانون جهش تولید دانش‌بنیان، به هر دو موضوع پرداخته است؛ هم اشاراتی به افزایش سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی دارد و هم مشوق‌هایی را برای جلب مشارکت بخش خصوصی و بازار سرمایه در نظر گرفته است.

ماده ۳ این قانون، تاکید دارد که برای واردات ماشین‌آلات و تجهیزات خدمات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی حقوق ورودی در نظر گرفته شود و از این محل، منابعی به سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی تخصیص یابد که انتظار داریم از اواخر امسال یا نهایت سال آینده عملیاتی شود.

در ابتدای مطرح شدن طرح جهش تولید دانش‌بنیان همان‌گونه که مطرح شد، از زمان تصویب این سرمایه تاکنون ۲ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان به صندوق نوآوری و شکوفایی پرداخت شده و هنوز سرمایه اولیه این صندوق در طول این سال‌ها تامین نشده است.

این سرمایه در زمان خودش پاسخگوی نیازها بود، اما این مبلغ برای امروز و تامین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان کافی نیست و باید افزایش یابد، چرا که امروز تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان به بیش از ۶ هزار و ۶۰۰ شرکت رسیده است.

در قانون بودجه ۱۴۰۱ کل کشور، ۵ هزار میلیارد تومان برای تامین مالی دانش‌بنیان‌ها در نظر گرفته شده است.

باوجود تمام موارد یادشده، به‌نظر می‌رسد امسال برای توسعه فناوری و نوآوری در کشور، سازکار لازم در قالب مصوبات صندوق نوآوری و شکوفایی و دیگر قوانین مربوطه طراحی و اجرا شد. حال باید دید حمایت از دانش‌بنیان‌ها در بودجه ۱۴۰۲ چگونه خواهد بود؟

> با ورود و کمک شرکت‌های دانش‌بنیان و درآمدزایی از طریق صادرات مواد و محصولات تولیدی این شرکت‌ها، ضمن توسعه زنجیره ارزش تولید، کشور از مرحله خام‌فروشی عبور خواهد کرد

رهایی از دره مرگ، بودجه می‌خواهد

امید رضایی‌فر ـ سرپرست دفتر پشتیبانی امور فناوری و نوآوری وزارت علوم: همواره دانش‌بنیان بودن به فناوری‌های «های‌تک» (فناوری‌های نوین با ساختار پیچیده) اشاره داشته است، در حالی که شمار نیازهایی که با فناوری‌های غیرهای‌تک در کشور برطرف می‌شوند، کم نیست و می‌توانیم با حمایت و ارائه تسهیلات به توسعه فعالیت آنها بپردازیم.

شاید شکاف اصلی در زمینه حل مشکلات کشور به‌دست فناوران و لازم است، بخشی از بودجه در نظر گرفته‌شده به این افراد و فعالیت‌شان اختصاص پیدا کند. به‌عبارت روشن‌تر، استارت‌آپ‌های زیادی می‌توانند با این ایده حمایت شوند و توسعه پیدا کنند.

طبق قانون، صندوق نوآوری و شکوفایی به شرکت‌هایی که از سوی معاونت علمی‌وفناوری ریاست‌جمهوری به‌عنوان دانش‌بنیان شناخته می‌شوند، تسهیلات ارائه می‌دهد و حمایت مالی می‌کند.

در این شرایط، باید مجموعه‌ای وجود داشته باشد که از یک‌سری مراحلی که به‌عنوان دره مرگ شناخته می‌شود هم، حمایت کند.

در حال حاضر، برای مراحل ابتدایی اکوسیستم دانش‌بنیان، حمایت درخوری انجام نمی‌شود و امروز مشکل اصلی کشور تبدیل دانش به فناوری است که در این زمینه، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کمابیش اقداماتی را مدنظر قرار داده است، اما آن‌گونه که باید، هنوز اقدامات درخوری انجام نشده است.

استارت‌آپ‌ها سرچشمه دانش‌بنیان‌ها هستند که روند حمایتی مشخصی در نهادها برای آنها وجود ندارد.

در واقع، مشکل اصلی در ایجاد شرکت‌های دانش پایه است که خوب است، در این زمینه، بودجه تخصیص داده شود. شرکت‌های دانش پایه به آن دسته از شرکت‌هایی گفته می‌شود که برمبنای فناوری و دانش موجود به رفع نیازهای موجود می‌پردازند.

ناگفته نماند که طبق قانون، صندوق نوآوری و شکوفایی مجوز کافی برای حمایت از استارت‌آپ‌ها را ندارد، اما تلاش می‌کند و تا حدی هم به‌صورت پراکنده بودجه‌هایی را تخصیص داده است.

واقعیت این است که این نوع حمایت‌ها به اندازه کافی نیست و نمی‌توان این مجموعه را موردبازخواست قرار داد. باید قانونی در این زمینه تدوین شود تا فرآیند تبدیل ایده به فناوری تسهیل شود.

فقدان یک ساختار به‌هم‌رسانی رفع نیازها در سیستم وزارتخانه‌ای کشور احساس می‌شود و جایی را نداشته‌ایم که به نیازها با فناوری و دستاوردهای فناورانه پاسخ بدهیم.

وزارت علوم با طراحی نظام ایده‌ها و نیازها که به اختصار (نان) خوانده می‌شود، این اتفاق را تا حدی رقم زد و توانستیم در بودجه ۱۴۰۰ قرارش بدهیم، اما هنوز این فرآیند به نقطه موردنظر نرسیده است.

اگر مجموعه‌های دولتی یا خصوصی، نیازها و ضرورت کاربرد فناوری در حل معضلات خود را در بستری شفاف ارائه دهند، فناورانی هم که کلید حل مشکل را در دست دارند، می‌توانند تعامل موثری را با آنها برقرار کنند.

متاسفانه مجموعه‌های دولتی نظیر وزارتخانه‌ها، انگیزه کافی برای بکارگیری فناوری با هدف حل مشکلات خود را ندارند.

برای حل این معضل، طراحی تضامین و بیمه‌های فناوری یک راهکار جدی است که امیدواریم استفاده از فناوری‌های تولیدشده در داخل توسعه پیدا کند.

برای مثال، وقتی همه‌گیری کرونا جامعه را فرا گرفت، به توان دانش‌بنیان‌ها باور پیدا کردیم. به‌همین دلیل، انگیزه لازم باید به‌نحوی ایجاد شود و فرآیندی به‌وجود بیاید که وزارتخانه‌ها به‌سوی دانش‌بنیان شدن بروند.

این نوع حمایت‌ها به‌عنوان خرید تضمینی یا دولتی شناخته می‌شوند که یکی از بخش‌های چندگانه کمک به تولید داخلی هستند.

یکی از موضوعاتی که به‌صورت چالشی مطرح می‌شود، ورود به صندوق‌های خطرپذیر است که در عمل این مجموعه‌ها خود را در وضعیت خطرپذیر قرار نمی‌دهند و عموما به‌سمت فعالیت‌های کم‌خطرتر می‌روند.

باید حمایت‌هایی در قالب اوراق تضمینی برای صندوق‌های خطرپذیری واقعی به‌وجود بیاید تا بودجه‌ای برای آنها پیش‌بینی شود. این روند می‌تواند تاثیر جدی در توسعه اکوسیستم دانش‌بنیانی داشته باشد.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، یکی از راهکارهای کمک به چرخه اکوسیستم دانش‌بنیان‌ها، تخصیص بودجه و مدنظر قرار دادن آنها در گودال حل مشکلات کشور است. به‌عبارت روشن‌تر، طبق یک اصل روانشناسی که اگر برای هر مولفه‌ای هزینه صرف شود، در ذهن اهمیت پیدا می‌کند، شاید تخصیص بودجه بتواند تاثیر جدی در دانش‌بنیان کردن نهادهای کشور در زمینه‌های گوناگون بگذارد.

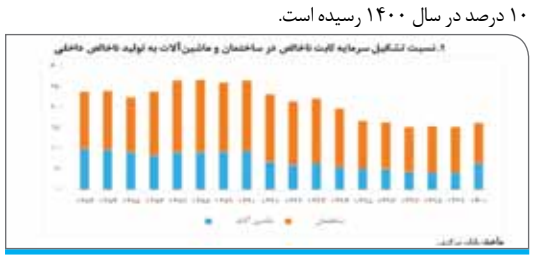
باتوجه به اینکه دانش‌بنیان‌ها می‌توانند با توسعه خود نه‌تنها ارزآوری داشته باشند، بلکه از خروج ارز هم بکاهند؛ تخصیص بودجه به‌صورت مستقل می‌تواند نوعی از سرمایه‌گذاری میان‌مدت و بلندمدت به‌حساب بیاید. همچنین، لازم است صندوق‌های خطرپذیر باتوجه به رسالتی که دارند؛ با حمایت‌های دولتی در لوایح بودجه، به‌سمت دنیای خطرپذیری اکوسیستم دانش‌بنیانی سوق پیدا کنند.

موتور رشد اقتصادی نیازمند تعمیر است

گزارش‌ها نشان می‌دهد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به تولید ناخالص داخلی، که در سال ۱۳۹۰ بیش از ۲۶ درصد بوده است، طی یک روند کاهشی به کمتر از ۱۵ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است. اهمیت موضوع در این است که کاهش نرخ سرمایه‌گذاری، نه‌تنها موجب می‌شود ظرفیت جدیدی برای رشد اقتصادی فراهم نشود، بلکه ممکن است به آستانه‌ای برسد که حتی ظرفیت‌های مولد فعلی نیز دچار استهلاک و فروسایی شود. کارشناسان معتقدند تداوم روند منفی نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داخلی نگران‌کننده است، بر این اساس دولت باید راهی برای تشکیل سرمایه ثابت ناخالص پیدا کند.

مطابق نمودار نسبت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ماشین‌آلات به تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۰ بیش از ۱۰ درصد بوده، طی یک روند کاهشی به کمتر از ۷ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است، همچنین نسبت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ساختمان به تولید ناخالص داخلی از ۱۷ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۰ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است.

در چنین شرایطی که سیاست‌گذاری فعال مالی، برای تقویت زیرساخت‌های رشد کشور ضرورتی بی‌سابقه پیداکرده است، هزینه‌های جاری دولت فضای این سیاست‌گذاری مالی را به‌شدت محدود ساخته است. برای بررسی این ادعا، تحلیل تصویر کلان منابع و مصارف عمومی دولت در بودجه سال ۱۴۰۱ و همچنین بررسی برخی روندها در بودجه سال‌های اخیر ضرورت دارد. جدول زیر وضعیت منابع و مصارف عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ را نمایش می‌دهد.

نسبت دادن بخش‌های گوناگون مصارف بودجه عمومی دولت به هریک از کارکردهای سه‌گانه فوق‌الذکر آسان نیست، اما ازآنجاکه بخش عمده هزینه‌ها شامل پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان بوده و همچنین اعتبارات تملک دارایی‌های مالی نیز درواقع منابع لازم برای پرداخت‌های سال‌های گذشته را تامین کرده‌اند، در یک نگاه کلی می‌توان چنین ادعا کرد که سهم چشمگیری از منابع عمومی دولت در سال ۱۴۰۱ صرفا به تامین هزینه‌های ارائه کالاها و خدمات عمومی اختصاص‌یافته است و سهم اندکی از بودجه مصوب به تقویت زیرساخت‌های رشد اقتصادی اختصاص می‌یابد.

منابع و مصارف عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۴۰۱

منابع	مبلغ (هزار میلیارد تومان)	مصارف	مبلغ (هزار میلیارد تومان)
درآمدها	۶۹۹.۶	هزینه‌ها	۹۹۹.۰
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵۱۷.۶	تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۶۰.۱
واگذاری دارایی‌های مالی	۱۷۶.۹	تملک دارایی‌های مالی	۱۳۵.۰
جمع منابع عمومی دولت	۱۳۹۴.۱	جمع مصارف عمومی دولت	۱۳۹۴.۱

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور

هزینه‌ای که منجر به تولید نشد

از سوی دیگر نقدینگی در دهه اخیر رشد بی‌سابقه‌ای یافته به‌طوری که اقتصاد ایران که دهه ۹۰ را با کمتر از ۴۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی آغاز کرده بود و در ماه‌های اخیر به بیش از ۵ هزار هزار میلیارد تومان رسیده است

به گزارش فردای اقتصاد رشد محدود تولید ناخالص داخلی هم این موضوع را تایید می‌کند. GDP ایران در دهه ۹۰ تنها ۴ درصد رشد کرده است. چراکه تجربه روندهای گذشته نشان می‌دهد عامل پیشران تولید و رشد اقتصادی در ایران همواره سرمایه بوده و بهره‌وری تاثیر چندانی در افزایش تولید نداشته است. از این رو زمانی که روند تشکیل سرمایه متوقف‌شده، تولید نیز رشد چندانی نخواهد داشته است. در خصوص چرایی این آسیب باید گفت بی‌ثباتی اقتصاد کلان و ریسک‌های غیراقتصادی از مهم‌ترین عواملی است که سرمایه‌گذاری مولد را در ایران غیر جذاب کرده است و به نظر می‌رسد بخشی از نقدینگی تشکیل‌شده در این سال‌ها به شکل ارز از کشور خارج‌شده و بخش دیگر آن‌هم به بازارهای غیر مولد چون مسکن، دلار، طلا و... رفته است.

۳ تاکتیک برای احیای سرمایه‌گذاری

بنابراین آمارها تایید می‌کنند که زمان «تعمیر اساسی» موتور رشد اقتصادی فرارسیده است. سیاست‌گذاران امروزه در یک بزنگاه اقتصادی قرار دارند چراکه یا باید ماشین اقتصادی را با همین موتور معیوب کنونی هدایت کنند، که نتیجه آن حرکت با سرعت‌پایین و ایست‌های ناگهانی خواهد بود، یا اینکه موتور رشد اقتصادی را تعمیر اساسی کنند تا شرایط برای شتاب‌گیری ماشین اقتصاد فراهم شود. به گزارش صدای بورس، اگر قرار بر تعمیر اساسی (اورهال) باشد، کارشناسان سه راهکار را زیر را در اختیاردارند: نخست باید ثبات اقتصاد کلان در یک بازه بلندمدت فراهم شود و عدم قطعیت از آینده اقتصاد به حداقل برسد.

دوم تلاش برای بهبود فضای کسب‌وکار است به‌گونه‌ای که سرمایه‌گذاری در تولید مزیت بیشتری نسبت به سرمایه‌گذاری در بازارهای غیرمولد داشته باشد و درنهایت باید شرایط برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در تولید کشور مهیا شود؛ زیرا جهش ماشین اقتصادی نیاز به تزریق سرمایه جدید دارد.

به دنبال بازدهی بیشتر

ازآنجایی که اقتصاد ایران در سال‌های متمادی دارای نااطمینانی‌های فراوان بوده است، سرمایه به‌صورت هوشمندانه به دنبال مکانی برای بازدهی بیشتر بوده و از مرزهای کشور خارج‌شده است.

نکته قابل‌توجه در مواجهه با این شرایط آن است که سیاست‌گذار اقتصادی از درجه اهمیت این مسئله آگاه باشد و در جهت رفع نا اطمینانی‌ها قدم بردارد. بدیهی است که نا اطمینانی موجود و وجود مسائلی مانند تورم مزمن درمان‌نشده، علاوه بر اینکه سرمایه از داخل کشور به خارج از کشور منتقل می‌کند، سرمایه‌گذاری خارجی در اقتصاد را نیز با چالش مواجه خواهد کرد.

اختلال تجهیز منابع برای تولید

یکی دیگر از مهم‌ترین ایرادات اقتصاد کشور علاوه بر خروج سرمایه، این است که سرمایه‌های موجود در اقتصاد نیز عمدتا یا صرف ملک‌بازی می‌شود یا به بازارهای طلا و ارز می‌رود. در خود نظام بانکی یا بازار سرمایه که وظیفه اصلی تجهیز منابع به تولید را بر عهده دارد، این منابع عمدتا در بازارهای دارایی سرمایه‌گذاری می‌شوند. کارشناسان معتقدند که تورم برای تشکیل سرمایه، سمی مهلک است و مادامی که نرخ تورم در اقتصاد بالا باشد، سرمایه‌ها به‌جای بخش مولد به بخش غیرمولد سرازیر خواهند شد.

سخن پایانی

گفته می‌شود لایحه بودجه ۱۴۰۲ از سوی رئیس‌جمهور به مجلس ارائه‌شده است اما مجلس شورای اسلامی تا پیش از دریافت لایحه برنامه هفتم قصد ندارد این لایحه را اعلام وصول کند. بنابراین دور از انتظار نیست که قانون بودجه در راستای برنامه هفتم توسعه موردبررسی قرار گیرد. با این فرض، می‌توان پیش‌بینی‌هایی درباره شرایط بخش معدن و صنایع معدنی داشت.

اول اینکه شنیده می‌شود بخش اعظمی از درآمدهای پیش‌بینی‌شده دولت از محل دریافت مالیات است. بنابراین بخش معدن نگران آن است که دولت بیش‌ازپیش بر افزایش درآمد مالیاتی، بهره مالکانه و حقوق دولتی معدن و صنایع وابسته حساب کرده باشد. دیگر اینکه در اولویت‌های برنامه هفتم برافزایش ارزش‌افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش تاکید شده است بنابراین دور از ذهن نیست که میزان مالیات بر صادرات مواد خام و نیمه‌خام در سال آتی افزایش یابد. همچنین علاوه بر رویکردهای عمومی احیای سرمایه‌گذاری که در گزارش به آن اشاره شد، برای بخش معدن و صنایع معدنی باید رویکردهایی تخصصی را هم مدنظر قرار داد. ازجمله این رویکردها، همان ط.ر که در متن گزارش به آن اشاره شد، توجه به توسعه زیرساخت‌ها و تامین ماشین‌آلات است. چراکه تا وقتی این بخش با مشکل تامین برق و گاز دست‌به‌گریبان است یا در فراز و فرود تامین ماشین‌آلات معدنی یا تعمیر آنها گرفتار است، تولید در بخش معدن هم دچار رکود خواهد بود و به‌تبع آن درآمدهای دولت هم کاهش می‌یابد.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی زنجان:

تدابیر لازم برای مقابله با موج احتمالی کرونا، پیش‌بینی شده است

رئیس دانشگاه علوم پزشکی زنجان با اشاره به گسترش سویه‌های جدید کرونا در جهان، گفت: در سطح استان زنجان به تبع کشور، تدابیر لازم برای مقابله با موج جدید احتمالی کرونا پیش‌بینی شده است.

حسن بختیاری اظهار کرد: با تشکیل ستاد کرونا در دانشگاه علوم پزشکی زنجان، در خصوص موضوعات مختلف از جمله واکسیناسیون، اختصاص تخت در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، تامین دارو و اکسیژن و فرهنگ‌سازی برای رعایت پروتکل‌ها توسط شهروندان، تبادل نظر و تصمیم‌گیری شد.

وی خاطرنشان کرد: هرگونه اقدام درمانی برای کرونا باید بر اساس پروتکل‌های ابلاغی وزارت بهداشت انجام شود و از هرگونه درمان غیرعلمی پرهیز گردد.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی زنجان با بیان اینکه در حال حاضر مشکلات مربوط به تامین دارو در استان، خصوصا آنتی‌بیوتیک‌ها تا حد زیادی مرتفع شده است، افزود: هم‌اکنون، ذخیره‌ی دارویی استان در سطح بیمارستانی، قابل قبول است و در خصوص داروهای سرپایی نیز تمام تلاش خود را می‌کنیم که، سهمیه استان را به طور کامل دریافت کنیم.

وی با اشاره به ذخیره کافی واکسن کرونا در مراکز واکسیناسیون استان، اظهار کرد: در حال حاضر در تمامی مراکز واکسیناسیون کرونا در سطح استان، واکسن‌های مورد تایید وزارت بهداشت به اندازه کافی، موجود است.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی زنجان خاطرنشان کرد: در استان زنجان، کلیه مراکز جامع سلامت شهری و خانه‌های بهداشت روستایی، واکسیناسیون کرونا را انجام می‌دهند.

وی از خریداری کیت‌های تشخیص کرونا و فعال‌سازی مجدد آزمایشگاه مولکولی استان خبر داد و گفت: از آنجایی که پیشگیری، موثرترین درمان است، از کلیه‌ی شهروندان درخواست می‌کنیم حتما برای دریافت دوز جدید واکسن کرونا به پایگاه‌های واکسیناسیون مراجعه کنند.

بختیاری با اشاره به اینکه در آغاز همه‌گیری کرونا و قبل از واکسیناسیون همگانی، آمار قربانیان کرونا در کشور به روزانه ۷۰۰ نفر رسیده بود، افزود: با آغاز واکسیناسیون در کشور، این بیماری به طرز چشمگیری مهار شد و آمارهای فوت ناشی از کرونا به تدریج به دو رقم، یک رقم و نهایتا به صفر رسید.

رئیس دانشگاه علوم پزشکی زنجان خاطرنشان کرد: خوشبختانه استان زنجان در زمینه واکسیناسیون کرونا، همواره جزو استان‌های پیشرو در سطح کشور بوده است و امیدواریم با مشارکت شهروندان، موج احتمالی جدید نیز با موفقیت مهار شود.

نگاه ویژه مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لامرد به توسعه سرمایه‌گذاری‌ها

با حضور دکتر موسوی نماینده لامرد و مهر در مجلس شورای اسلامی و مهندس فتاحی مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لامرد، جلسات متعددی با چندین گروه سرمایه‌گذاری در دفتر ستاد منطقه ویژه اقتصادی لامرد برگزار گردید.

به گزارش روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی لامرد، با توجه به نگاه مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی لامرد در بسط و توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در این کانون صنعتی و معدنی، توسعه و گسترش سرمایه گذاری‌ها در اولویت برنامه‌های اجرایی این سازمان قرار گرفت. با رایزنی‌های مختلف با سرمایه‌گذاران و استقبال آنان از ظرفیت‌های منطقه ویژه اقتصادی لامرد، جلسات متعددی با گروه‌های مختلف سرمایه‌گذاری در حوزه‌های فولادی، پتروشیمی و نیروگاهی برگزار گردید.

لازم به ذکر است در حاشیه این نشست‌ها، قرارداد سرمایه‌گذاری حوزه پتروشیمی به ایشان ابلاغ گردید.

IMIDRO
IRANIAN MINES AND MINING INDUSTRIES DEVELOPMENT AND RENOVATION ORGANIZATION
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

نوبت اول

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)
انجام امور خدمات نگهبانی و حفاظت فیزیکی طرح ایجاد مناطق ویژه استقرار صنایع انرژی بر در منطقه لامرد شماره مناقصه: ۲۰۰۱۰۰۳۰۰۷۰۰۰۱۴۴

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران – طرح ایجاد مناطق ویژه استقرار صنایع انرژی بر در سواحل جنوبی کشور، درنظر دارد مناقصه عمومی همراه با ارزیابی کیفی فشرده با موضوع انجام امورخدمات نگهبانی و حفاظت فیزیکی طرح ایجاد مناطق ویژه استقرار صنایع انرژی بردر منطقه لامرد را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید . کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی ، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی راجهت شرکت در مناقصه محقق‌سازند.

شرایط شرکت در مناقصه: پروانه فعالیت معتبر با حداقل رتبه ۲ از مرکز انتظام پلیس پیشگیری ناجا و گواهینامه تأیید صلاحیت ایمنی صادره از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

تاریخ انتشار مناقصه در سامانه : روزشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ می‌باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه : اسناد مناقصه از ساعت ۸ روزشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ لغایت ساعت ۱۶ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۰ از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به www.setadiran.ir در دسترس خواهد بود.

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: پایان وقت اداری ساعت ۱۶ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۱ از طریق بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir، و فقط پاکت (الف) مناقصه به آدرس مناقصه گذارگردد.

زمان بازگشایی پیشنهادها: ارزیابی کیفی پیشنهادها رو یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۰۲ انجام خواهد شد و بازگشایی پاکت‌های الف، ب،ج متعاقبا اعلام می‌گردد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گذار جهت دریافت اطلاعات بیشتر و ارائه پاکت (الف) : تهران– ولنجک– خیابان مقدس اردبیلی– کوچه مینا– پلاک ۵ – طبقه دوم

تلفن مربوط به پاسخگویی شرکت کنندگان در مناقصه : ۲۲۱۸۷۴۲۵–۰۲۱ داخلی ۱۰۹

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه : مرکز تماس : ۴۱۹۳۴–۰۲۱

دفتر ثبت نام : ۸۵۱۹۳۷۶۸ و ۸۸۹۶۹۷۳۷ اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام سایر استانها، در سایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش "ثبت نام/ پروفایل تامین کننده/ مناقصه گر" موجود است.

شناسه آگهی : ۱۴۳۵۹۲۳ **م الف / ۳۹۰۰**

سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران– طرح ایجاد مناطق ویژه استقرار صنایع انرژی بر در سواحل جنوبی کشور

آگهی دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده
شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان (سهامی خاص)
ثبت شده به شماره ۲۲۳۶ و شناسه ملی ۱۴۰۰۳۵۱۲۵۶۱

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان (سهامی خاص) دعوت می‌شود که در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده که در ساعت ۱۰ صبح روز ۱۴۰۱/۱۰/۲۸ در محل قانونی شرکت به نشانی قزوین بوئین‌زهرا جاده کیلومتر ۲ آوج همدان ناحیه صنعتی خیابان میرداماد ساختمان اداری شهر صنعتی دانسفهان کدپستی ۳۴۵۹۱۳۹۱۱۹ تشکیل می‌شود حضور بهم برسانند.

دستور جلسه: تصویب اساسنامه جدید

هیات‌مدیره

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده
شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان (سهامی خاص)
ثبت شده به شماره ۲۲۳۶ و شناسه ملی ۱۴۰۰۳۵۱۲۵۶۱

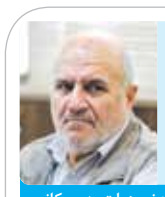
بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت خدماتی ناحیه صنعتی دانسفهان (سهامی خاص) دعوت می‌شود که در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده که در ساعت ۱۰ صبح روز ۱۴۰۱/۱۰/۲۷ در محل قانونی شرکت به نشانی قزوین بوئین زهرا جاده کیلومتر ۲ آوج همدان ناحیه صنعتی خیابان میرداماد ساختمان اداری شهر صنعتی دانسفهان کدپستی ۳۴۵۹۱۳۹۱۱۹ تشکیل می‌شود حضور بهم برسانند.

دستور جلسه: ۱- انتخاب مدیران ۲- انتخاب بازرسین ۳- انتخاب روزنامه کثیرالانتشار ٤-تعیین نرخ حق شارژ و آب بها ۵-تعیین جریمه تاخیر در پرداخت بدهی واحدها ۶-سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی می‌باشد.

هیات‌مدیره

یادداشت

دولت مکلف به تامین حداقل‌ها است

حسین حبیبی ـ عضو هیات مدیره کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار سراسر کشور

وفـق مـاده ۱۶۷ قانـون کار، در وزارت کار و امـور اجتماعی شورایی به‌نام شورای‌عالی کار تشکیل می‌شود. این شورا موظف است کلیه تکالیفی را که به‌موجب قانون فوق و سـایر قوانین مربوطه، برعهده آن گذاشـته شده، به‌انجام رساند.

یکی از تکالیفی که براسـاس قانـون کار، فصل یکم تا دوازدهـم، برعهده شـورای‌عالی کار قـرار گرفته، تعیین حداقـل دسـتمزد باتوجه به تورم اعلامی ازسـوی بانک مرکزی یا مرکز آمار اسـت و وفق مـاده ۲۰۳ قانون کار، وزارت کار و امور اجتماعی و دادگسـتری از حیث شکلی مامور اجرای این قوانین هستند.

حداقل مزد کارگران بایـد باتوجه به درصد تورمی که بانـک مرکزی جمهوری اسـلامی ایران اعـلام می‌کند، تعیین شود.

حداقل مزد، بدون آنکه مشـخصات جسـمی و روحی کارگران و ویژگی‌های کار محول‌شـده را موردتوجه قرار دهـد، باید به‌اندازه‌ای باشـد که زندگی یـک خانواده با تعداد متوسط اعضای مشخص‌شده ازسوی مراجع رسمی را تامین کنـد. کارفرمایان موظفند در ازای انجام کار در ساعات تعیین‌شده قانونی به هیچ کارگری کمتر از حداقل مـزد اعلامی جدید را پرداخت نکنند و در صورت تخلف، ضامن تادیه مابه‌التفاوت مزد پرداخت‌شده و حداقل مزد جدید هستند.

بنابراین، افزایش دسـتمزد کارگران با اسـتناد به ماده ۴۱ قانـون کار با صلاحدید شـورای‌عالی کار که نهادی سه‌جانبه، متشـکل از نمایندگان کارگر، کارفرما و دولت است، انجام می‌شود ولاغیر.

حداقل میزان دریافتی که با اتکا به خرد جمعی تعیین می‌شود، قانونی آمرانه و عام است و شرکت‌های دولتی و خصوصی همه ملزم به رعایت آن هستند. پس نه مجلس، نـه دولت و نه هیـچ نهاد و مرجع دیگـری حق آنکه در تعییـن میزان مزد کارگران دخالت کند، ندارد. این اقدام علاوه بر اینکه غیرقانونی است؛ کارگران و نمایندگان‌شان هم، آن را برنمی‌تابند.

دولـت اجازه نـدارد چه در قالـب گفت‌وگوهای میان دولـت و مجلـس و چـه در قالب لایحه بودجـه، درباره حقوق و دسـتمزد کارگران تصمیم‌گیری کند. وفق اصل ۱۷۳ قانون اساسـی هرگونه مصوبـه در قالب آیین‌نامه، دسـتورالعمل، بخشـنامه و نظر مشـورتی، اگر به‌منظور کاهش چتر حمایتی قانون از کارگران باشـد، قابل‌ابطال است و می‌توان از مدیران و کارشناسان آن شکایت کرد.

این حق کارگران اسـت که براسـاس اصـل ۹۰ قانون اساسی از طرز کار مجلس، قوه مجریه یا قضاییه شکایت کننـد و مجلس نیز باید پاسـخ کافـی را در مواردی که مربوط به عموم اسـت، به اطلاع عامه برسـاند. اما اینکه دولت از کجا می‌تواند منابع مالی افزایش حقوق را تامین کند و با اسـتناد به کدام منبع درآمـدی، در بودجه این میزان افزایش را پوشش دهد، به ما ارتباطی ندارد. دولت به‌عنوان وکیل قانونی مردم در صدر امور قرار گرفته و باید راهکاری برای این مسائل پیدا کند و اگر نمی‌تواند از پس تامین مالی افزایش حقوق و دسـتمزدها برآید، باید عزم خود را جزم و نرخ تورم را کنترل کند.

توصیـه مـن بـه اعضـای شـورای‌عالی کار، به‌ویـژه نماینـدگان دولـت و کارفرمایـان این اسـت که تلاش نکنند افزایش حداقل دسـتمزد، خارج از چارچوب ماده ۴۱ باشـد؛ به‌عبارت‌دیگـر، در تعیین این عـدد هم باید بـه نرخ تـورم توجه کنند و هم این نکتـه را از یاد نبرند که افزایش حداقل دسـتمزد، بـدون توجه به ویژگی کار محول‌شـده و شـرایط جسـمی و روحی کارگر باشد تا بتواند نیازمندی‌های یک خانواده را تامین کند. بر همین اسـاس افزایش حداقل دسـتمزد نباید باتوجه به میزان بهره‌وری باشـد. حداقل دستمزد، حقی عمومی است که بایـد به همه جامعه کارگری تعلق بگیرد و بیش از آن را می‌توانند باتوجه به بهره‌وری در قالب پیمان‌های جمعی و طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل مطرح کنند.

در تکمیل موضوع، باید نـکات ذیل را هم مدنظر قرار داد:

وزیـر کار و تیمـش متشـکل از معاونـان، مدیـران، کارشناسان و مسئولان، مامور اجرای قانون کار هستند.

شورای عالی کار متشکل از نمایندگان کارگران، دولت و کارفرمایـان باید تکالیف دیده‌شـده در قانون کار را که شکلی است و قابلیت تفسیر و برداشت به‌رای ندارد، انجام دهند و تکلیف در نظر گرفته‌شـده در ماده ۴۱ قانون کار از آن جمله است.

اعضای شـورای‌عالی کار باید نسبت به تعیین حداقل دسـتمزد سـالانه که ممکن است در سـال چندین بار براسـاس تورم و سبد معیشـت تغییر کند، اقدام کنند؛ بنابراین حق ندارند با بحث و گفت‌وگو و کارشناسی مبنی بر اینکه حداقل دسـتمزد خارج از تورم و سبد معیشت و توان کارفرمایان اسـت و افزایش حداقل دستمزد موجب تورم می‌شود، ماده ۴۱ را از حیزانتفاع خارج کنند.

ضمـن آنکه بالاتریـن مقامات اجرایی کشـور از قبیل رئیس‌جمهوری، وزرا، مجلـس و قوه قضاییه و رئیس‌کل بانـک مرکـزی حتـی در قالب طـرح و لایحـه بودجه، صلاحیت تعیین دستمزد را ندارند، بلکه دولت و مجلس مکلفند از کارگران دفاع و حمایت کنند.

گفت‌وگو

گفت‌وگو امروز صمت درباره اهداف بودجه ۱۴۰۲ در حوزه معدن

رکود بزرگ در کمین معدن

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

مجلس‌نشـینان می‌گویند لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس ارائه شـده، اما قرار نیسـت تا زمان روشن شـدن تکلیف لایحه برنامه هفتم توسعه، وصول بودجه اعلام شود.

البتـه در هفتـه‌ای که پشـت سـر گذاشـتیم، محسـن زنگنه، نایـب رئیس کمیسـیون برنامه و بودجه مجلس برای نخستین بار جزئیاتی از بودجه ۱۴۰۲ را رسانه‌ای کرد. به‌گفته وی رقم کل بودجه سال آینده بیش از ۵۰۰۰ هزار میلیارد تومان است و در حوزه درآمدی شاهد رشد ۴۰ درصدی نسبت به بودجه جاری هستیم.

همچنین زنگنه اظهار کرد در بودجه سال آینده «افزایش محسوس در حوزه درآمدهای مالیاتی» اتفاق خواهد افتاد.

در گفت‌وگـوی امروز صمت پیش‌بینی‌های بودجه‌ای خود را با علی سـلگی، کارشـناس و صاحب‌نظـر حوزه معدن در میان گذاشـتیم و نظـر وی را درباره تحولات بخش معدن در سال آینده جویا شدیم.

گفت‌وگوی امروز ما را بخوانید.

عکس: صمت

شاه‌کلیدی که در تدوین بودجه وجود دارد، جلوگیری از کسری بودجه اسـت. باتوجـه به اینکه بودجه سـال آینـده تنها شـامل بودجه دائمی خواهد بود، باید بتوان منابع درآمدی را چنان در دولت و مجلس تدوین کرد که پیش‌بینی دولت محقق شود و کسری بودجه اتفاق نیفتد

◉ در اهـداف اصلی بودجه سـال جاری سرفصل‌هایی از جمله ارتقای بهـره‌وری، اشـتغالزایی، تسـهیل فضای کسب‌وکار، توسعه صادرات، تامین مالی، ایجـاد ثبات اقتصادی و... جزو اهداف اصلی قرار داشـت. از نظر شـما میـزان موفقیت دولت در تحقق این اهداف، در بخش معدن چقدر بوده و برای بهبود شرایط در سال آینده چه اقداماتی باید انجام گیرد؟

برخـی از این سـرفصل‌ها همـواره جزو ارکان بودجه قـرار دارند و دولت هر سـال آنها را وارد لایحه بودجه می‌کند.

بنا بر خبرهایی که تاکنون منتشر شده، بودجه سـال آتی با نگاهی جامع و مناسب تنظیم شده و از این جهت بایـد به دولت تبریک گفت. البته به‌نظر می‌رسـد رویکرد دولت در ۱۴۰۲ بیشـتر توجه به مسـائلی است که بتواند به کاهش تورم و ناترازی بودجه، ناشی از اختلاف بین صادرات و واردات، منجر شود.

اگر دولت سـازکارهای مناسـبی برای اجرای پیش‌بینی‌هـای خـود بیابد، می‌تواند از کسـری بودجه در سـال آتی جلوگیری کند و این یعنی دولت موفق شده سالی بدون کسری داشته باشد که نتایج بسـیار ارزشمندی در حوزه اقتصادی از یک جهـت و در حوزه معیشـتی از جهت دیگر خواهد داشت.

علاوه بر این اصلاحاتی هم در سـاختار بودجه صورت گرفته و توجه به برنامه هفتم توسـعه هم وارد جریان بودجه شده است؛ بنابراین به‌نظر من افق‌هـای مثبـت و سـازنده‌ای در بودجه ۱۴۰۲ ایجاد شده است.

البته در کنار مزیت‌های دیده‌شـده و تغییرات و اصـلاح رویه‌هایی که در حال رخ دادن اسـت، آسـیب‌هایی هم وجـود دارد که بایـد برای آنها راهکارهایی اندیشـید تا بتـوان مواردی را که در بودجه پیش‌بینی شـده، محقـق کرد و از ثمرات مثبت آن برخوردار شد.

در اصلاح ساختار بودجه ۱۴۰۲، دولت فهرست هزینه‌های یک‌ساله و بخش‌هایی که در سرفصل بودجه‌های دائمی کشور قرار ندارند را از سرفصل اصلی خارج کرده و از لایحه کنار گذاشـته است. این اتفاق بسـیار مبارکی اسـت که می‌تواند در اصلاح ساختار بودجه نتایج خوبی به ارمغان آورد و مبنایی برای برقراری انضباط بودجه‌ای بهتر در سال‌های آتی ایجاد کند.

شـاه‌کلید تدوین بودجه، جلوگیری از کسـری اسـت و باتوجه به اینکه برنامه مالی سـال آینده تنها شـامل بودجه دائمی است، باید بتوان منابع درآمـدی را در دولت و مجلس، به‌گونه‌ای تدوین کرد که پیش‌بینی دولت محقق شـود و کسـری بودجه اتفاق نیفتد.

البتـه باید گفت دولت در سـرفصل‌های اصلی توجه زیادی به موضوع معـادن و صنایع معدنی نکـرده، اما در حوزه‌های دیگر که منابع درآمدی ملی ایجاد می‌کند، مثل حوزه پتروشیمی، نفت و گاز و...، توجه خوبی شده است. جا دارد در حوزه تقویت تولید معدن و صنایع معدنی هم برنامه‌ای دقیق‌تر و منسـجم‌تر در بودجه کل کشـور وارد شود.

◉ در بودجه سـال جاری پیش‌بینی‌شـده بود دولـت سـهم ۱۵ درصدی اسـتان‌ها از حقـوق دولتی معـادن را هر ۳ مـاه یک بار بـه خزانه معین اسـتان واریـز کند تا جهت توسعه زیرساخت‌ها به شهرستانی که معدن در آن قـرار دارد، اختصاص یابد. همچنیـن در جهت اجـرای قانون پرداخـت یـک درصـد از فـروش معـادن، بابـت رفع تخریـب وارده بـه منابع طبیعی گـزارش اقدامات انجام‌شـده را هر ۲ مـاه یک بار به مجلـس ارائه دهد. آیـا این اهداف محقق شد؟

سـازکار دریافت حقوق دولتی به‌گونه‌ای است که با تاخیر تنظیم و وصول می‌شود؛ به این شکل که در ابتدای سـال مبلغی به‌صورت علی‌الحساب به دولـت پرداخت می‌شـود و مابقـی، با تاخیر زمانی، در پایان سـال محاسبه و اخذ می‌شود. با این سازکار، دولت در این فقره موفق نخواهد شد و اگر ملزم به اجرای این طرح باشد، باید سازکار دیگری تعریف کند و اجرایی شدن آن را سرعت بخشد.

البتـه باید گفت آثار این تصمیم که ۱۵ درصد حقـوق دولتی معادن به حسـاب اسـتان واریز و در شـهر محل معـدن هزینه شـود، هم جای تامل بیشـتری دارد، چون برخی از شهرستان‌ها بـا تراکم تولیـدات معدنی مواجهنـد و ظرفیت سـرمایه‌گذاری هم در آن شـهرها چنـدان بالا نیسـت؛ از همین رو به‌عقیده مـن هجوم مبالغ زیـاد بودجه به این شـهرها باعث اتـلاف منابع خواهد شـد و در طرف مقابل، برخی از شهرهای کشـور که ظرفیت و تولید معدنی ندارند مغفول می‌مانند. در مجمـوع این نحوه تخصیص بودجه باعث توسعه نامتوازن در کشور می‌شود.

پس به‌اعتقاد من کلیت این موضوع که بخشی از حقـوق دولتـی به شهرسـتان‌ها داده شـود، قابل‌قبول است، اما اینکه حتما به شهرستان مبدأ که تولید در آن اتفاق افتاده، اختصاص پیدا کند باید موردبررسـی مجدد قرار گیرد و راهکارهای بهتری برای آن اندیشـیده شود تا سایر شهرهای دیگر کشـور هم که در این حوزه غنی نیسـتند، بی‌بهره نمانند.

گفته شـده باید یک درصد درآمدهای حاصل از فروش معـادن بابت ترمیم آسـیب‌های وارده شـده به منابـع طبیعی هزینه و رونـد آن هر ۲ مـاه یک بار به مجلس گزارش داده شـود اما در واقع این بند با بروکراسـی فعلی در دولت و نحوه اخذ اطلاعات از واحدهای معدنی میسر نمی‌شود. دولت اگر بتواند هر ۶ ماه یک بار این گزارش‌ها را به‌روز کند و بدون تاخیر زمانی در اختیار مجلس قرار دهد، اتفاق بسیار خوبی است.

اگـر فرض را بر این بگذاریم که دولت بتواند با تاخیر زمانی مثلا سه‌ماهه، گزارش ۲ ماه به ۲ ماه خود را به مجلس ارائه دهد، قابل حصول اسـت، اما سازکار لازم برای اینکه این گزارش‌ها را به‌روز کند و هر ۲ ماه یک بار، روزآمدشـده، در اختیار مجلس قرار دهد، وجود ندارد.

◉ اعضـای کمیسـیون صنعـت و معـدن پیش‌تـر اظهار کـرده بودند قرار اسـت در اصلاحیه قانون معادن دولـت را ملزم کنند حقـوق دولتـی را در محـل قانونـی آن به مصرف برساند، اما به‌نظر می‌رسد باتوجه به مطرح نشدن این مسئله در صحن، در قانون بودجه ۱۴۰۲ لحاظ نمی‌شـود. ارزیابی شـما درباره واریز حقوق دولتی به خزانه و مصرف آن در بودجه سال آتی چیست؟

اینکـه ما بتوانیـم حقوق دولتی معـادن را در محل‌هـای تصریح‌شـده در قانـون بـه مصرف برسانیم، اقدامی بسیار شایسته و سودمند است؛ با این حال «امـا و اگرهای» فراوانی پیرامون آن وجود دارد.

باتوجه به سازکار دریافت حقوق دولتی معادن که شـرح آن رفـت، یعنی ابتدای سـال مبالغی به‌عنوان علی‌الحساب و مابقی پایان سال محاسبه و اخذ می‌شـود، نمی‌توان حقوق دولتی هر سال را همان سـال در محل‌های مناسـب آن هزینه کرد؛ به‌عبارت‌دیگر دریافتی سـالانه دولت از این محل به دو بخش تقسـیم می‌شـود؛ یک بخش که در اوایل همان سـال به‌صورت علی‌الحسـاب اخذ می‌شـود و می‌تـوان آن را در بودجه آورد و در محل‌هـای قانونی‌اش هزینه کـرد؛ البته این کار نیـاز بـه برنامه‌ریـزی دارد و بخش دیگر که به‌صورت قطعی اسـت، در پایان سـال حاصل و بـه خزانه واریز می‌شـود و به مصرف سـال بعد می‌رسـد. به ایـن ترتیب دولـت نمی‌تواند برای صرف این مبالغ در همان سـال اخذ برنامه‌ریزی کند.

بنـا بر آنچه گفته شـد ابتدا باید سـازکار اخذ حقوق دولتی تصحیح شـود تا بعد بتوان براساس آنچه در قانون تصریح شـده، برای هزینه‌کرد آن برنامه‌ریزی کرد.

امـا درباره اینکه امسـال این مـورد در صحن مطرح نشـده، به‌عقیده من دلیل این اسـت که هنوز روش مناسـبی برای آنکه بتوان این قانون را اجرا کرد، وجود ندارد و باتوجه به اینکه تدوین برنامه اجرایی این کار زمان‌بر اسـت، اگر مجلس تکلیف کند باز هم دولت در سـال آینده، حداقل در نیمه اول سـال، موفق بـه برنامه‌ریزی در این زمینه نخواهد شد.

◉ گفتـه شـده مالیـات بخـش اعظـم درآمدهـای بودجه سـال آینده را تشـکیل می‌دهد. بر این اسـاس به‌نظر شما تغییراتی در زمینـه مالیـات و حقوق دولتـی معادن متصور اسـت یا خیر و تغییرات چه تاثیری بر توسعه بخش معدن خواهد داشت؟

قطعـا تغییراتی اتفاق خواهد افتـاد. باتوجه به تورم‌هایی که کشـور در طول سال جاری تجربه کرده، قیمـت محصولات معدنـی افزایش یافته اسـت. به‌علاوه هزینه خدمات فنی-مهندسـی و نیروی انسـانی در همه بخش‌هـا ازجمله معدن به‌شکل قابل‌توجهی افزایش داشته است؛ بنابراین دولت برای بروزرسـانی حقـوق دولتی و مالیات، به‌احتمال‌زیاد امسال تغییراتی اعمال خواهد کرد.

البتـه تصور من این اسـت کـه مالیات بخش معدن ثابت می‌ماند و احتمالا تغییرات در زمینه حقوق دولتـی اعمال می‌شـود، زیرا وابسـتگی بودجه به منابع درآمدی دولت غیر از نفت شدت بیشتری پیدا کرده است.

اینکـه تاثیرات این امـر روی معدن و تولیدات معدنـی چـه می‌تواند باشـد به‌عقیـده من این شـرایط باعث کند شـدن روند تولید در معادن می‌شـود. به‌طورکلی وقتی هزینه‌هـای معدنکار بـالا می‌رود، قیمت محصـول نهایی افزایش پیدا می‌کند. نرخ برخی از محصولات باتوجه به پایین بودن بهره‌وری در ایران، اساسـا از قیمت جهانی هم بالاتر تمام می‌شـود و به‌این‌ترتیب نمی‌توان فـروش آن را مدیریت کـرد. محصولاتی هم که قیمت آن پایین‌تر از قیمت جهانی تمام می‌شود، بـرای مصرف‌کننده داخلی بسـیار گران خواهد بود و بازار مصـرف را تحت تاثیر قرار خواهد داد و در نهایـت این افزایش حقـوق دولتی‌ها باعث کاهـش تولید و آسـیب به رونـق صنایع معدنی و به‌طورکلـی تولیـد در حـوزه معـادن خواهد شد.

در بخـش تولید معدن مـوارد هزینه‌بر زیادی وجود دارد؛ مثلا خدمات نیروی انسانی، خدمات فنی-مهندسی، حقوق دولتی، مالیات، مالیات بر ارزش‌افزوده، مسـئولیت‌های اجتماعی و... وقتی همه این هزینه‌ها را روی معادن بارگذاری کردیم، از یـک طرف هزینه تولید را افزایش داده‌ایم و از طرف دیگر باعث شـدیم سرمایه‌گذاری در بخش معدن نسـبت به سایر سرمایه‌گذاری‌ها ارجحیت نداشـته باشـد. اگـر سـرمایه‌گذاری در معدن هم‌ردیف سرمایه‌گذاری در بورس، بانک، مسکن و... باشد، سـرمایه‌گذار ترجیح می‌دهد حوزه‌ای را انتخاب کند که مخاطره کمتری داشـته باشد. در چنین وضعیتی سـرمایه خـود را وارد بورس می‌کند تا همـواره به نقدینگی خود دسترسـی داشـته باشـد و بتواند در فضای شـهر و تمدن فعالیـت کند و مجبور نشـود در مناطقی دور از دسترس و با شرایط سخت کار کند.

بنـا بر آنچـه گفته شـد این نـوع تصمیمات به‌شـدت موجب فرار سـرمایه خواهد شـد. باید هزینه‌هـای تولیـد را طوری مدیریـت کنیم که جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی بیشتر از سـایر حوزه‌های سرمایه‌گذاری باشد؛ در غیر این صورت با رکودهای سنگین در حوزه سرمایه‌گذاری معدن روبه‌رو خواهیم شد.

◉ یکی از عیوب بزرگ مزایده این است که وقتی در اسـتان‌ها برگزار می‌شـود، به‌صورت محدود اسـت و اطلاع‌رسـانی فراگیری انجام نمی‌شود و زمان‌بندی‌ها دچار تغییر می‌شود.

علاوه بر این غیرشـفاف اسـت و بر این اساس احتمال مداخلات و اعمال ملاحظات وجود دارد، اما در بازار همان‌طور که گفته شـد این اشکالات برطرف می‌شود؛ بنابراین به وزارت صمت توصیه می‌کنم این موضوع را در دسـتور کار سـال آتی خـود بگذارد و سـازکاری بـرای آن تعریف کند تا بتوان مزایده‌های معدنی را وارد بازار سـرمایه کرد.

درباره اینکه واگذاری در قالـب مزایده انجام شـود یا در بازار بورس، باید به این نکته اشـاره کرد که چـون بحث بازار بـورس موضوعی خام است و هنوز سازکارهای آن مشخص نشده، شاید بسـیاری اعتقاد داشته باشند بهتر است واگذاری به‌صورت مزایده‌ای باشـد، اما من شخصا به‌دلیل اینکه اطلاع‌رسـانی‌ها در بازار سـرمایه فراگیر و شفاف‌تر است، این شیوه را ارجح می‌دانم.

می‌توانیم جریان تبادلات حـوزه معدنی را در بورس بیشتر از سازکار مزایده‌ای شاهد باشیم.

با این حال اهلیت‌سنجی باید حتما اتفاق بیفتد و بعد در مشارکتی فراگیر و ملی همه وارد رقابت شوند و خرید کنند.

امـا درباره اینکه چرا این اتفاق نیفتاده، شـاید دلیل این اسـت که باتوجه به هجمه شدیدی که در ابتدای ارائه این طرح به آن شد، وزارت صمت کمی از تصمیم خود عقب‌نشـینی کرده باشـد. دلیل دیگر هم این اسـت که بـرای واگذاری در بـورس باید راه و روشـی دقیق تنظیم شـود که شـاید تابه‌حال نشـده و به همین دلیل تاکنون طرح بـه مرحلـه عملیاتی نرسـیده اسـت. اما به‌عقیده من می‌تواند طرح خوبی باشد.

یکی از عیوب بزرگ مزایده این است که وقتی در اسـتان‌ها برگزار می‌شـود، به‌صورت محدود اسـت و اطلاع‌رسـانی فراگیری انجام نمی‌شود و زمان‌بندی‌ها دچار تغییر می‌شود.

علاوه بر این غیرشـفاف اسـت و بر این اساس احتمال مداخلات و اعمال ملاحظات وجود دارد، اما در بازار همان‌طور که گفته شـد این اشکالات برطرف می‌شود؛ بنابراین به وزارت صمت توصیه می‌کنم این موضوع را در دسـتور کار سـال آتی خـود بگذارد و سـازکاری بـرای آن تعریف کند تا بتوان مزایده‌های معدنی را وارد بازار سـرمایه کرد.

> باید تلاش کرد در حوزه معدن هزینه‌های تولید را طوری مدیریت کنیم که جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی بیشتر از سایر حوزه‌های سرمایه‌گذاری باشد؛ در غیر این صورت با رکودهای سنگین در حوزه سرمایه‌گذاری معدن روبه‌رو خواهیم شد

گسترش تجارت
صمت
شنبه
۱۷ دی ۱۴۰۱
۱۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
۷ ژانویه ۲۰۲۳
شماره ۲۲۳۹
پیاپی ۳۵۵۷

بلاتکلیفی دولت در انجام تکالیف

تدوین برنامه هفتم توسعه، شرط بررسی بودجه

دولت روی اسب بازنده شرط نبندد!

www.Tejaratdaily.com

بودجه ۱۴۰۲ محل مناقشه دولت و مجلس

موضوع بودجه این روزها اهالی خانه ملت و دولت را سخت به تکاپو انداخته است؛ از تدوین بودجه به صورت چند دوازدهم گرفته تا ارائه آن بدون جدول و جزئیات. بنابراین به نظر می‌رسد کلاف سردرگم بودجه امسال روز به روز پیچیده‌تر می‌شود.

زمان متعارف بررسی بودجه در مجلس نیز گذشته و همچنان بر ابهامات تعیین تکلیف سند دخل و خرج سال ۱۴۰۲ می‌افزاید.

ابتدا صحبت از تصویب بودجه چند دوازدهم بود که براساس اخبار فعلا دولت و مجلس بر سر این پیشنهاد توافق نظر ندارند. گسترش‌نیوز پایگاه خبری موسسه فرهنگی- مطبوعاتی صمت برای تحلیل بیشتر این موضوعات به سراغ ابوذر ندیمی، کارشناس اقتصادی مجلس و تلفیق را داشته و ولی‌الله فرزانه؛ عضو فعلی کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی رفته تا با توجه به روزهای پایانی سال، دلایل و مشکلات احتمالی تاخیر در بررسی این لایحه را از نگاه این افراد بررسی کند.

عکس: آیدا فریدی

تکلیف برنامه هفتم روشن شود

به گفته محمدرضا میرتاج‌الدینی «برنامه ششم توسعه با هماهنگی دولت ۶ ماه تمدید و بعد به برنامه هفتم توسعه سر فرصت رسیدگی خواهد شد؛ البته برنامه هفتم توسعه همچنان دست مجلس نرسیده است و برای رسیدگی به برنامه هفتم حداقل شش ماه زمان لازم است، ولی بودجه ۲ دوازدهم یا ۳ دوازدهم نخواهد شد.» اظهارات نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس در حالی منتشر شد که دقایقی پس از آن یکی دیگر از نمایندگان مجلس تاکید کرد تا زمانی که تکلیف برنامه هفتم توسعه مشخص نشود، لایحه بودجه سال آینده اعلام وصول نخواهد شد.

سخنگوی هیات رئیسه مجلس به خبرگزاری مهر گفت: سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور، طی نامه‌ای لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را به مجلس ارسال کرده است؛ اما طبق آنچه پیش‌تر رئیس مجلس شورای اسلامی گفته، مجلس تا زمانی که تکلیف برنامه ۵ ساله هفتم توسعه مشخص نشود، لایحه بودجه سال آینده را اعلام وصول و بررسی نمی‌کند. در راستای ناهماهنگی‌های دولت و مجلس در ارائه بودجه و برنامه توسعه، پیش‌تر اعلام شده بود که در ظاهر مشکلی از این بابت وجود ندارد. ۳ هفته قبل نیز حمیدرضا حاجی‌بابایی رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفته بود «امسال تصویب بودجه دو مرحله‌ای خواهد بود؛ یعنی ابتدا کلیات و احکام را مصوب می‌کنیم و برای دولت می‌فرستیم تا دولت بر اساس آن جداول بودجه را به مجلس بفرستد. بنابراین احتمالا دیگر شاهد بودجه چند دوازدهم نباشیم.» با این حال، به گفته سخنگوی هیات رئیسه مجلس، طبق قانون لوایح بودجه سنواتی باید مطابق برنامه‌های پنج‌ساله توسعه تدوین شود و از آنجا که هنوز برنامه هفتم توسعه تصویب نشده، مجلس نمی‌تواند وارد بررسی لایحه بودجه شود، مگر آنکه تکلیف برنامه هفتم توسعه روشن شود.

وابستگی بودجه به برنامه هفتم توسعه

ولی‌الله فرزانه- عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی: متاسفانه زمان ارایه و بررسی بودجه، امسال با پایان برنامه ششم توسعه مصادف شده و به علت تاخیر در ارایه و بررسی برنامه هفتم، مشکلاتی برای بررسی بودجه ۱۴۰۲ ایجاد شده است. اخیر این بحث که برنامه توسعه تقدم دارد یا لایحه بودجه ۱۴۰۲ محل مناقشه دولت و مجلس است و حتی جلساتی نیز در کمیسیون‌های تخصصی دولت برای تعیین تکلیف در این حوزه برگزار شده است. تمام تلاش دولتی‌ها این بود که اهداف کمی برنامه هفتم توسعه را تدوین کنند و در چارچوب آن بتوانند بودجه سال ۱۴۰۲ را نیز با این برنامه تطبیق دهند. برهمین اساس این ۲ برنامه همزمان با یکدیگر در دستور کار کمیسیون تخصصی دولت قرار گرفت. در جمع‌بندی جلسات این کمیسیون ۲ پیشنهاد مطرح شد. تمدید یک سال دیگر برنامه ششم توسعه که البته مخالفان معتقدند از آنجا که پیش از این برنامه ششم یک‌سال تمدید شده، دولت دیگر قصد تمدید آن را ندارد.

موضوع دیگر بررسی ۳ یا یک دوازدهم بودجه است که این پیشنهاد نیز موافقان و مخالفان خود را دارد. از سوی دیگر براساس آمار تنها ۳۰ درصد برنامه ششم توسعه محقق شده و این سئوال مطرح است که چرا با وجود درصد کم تحقق با تمدید دوباره این سندبالادستی موافقت نمی‌شود.

در مقابل این درخواست باید گفت؛ بحث تحقق و عملکرد ۲ بحث جداگانه است. برنامه‌ای که منقضی شده و مهلت آن به اتمام رسیده، باید از نو تنظیم شود. به علاوه اینکه اتفاقا به دلیل محقق شدن تنها ۳۰ درصد از این برنامه بالا دستی، تمدید آن دیگر جایز نیست. بنابراین دولت باید برنامه هفتم و لایحه بودجه ۱۴۰۲ ارایه کرده و مجلس نیز باید هر دو سند را بررسی و تصویب کند.

بودجه چند دوازدهم ناشی از ضعف نظام برنامه‌ریزی است

ابوذر ندیمی- نماینده اسبق مجلس شورای اسلامی: معمولا دخل و خرج و منابع و مصارف کشور به صورت یک‌ساله پیش‌بینی می‌شود. تدوین بودجه‌هایی که تحت شرایط اضطرار قرار دارند باید سه دلیل برای آنها وجود داشته باشد. یکی از دلایل آن عدم تخمین نزدیک به واقع است؛ بودجه به ذات تخمینی بوده و ممکن کمتر یا بیشتر محقق شود. بنابراین برخی از بودجه‌ها را براساس تخمین حداقل و حداکثر می‌نویسند و براساس چنین رویکردی تعاریفش چندماهه و مانند آن است. اگر این عناوین صرفا بخاطر ضعف نظام برنامه‌ریزی باشد کاملا قابل رد و نقض است. زیرا تعاریف بودجه را باید براساس پایه درآمدی سال قبل بنویسند. برای مثال مشخص می‌کنند کشور کل سال گذشته، ۹ ماه و یا در یک فصل چقدر درآمد داشته است. در این شرایط اگر بودجه براساس تخمین نوشته می‌شود، مبدا و پایه را سال یا ماه‌های پیشین قرار می‌دهند.

از این رو به‌نظر می‌رسد یک سوی طرح بودجه چنددوازدهمی، ضعف سازمان برنامه و بودجه است و علت دیگر آن نیز می‌تواند حاکمیت باشد؛ چراکه می‌خواهد مدیریت منابع خود را به صورت پنهان انجام دهد.

اساسا بودجه یعنی ردیف و جدول و گنجاندن احکام جزو ضرورت‌های تدوین بودجه نیست. به تعبیر دیگر لازم نیست ۲۰ تبصره زیر ماده واحده‌ای در لایحه بوده آورده شود. در اصل کل لایحه بودجه یک ماده واحد است؛ به معنای آنکه باید دخل و خرج مشخص و برای آنها جدول منابع و مصارف تدوین شود.

در این فرآیند باید درآمدها و هزینه‌های مقابل بررسی شده و اختلاف موجود بین ردیف‌های درآمدی و هزینه‌ای ۲ سال نمایان گردد. بنابراین ارایه لایحه بودجه بدون جداول درآمدی و هزینه‌ای عملا یک انشا است. بودجه باید جدول داشته باشد تا ردیف‌ها مشخص شود. اینکه کدام ردیف‌ها تحقق یافته و هزینه و درآمد چه بخشی پرداخت شده و براساس این واریز و برداشت‌ها چه پروژه‌های عمرانی و ملی به اتمام رسیده‌اند، ترسیم کننده نقشه راه تدوین بودجه سال بعد است.

سخن پایانی

موضوع بودجه این روزها اهالی خانه ملت و دولت را سخت به تکاپو انداخته است؛ از تدوین بودجه به صورت چند دوازدهم گرفته تا ارائه آن بدون جدول و جزییات. بنابراین به نظر می‌رسد کلاف سردرگم بودجه امسال روز به روز پیچیده‌تر می‌شود.

گفتنی است زمان متعارف آن نیز گذشته و همچنان در ابهام به سر می‌برد.

ابتدا صحبت از تصویب بودجه چند دوازدهمی بود که خبرها حاکی از آن است که فعلا دولت و مجلس بر سر سه دوازدهم به توافق رسیده‌اند. این در حالی که منابع درآمدی دولت نیز تغییرات چندانی نداشته و علت چنین سیاستی هنوز هم در هاله‌ای از ابهام است. این روند همچنان ادامه دارد.

راه‌اندازی نخستین آزمایشگاه مرجع تست خطوط انتقال نیرو کشور توسط بخش خصوصی در تبریز

نخستین آزمایشگاه مرجع تست بارگذاری سازه‌های خطوط انتقال نیرو کشور با تایید سازمان ملی استاندارد ایران توسط بخش خصوصی در تبریز با برگزاری اولین تست در این محل راه‌اندازی شد.

به گزارش دفتر ارتباطات و رسانه‌ای گروه صنعتی پارس ساختار؛ عملیات تایپ تست برج تک پایه خود ایستای بتنی آویزی ۴۰۰ کیلوولت چهارمداره تیپ S۴P-۰۳ شرکت پارس ساختار روز سه‌شنبه با حضور مدیران و کارشناسان شرکت توانیر، شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان، شرکت برق منطقه‌ای اصفهان، شرکت‌های مشاور دانشمند، مشانیر، قدس نیرو و منا در محل آزمایشگاه تست پارس ساختار در تبریز برگزار شد.

در این تست با وجود اعمال صددرصد بارهای نهایی به برج و تحمل نیروها توسط برج و نهایتا تایید برج از لحاظ تایپ تست، با اعلام مدیران شرکت پارس ساختار نیروی ۱۳۰ درصد بارهای نهایی به برج اعمال گردید و برج تک پایه بتنی باز هم مقاوم و پایدار ایستادگی کرد و تایپ تست با تایید مدیران و کارشناسان حاضر با موفقیت به انجام رسید. گفتنی است شرکت پارس ساختار تبریز با تجهیز کامل آزمایشگاه و با دریافت گواهینامه ISO / IEC ۱۷۰۲۵ از سازمان ملی استاندارد دومین آزمایشگاه مرجع در سطح کشور (بعد از پژوهشگاه نیرو- دولتی) و تنها آزمایشگاه خصوصی مرجع برای تست بارگذاری Full Scale سازه‌های تک پایه خود ایستا و Lattice با سطح ولتاژ بالای ۴۵ کیلوولت در سطح کشور می‌باشد.

شایان ذکر است شرکت پارس ساختار مبتکر و سازنده برج‌های تک پایه خود ایستای بتنی در سطوح ولتاژ ۶۳ تا ۴۰۰ کیلوولت با تعداد مدارات مختلف به صورت کمپکت بوده که ثبت اختراع داخلی و بین‌المللی نیز شده است.

استحکام مکانیکی بسیار بالا، کاهش اشغال زمین در پای برج و حریم خط انتقال، ایجاد امنیت خاطر از بابت عدم وجود امکان سرقت قطعات و امکان صعود و بهره‌برداری راحت‌تر از جمله مزایای استفاده از برج‌های تک‌پایه خود ایستای بتنی شرکت پارس ساختار می‌باشد.

شرکت آب وفاضلاب استان خراسان جنوبی در آن اندیشه است، پس با مدیریت جوی در آن اندیشه‌ای صائب باشیم.

آگهی مزایده عمومی یک مرحله‌ای

شناسه ۱۴۳۷۰۵۶

شرکت آب وفاضلاب خراسان‌جنوبی در نظر دارد براساس آئین‌نامه معاملات داخلی خود، مزایده پمپ و الکتروموتور مستعمل را برگزار نماید.

متقاضیان می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ لغایت ۱۴۰۱/۱۰/۲۱ جهت دریافت اسناد مزایده به سایت شرکت آب و فاضلاب استان خراسان‌جنوبی www.abfa-khj.ir و سامانه ملی مناقصات http://iets.mporg.ir مراجعه نمایند و جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های ۸ - ۳۲۲۱۴۷۳۵۰۵۶ الی ۰۵۶۳۲۲۱۴۷۵۲ تماس حاصل فرمایند.

دفتر حقوقی و قراردادها شرکت آب فاضلاب استان خراسان جنوبی

شرکت صنایع معدنی و فلزی گل گهر

آگهی استعلام عمومی

شماره ۴۰۱/۱۲/س

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "خرید (تمدید)، نصب، راه‌اندازی، آموزش و پشتیبانی دو ساله محصولات نرم‌افزاری امنیتی Kaspersky" خود را از طریق برگزاری استعلام عمومی به شرکت‌های دارای نمایندگی رسمی و معتبر فروش از شرکت Kaspersky با حداقل سطح طلایی و گواهی مرکز مدیریت راهبردی افتا در گرایش "نصب و پشتیبانی محصولات فتا" واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد استعلام به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور و دستورالعمل ارزیابی کیفی و فنی را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان از قسمت - مناقصه و مزایده دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. لازم به ذکر است شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول و یا رد هر یک یا تمام پیشنهادات واصله بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان بوشهر

نوبت دوم
شناسه ۱۴۳۴۱۸۵

«آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای (۰۱/۳۵)

شرکت گاز استان بوشهر در نظر دارد انجام خدمات ذیل را براساس مشخصات و شرایط کلی مندرج در جدول و از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت واجد شرایط واگذار نماید.

۱	نام و نشانی مناقصه گزار	شرکت گاز استان بوشهر - بوشهر - فلکه قدس - بلوار رئیسعلی دلواری -نرسیده به چهارراه کشتیرانی	۹	مکان تحویل ضمائتنامه و زمان تحویل پیشنهادها	دفتر امور حقوقی و قراردادهای شرکت گاز استان بوشهر -چهارشنبه ۱۴۰۱/۱۱/۱۹
۲	شرح خدمات	اجرای خط تغذیه فلزی ۶اینچ از محور رستاق از توابع شهرستان بندرلنگه استان هرمزگان بطول تقریبی ۴۸ کیلومتر بهمراه عملیات ساختمانی مربوطه	۱۰	مکان و زمان گشایش پیشنهادها	سالن کنفرانس شرکت گاز استان بوشهر - چهارشنبه ۱۴۰۱/۱۱/۱۹
۳	نوع مناقصه	یک مرحله‌ای	۱۱	برآورد اولیه	۳۱۶،۷۰۱،۳۵۱،۰۰۰ ریال
۴	مکان توزیع و تحویل اسناد	سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران)	۱۲	نوع و میزان تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	ضمانتنامه معتبر بانکی _ ۱۲،۳۳۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال
۵	آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران)	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز دوشنبه ۱۴۰۱/۱۰/۱۹	۱۳	میزان پیش‌پرداخت	به میزان (بیست) ۲۰ درصد مبلغ اولیه پیمان
۶	آخرین مهلت اعلام آمادگی و ارسال اسناد ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران)	تا ساعت ۱۹:۰۰ روز دوشنبه ۱۴۰۱/۱۱/۰۳	۱۴	رتبه‌بندی	۱- گواهینامه صلاحیت پیمانکاری در رشته نفت و گاز از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ۲- ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی پیمانکاری از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۷	اولین روز توزیع اسناد	شنبه ۱۴۰۱/۱۱/۰۸	۱۵	شماره فراخوان در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران)	۲۰۰۱۰۹۱۳۶۸۰۰۰۰۵۸
۸	آخرین روز توزیع اسناد	یکشنبه ۱۴۰۱/۱۱/۰۹		قیمت‌ها متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.	

ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده توسط حسابداران رسمی، مربوط به سال ۱۴۰۰ یا آخرین سال عملکرد شرکت الزامی می‌باشد.

از کلیه شرکت‌ها/پیمانکاران واجد شرایط دعوت می‌شود جهت اعلام آمادگی و شرکت در مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.SetadIran.ir اقدام نمایند تا پس از بررسی اسناد و مدارک واصله در چارچوب ضوابط و مقررات داخلی از شرکت‌های واجد شرایط جهت دریافت اسناد و مدارک مناقصه دعوت بعمل آید.

تلفن تماس: ۰۷۷۳۳۳۳۷۶۰۳ - ۰۷۷۳۱۶۶۴۲۹۱

فکس: ۰۷۷-۳۳۳۳۰۹۶۴ شماره تاییدیه فکس: ۰۷۷-۳۱۶۶۴۱۱۵

روابط عمومی شرکت گاز استان بوشهر

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۱۷

یادداشت

تدوین برنامه هفتم اولویت دارد

حسن رادمرد ــ معاون اسبق توسعه بازرگانی داخلی وزیر صنعت، معدن و تجارت

روزهـای ابتدایـی دی امسـال پـس از تعویق‌هـای بسـیار، دولت اعـلام کرد که لایحـه بودجـه ۱۴۰۲ را تقدیم به مجلس شـورای اسـلامی کرده اسـت. در مقابل، رئیس مجلس در پی اظهاراتی بیان کرد تا پیش از تدوین و ارائه برنامه هفتم توسعه، لایحـه بودجه سـال آینده اعـلام وصول نخواهد شـد. دلیل اصلی ایـن مخالفت و مقابله مجلس با دولت را می‌توان اهمیت و راهبردی بودن برنامه هفتم توسعه دانست. برنامه‌های توسـعه که هر ۵ سـال یک‌بار تدوین و اجرایی می‌شـوند، اسـاس کلی و مسـیر پیشرفت کشور را نشـان می‌دهند و مبنـای عملکرد دولت و سـایر نهادهای اجرایـی و نظارتـی قرار می‌گیرنـد. تاکید مجلـس بر اولویـت تدوین برنامه توسـعه هفتـم نیز این مسـئله بوده کـه نکته‌ای صحیح به‌نظر می‌رسـد. دولت در ابتدا باید با بررسی عملکردها در دوران برنامه ششم، میزان تحقق اهداف یادشده در این برنامه را شناسـایی کند، سپس براساس نقطه‌ای که کشـور ایستاده، ظرفیت‌ها و ضعف‌های موجود، به تدوین اهداف در ۵ سال پیش‌رو بپردازد. در ادامه نیز، مسـیر دسـتیابی به این اهداف هموار شـود و بخش خصوصی و نهادهای دولتی به‌سمت مقاصد موردنظر حرکت کنند.

برنامـه بودجه کـه یکـی از برنامه‌های کلان و مهم سـالانه محسـوب می‌شـود، باید براسـاس چشـم‌اندازهای تعیین‌شده باشد و کشـور را در راستای تحقق اهداف برنامه‌های توسـعه‌ای یاری کند، از این‌رو دولـت ابتدا بایـد مقاصد خـود در برنامه هفتـم را تدوین و سـپس برنامه بودجه را براساس آن تنظیم کند، همچنین از سویی دیگر، نمایندگان مجلس شـورای اسلامی ابتـدا باید مـوارد برنامه هفتم را بررسـی کننـد و پس از تصویب آن، به تحلیل مفاد لایحه بودجه بپردازنـد. به‌عبارتی، تطبیق برنامـه بودجه بـا برنامه هفتم توسـعه، از مـوارد ضـروری به‌شـمار مـی‌رود. تاکید نمایندگان مجلس شـورای اسلامی نیز بر این نکته اسـت و نمی‌توان به این رویکرد ایـراد گرفت. تـا زمانی کـه برنامه هفتم توسعه تدوین نشده باشـد، ارزیابی لایحه بودجـه امری نامناسـب و در برخی موارد غیرممکـن به‌نظر می‌رسـد. برنامه بودجه باید در راستای تحقق اهداف برنامه توسعه تدوین شـود و از این‌رو باید دولت نسـبت به ارائـه برنامه‌های کلان اقتصادی و تقدم و تاخـر آنها، رویکردی صحیح و مناسـب داشته باشد.

در روزهـای اخیـر، گمانه‌زنی‌هـای متعددی در رابطه با اهـداف و برنامه‌های پیشـنهادی دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ اعلام شـده که یکـی از مـوارد قابل‌توجه آنهـا، افزایـش نـرخ ارز تسـعیر و تاکید بـر افزایـش درآمدهای صـادرات نفتی و غیرنفتی اسـت. در رابطه بـا افزایش نرخ ارز تسعیر، این اقدام به‌طورمستقیم بر نرخ نهایی کالاها و تورم جامعه تاثیرگذار است و می‌تواند در سـال آینده، دوبارهگرانی را وارد بازارهـا کند. در بحـث صادرات نفتی و غیرنفتـی باید گفت از آنجایی که شـعار دوری از اقتصـاد نفتی سـال‌ها اسـت، در دسـتور کار دولت‌ها قـرار گرفته، توجه به ارزهـای حاصل از فروش نفت در شـرایط فعلی، شـاید در نگاه برخی افراد ناپسـند به‌نظر برسد. در سـال‌های اخیر با تشدید تحریم‌های فـروش نفت ایـران، برخی از مدیـران تلاش کردند تـا پایه‌های اقتصاد ایـران از نفت دوری کند و رشـد صادرات غیرنفتی و توسـعه تولید داخل، سـرلوحه اقدامـات بود. فـارغ از مشـکلات تولید و سرانجام رشـد صادرات غیرنفتی، بازگشت نگاه‌ها به درآمدهای نفتی آن هم با ارقامی که شـاید در بازار واقعی و در شرایط فعلی امکان‌پذیر نباشـد، اقدامی خوشایند به‌نظر نمی‌رسـد. به‌طورکلـی باید منتظـر تایید اظهـارات نهایـی و اعلام جزئیـات لایحه بودجـه بمانیـم و ببینیم تکلیـف تدوین برنامه هفتم توسعه چه خواهد شد؟

اخبار غیررسمی از بودجه، به تعارضات دامن می‌زند

بلاتکلیفی دولت در انجام تکالیف

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

به نیمه دی رسـیدیم و هنوز خبری قطعی از سرنوشـت لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ نیست. طی یک ماه اخیر، اخبار جسته‌گریخته‌ای از لایحه بودجه شنیده شده، اما اعداد مسـتند و دقیقی درباره بخش‌بندی و جزئیات آن در دسـت نیست، اما طی چند روز گذشـته، اظهارات برخی نمایندگان مجلس شـورای اسـلامی در رابطه با ارقام بودجه سال ۱۴۰۲، مبنای گزارش و تحلیل کارشناسان اقتصادی شده و توجه به این گفته‌ها، خالی از لطف نیست. آن‌طور که از شواهد پیدا است، دولت سیزدهم قصـد دارد همزمـان صادرات نفتـی و غیرنفتی خود را افزایش دهـد، اما همچنان تمامی گمانه‌زنی‌ها به‌طور رسمی تایید نشده و شاهد تناقض‌گویی بسیاری در رابطه با لایحه بودجه سال آینده از سوی نمایندگان مجلس و دولت هستیم.

به‌طورکلـی مهم‌ترین بحثـی که باید در رابطـه با تعیین اهداف تجـاری در نظر داشـت، تدوین سـازکارهای صحیح دسـتیابی به آنها بوده که متاسفانه طی ادوار گذشـته، شـاهد عملکرد مثبتی از دولت‌ها در این زمینه نبوده‌ایم. در حال حاضر ایـران همچنان درگیـر تحریم‌های بانکی و تجاری از سـوی جوامـع بین‌المللی و نقل‌وانتقالات ارزی با سـختی‌های جدی همراه اسـت. افزایش سرسام‌آور نرخ ارز طی یک سال گذشته، بسیاری از واحدهای تولیدی و تجاری را گرفتار و سیل تورم، سـفره معیشت خانوارها را کوچک‌تر کرده است. پس از اعلام رسمی لایحه بودجه ۱۴۰۲، کدام‌یک از شـایعات صحیح و چه سازکاری برای اجرای آنها اندیشیده شده است. صمت در این گزارش، ضمن بررسی آثار منفی نامشخص بودن لایحه بودجه در ماه‌های پایانی سال، با کارشناسان و فعالان تجاری درباره سازکارهای لازم برای اجرایی شدن اهداف تجاری بودجه ۱۴۰۲، به گفت‌وگو پرداخته است.

دولت‌های پیشـین بـر این باور بودند کـه با افزایش ۱۰ درصـدی نرخ ارز، میزان صادرات غیرنفتی کشـور افزایش می‌یابد. از سال ۱۳۹۷ تا امروز، نرخ ارز ۱۰ برابر شـده اما در حال حاضر شـاهد رشد صادراتی از نظر ارزی نسبت به سال‌های گذشته نیستیم

هر نوع خبر افزایش نرخ یا ایجاد محدودیت، در بازار تنش ایجاد می‌کند و جو روانی منفی بر قیمت‌ها اثرگذار است؛ از این‌رو افزایش نرخ تسعیر ارز، فضایی منفی را در بازار حاکم می‌کند و در نهایت نرخ کالاها افزایش خواهد یافت

کشمکش‌های دولت و مجلس

طی چندروز اخیر، رسانه‌های مختلف اظهارنظرهای متعددی از نمایندگان مجلس شـورای اسـلامی در رابطه با لایحه بودجه منتشر کرده‌اند که نمی‌توان به این صحبت‌ها بی‌توجه بود. افزایش نرخ ارز تسعیر به ۲۶ هـزار تومان، احتمال افزایش ۲۵ درصدی میزان فروش نفت و میعانات گازی در سـال آینده، افزایش منابع مالی صندوق توسعه حمل‌ونقل به‌منظور بهبود زیرسـاخت‌های ایـن بخش، از مهم‌تریـن اظهارات نماینـدگان مجلس در رابطه با اهداف تجاری لایحه بودجه ۱۴۰۲ است. به‌طورکلی، به‌نظر می‌رسد دولت اهداف توسـعه‌طلبانه برای تجارت داخلی و خارجی را در برنامه بودجه سـال آینده در نظر دارد و اعداد و ارقام در دست نشان می‌دهد، کفه اهداف نفتی دولت سنگین‌تر اسـت. علاوه بر نکات عنوان‌شده، دیرکرد دولـت در تحویل لایحه بودجه و پافشـاری مجلس شورای اسلامی به تعیین‌تکلیف برنامه توسعه هفتم، نشـان می‌دهد توافق‌نظر چندانی درباره برنامه‌های کلان و مهـم اقتصادی کشـور میان دولت و مجلس وجود ندارد. به‌عنوان مثال، دولت اظهار کرده لایحه بودجه ۱۴۰۲ را ۵ دی به مجلس شـورای اسـلامی تقدیـم کرده، اما برخـی نمایندگان اعلام کرده‌اند تا زمانی که دولت تکلیف برنامه هفتم توسعه را روشن نکند، بودجه سـال آینده را بررسـی نخواهند کرد. باوجود مناقشـات جدی میان قـوه مقننه و مجریه، برخی نماینـدگان مجلس آمـاری را به‌عنوان ارقام موجـود در بودجه اعـلام کرده‌اند که مبنای تحلیل برخی کارشناسـان شـده است. با این حال، بسیاری از کارشناسـان اقتصادی و فعالان تجاری، تحلیل بر مبنای شایعه را بی‌اساس و اقدامی نامناسب می‌دانند. آنهـا در گفت‌وگو بـا صمت اذعان کرده‌اند تا زمانی که ارقام بودجه به‌طور صحیح و جزئی مشخص نشده باشـد، نمی‌توان اهداف دولت را مورد بررسی جدی قرار داد. آنها معتقدند تحلیل اعداد احتمالی، چیزی جز دامن زدن به شایعات نیست.

به گفته کارشناسـان این رویکرد از بعدی می‌تواند صحیح باشـد، اما پرسـش اساسی آنجا است که چرا باید با آغاز دهمین ماه از سـال، هنوز بودجه سـال آینـده به طوررسـمی منتشـر نشـده و تنها برخی رسـانه‌ها، در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس اعداد و ارقام احتمالی را اعلام کرده‌اند.

راهکارها، راهگشا نیستند

جمشـید نفـر، دبیـر کل کنفدراسـیون صادرات اتـاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با صمت، با اشـاره بـه گفتار ضدونقیـض درباره لایحـه بودجه ۱۴۰۲ گفـت: هنوز جزئیـات لایحه بودجه به‌طور رسـمی اعلام نشده و مستندات موجود، تنها برنامه‌های کلی دولت را نشـان می‌دهد. اما در چند روز اخیر برخی نماینـدگان مجلس ارقامـی را به‌عنوان بودجه‌بندی تعـدادی از بخش‌های اقتصادی اعـلام کرده‌اند که قابل‌توجه اسـت. اعلام شده رشـد صادرات نفتی و غیرنفتی، یکی از ارکان درآمدی دولت سـیزدهم در سال ۱۴۰۲ خواهد بود که باید به این مسئله، نگاهی ریزبینانه داشـت. وی ادامه داد: اگر دولت قصد دارد صـادرات خـود را در هر ۲ بخش نفتـی و غیرنفتی توسعه دهد، ابتدا باید به عملکرد خود در این زمینه طی سال‌های گذشته نگاه کند. در این مدت به‌دلیل وجود تحریم‌های شـدید بانکی و تجـاری، صادرات با مشـکلات زیـادی همراه بـوده و مهم‌تر از فروش کالا، بحث بازگشـت درآمدهای ارزی است که هنوز چالش‌های مربوط به این مسئله برطرف نشده است، هرچند مدیـران دولتـی معتقدند چندیـن راهکار بـرای رفع تعهدات ارزی اعلام شـده، اما با بررسـی ایـن راه‌حل‌هـا درمی‌یابیـم، هیچ‌کدام تا بـه امروز کارساز نبوده‌اند. نفر تصریح کرد: یکی از راه‌حل‌های عنوان‌شده برای رفع تعهدات ارزی، فروش اسکناس ارز در بازار متشـکل ارزی اسـت. آیا مدیران دولتی به این نگاه نمی‌کنند که براساس قوانین بین‌المللی، یک فرد می‌تواند تنها ۱۰ هزار دلار اسـکناس ارز با خود جابه‌جا کنـد و محدودیت جدی در این رابطه وجـود دارد؟ اگر با علم به ایـن قانون راهکار مذکور تدوین شده، پس نگاه دولت به صادرات، نگاه میلیارد دلاری نیسـت و در صـادرات غیرنفتـی درآمدهای حداقلی را انتظار دارند.

▣ رویای رشد ارزآوری صادرات

نفـر در ادامه صحبت‌های خود به سـایر راهکارهای اجرایی‌شـده توسط دولت طی سـال‌های اخیر برای بازگشـت ارزهای صادراتی اشـاره کرد و گفت: تهاتر یکی از شیوه‌هایی است که دولت آن را به‌عنوان راهکار موثر استفاده از درآمدهای صادراتی مطرح می‌کند، اما اگر به آمار میزان تهاتر و کیفیت کالای دریافت‌شـده نگاهی بیندازیم، خواهیم دید این روش نه‌تنها کارساز نیسـت، بلکه نتوانسـته ایران را در استفاده از ارزهای صادراتـی خود کمک کند. به‌دلیل تحریم و تنش‌های بین‌المللی، کالاهای ایرانی چه در حوزه صادرات نفتی و چه غیرنفتی، با قیمتی بسـیار نازل فروخته شـده و دولت این موضوع را به‌عنوان دسـتاورد صادراتی خود مطـرح می‌کند. این فعال بازرگانی خاطرنشـان کرد: در ادوار گذشـته، دولت‌های پیشین بر این باور بودند کـه با افزایـش ۱۰ درصدی نـرخ ارز، میزان صادرات غیرنفتی کشـور افزایش می‌یابد. از سـال ۱۳۹۷ تا به امروز، نرخ ارز ۱۰ برابر شـده، اما در حال حاضر شاهد رشد صادراتی از نظر ارزی نسبت به سال‌های گذشته نیستیم.

میـزان صـادرات تنها به رقم مشـابه سـال ۱۳۹۶ بازگشـته و این نشـان می‌دهد حداقل طی یک سال اخیر پیشـرفت مناسبی در این امر رخ نداده است. نفر ادامـه داد: یکـی دیگر از برنامه‌هایـی که طی ۲ دهه گذشـته دولت‌هـا در جایـگاه راهکار بهبـود تولید و صادرات مطرح کرده‌اند، بحث واردات موقت است. در این طرح، تجهیزات و مواد اولیه ضروری تولید، به‌طور موقت وارد کشـور و سـپس کالای تولیدشده توسط آنها، به‌طورمسـتقیم صادر می‌شـود. این طرح نه‌تنها تا به امروز به‌طورگسـترده اجرایی نشـده، بلکه نتایج درآمدی و ارزی نیز برای کشور به‌همراه نداشته است.

▣ توجه جدی به صادرات میلیاردی

نفر اصلاح رویکردهای سـاختاری را مهم‌ترین اصل افزایـش درآمدزایی‌های صادراتی عنوان کرد و گفت: چه در بحث فروش نفت و چه صـادرات غیرنفتی، ارقامی که به‌عنوان هـدف در طرح‌های کلان ماننـد برنامـه هفتـم توسـعه یا برنامه بودجه اعلام می‌شود، اهمیتی ندارد و مهم، رویکرد مدیران و دولت نسـبت به تجارت اسـت. در حال حاضر نفت ایران با قیمتی بسـیار پایین فروخته می‌شـود و دولت به این نـوع تجارت افتخار می‌کند. ارزهای حاصل از صادرات غیرنفتی قابلیت بازگشت ندارد و دولت به‌جای توجه به مشکلات رفع تعهدات ارزی، راهکارهای بی‌اثر تصویب می‌کنـد. وی تاکید کرد: اگر نـگاه دولت به تجارت و صادرات، کسـب میلیاردها دلار درآمد باشد، باید نگاه خود و سـازکارهای تدوین‌شده را تا حد زیادی اصلاح کند. در غیر این صورت، نه‌تنها رشد صادرات غیرنفتی رخ نخواهـد داد، بلکـه عقب‌گرد نیـز از نتایج این نوع عملکـرد خواهد بود. در حال حاضـر جزئیات مربوط بـه لایحه برنامه بودجه ۱۴۰۲ مشـخص نیسـت، اما براسـاس گمان‌زنی‌ها، دولت رشد قابل‌توجه صادرات نفتی و غیر نفتی کشـور را به‌عنوان اهداف سـال آتی اعلام کرده که نمی‌توان به اجرایی شـدن آنها با تداوم شرایط فعلی امیدوار بود.

تاثیر روانی افزایش نرخ‌ها

محمود بهشـتیان، کارشـناس ارشـد گمرک در گفت‌وگو با صمت، به بررسـی جزئیـات برنامه‌های احتمالی دولت برای سـال آینـده پرداخت و گفت: چنـدی پیش، یکـی از نمایندگان مجلس شـورای اسلامی، خبر از افزایش نرخ ارز تسعیر در سال آینده براساس لایحه بودجه را داد که این مسئله قابل‌توجه اسـت. افزایش نرخ ارز تسعیر به ۲۶ هزار تومان، در نگاه نخست، شـاید افزایش چندانی نباشد. در حال حاضـر نرخ این ارز ۲۳ هزار تومان اسـت و تعرفه‌ها و عوارض گمرکی برپایه آن محاسـبه می‌شـوند. از ابتدای امسـال، نرخ ارز تسعیر که تا پیش از این، ۴ هزار و ۲۰۰ تومان بود، جهشی حدود ۵ برابری کرده و به ۲۳ هزار تومان رسـیده اسـت. این اقدام هزینه واردات کالاهـا را افزایـش داده و در نهایـت، باعث شـکل‌گیری تورمی جدی در بازار شـده است. وی ادامه داد: افزایش نرخ ارز تسـعیر به ۲۶ هزار تومان، درآمدهای دولت در سـال آینـده را چندان افزایش نداده و منبع ارزآور زیادی عاید دولت نخواهد شـد، اما همین اقدام در نهایت، سبب افزایش قیمت‌ها در بازار داخلی خواهد شد. بدیهی است، افزایش هزینه واردات، بر نرخ تمام‌شـده تولیـد و عرضه کالاها در بازار تاثیرگذار است، اما اثر این افزایش قیمت، روانی بـوده و ربطی به هزینه‌های اضافی ندارد. بهشـتیان تصریح کرد: به‌طورکلـی هر نوع خبر افزایش نرخ یا ایجـاد محدودیت، در بازار تنش ایجاد می‌کند و جو روانی منفی بر قیمت‌ها اثرگذار است. افزایش نرخ ارز تسعیر که ارزی فیزیکی نیست، قابل‌معامله نیست و تنها مبنای محاسبات گمرکی است و به‌دلیل کمبود آگاهـی مردم، فضایی منفی را در بازار حاکم کرده و در نهایت نرخ کالاها افزایش خواهد یافت.

▣ لزوم تسهیل و اصلاح قوانین

بهشـتیان در ادامـه صحبت‌هـای خـود، تصمیم افزایش نرخ ارز تسـعیر را رشـد نرخ ارز در بازار آزاد دانست و در این‌باره توضیح داد: در چند مدت اخیر، سیاسـت‌های ارزی جدیـد بانک مرکزی، به‌سـمت تثبیـت نرخ ارز نیما با قیمت ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان پیش رفت. از سـویی دیگر، نرخ ارز در بازار آزاد نیز رشـد جدی داشـته و تصمیم دولت بـرای افزایش نرخ ارز تسـعیر را می‌توان در راسـتای این تغییر و تحولات دانسـت. در اصـل، نزدیک کـردن مبنای محاسـبات گمرکی به پایه ارز رسـمی، هدف دولت به‌نظر می‌رسد. وی ادامه داد: یکی دیگر از برنامه‌های عنوان‌شده در لایحه بودجه ۱۴۰۲، توجه به صندوق توسـعه حمل‌ونقل و برنامه‌ریزی بـرای تامین منابع این صنـدوق به‌منظـور بهبود بسـترهای ترانزیتی و تجـاری اسـت. توجـه به زیرسـاخت‌های حمل‌ونقل و ترانزیت، امری ضروری است، اما پیش از آن، باید تسـهیل قوانیـن را در اولویـت قـرار داد. تـا زمانی که بارهای وارداتی به‌دلیل مشـکلات قانونی و زمانبر بودن بروکراسی‌های اداری، به‌سختی آزادسازی می‌شوند، تامین نیازهای ترانزیت، سرعت تجارت را افزایش نخواهد داد.

سخن پایانی

برخی کارشناسان احتمال می‌دهند که بودجه سال ۱۴۰۲، سه‌دوازدهم بسته شود، چرا که مدت زمان زیادی تا پایان امسال فرصت باقی نمانده و باوجود تاکید مجلس شورای اسلامی بر تدوین همزمان برنامه هفتم، اعلام بودجه برای کل سال آینده امری دشوار به‌نظر می‌رسد. نکته اساسی اینجا است که اگر دولت حتی قصد داشت، برای بخشـی از بودجه سال آینده برنامه‌ریزی کند، باید پیش از این دست به کار می‌شد و زودتر شاهد تقدیم لایحه بودجه به مجلس می‌بودیم، اما این تعلل، در کنار تدوین نشـدن برنامه هفتم توسـعه، نشان از آشفتگی جدی بدنه مدیریتی دولت و نبود نگاه منظم برای ساماندهی بازارهای اقتصادی دارد.

در گفت‌وگوی صمت با کارشناس اقتصاد مطرح شد

تدوین برنامه هفتم توسعه، شرط بررسی بودجه

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

۱۳ روز از نخستین ماه آخرین فصل سال مانده است. این نکته را بیان کردیم تا زمان دقیق روزهای باقیمانده از سال را یادآور شویم. گویی زمان از دست‌مان در رفته است. سال گذشته همین روزها بررسی کلیات بودجه ۱۴۰۱ در مجلس شورای اسلامی به پایان رسید و این برنامه در صحن علنی مجلس به رای گذاشته شد، اما اکنون با گذشت یک ماه از مهلت قانونی مجلس یعنی نیمه آذر، هنوز خبرها حاکی از تاخیر در بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ توسط نمایندگان است.

گفته می‌شود دولت لایحه بودجه ۱۴۰۲ را براساس سیاست‌های کلی برنامه هفتم تدوین و راهی مجلس کرده، اما مجلس آن را اعلام‌وصول نمی‌کند و ظاهرا این کار را به تقدیم لایحه برنامه هفتم منوط کرده است. حتی نظام‌الدین موسوی، سخنگوی هیات‌رئیسه مجلس اعلام کرد براساس تصمیم هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی تا زمانی که تکلیف برنامه هفتم مشخص نشود، لایحه بودجه ۱۴۰۲ اعلام‌وصول نخواهد شد.

صمت باتوجه به تاخیر در بررسی و تناقضات مطرح شده درباره بودجه سال ۱۴۰۲ در زمینه دلایل و پیامدهای این مسئله به گفت‌وگو با آلبرت بغزیان، اقتصاددان پرداخته که در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

باوجود تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای، اداره روزانه کشور براساس نرخ ارز است؛ به‌طوری که اکنون نرخ کوچک‌ترین کالا در بازار براساس نرخ دلار تنظیم می‌شود

معیشت بر مدار تورم ۴۰ درصدی

براساس قانون، دولت باید نیمه اول آذر لایحه بودجه را به‌عنوان سند دخل و خرج یک سال آتی تقدیم مجلس کند تا طبق روال نمایندگان مجلس در کمیسیون‌های تخصصی و تلفیق پس از بررسی، کلیات و جزئیات آن را برای اخذ رای راهی صحن علنی کنند.

حالا پس از حرف‌وحدیث‌های فراوان، دولت لایحه بودجه ۱۴۰۲ را ۵ دی به مجلس شورای اسلامی ارسال کرده، اما خبری از تصمیم‌گیری برای بررسی بودجه ۱۴۰۲ نیست. هرچند دولت سیزدهم قصد داشت پس از ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس و تصویب آن، به سراغ تنظیم لایحه برنامه هفتم توسعه برود، اما ظاهرا تصمیم مجلس، به‌ویژه هیات‌رئیسه نهاد مزبور این است که تا وقتی برنامه هفتم تصویب نشود، به سراغ بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ نرود. آنچه واضح است پافشاری مجلس روی حرف خود است؛ اول اعلام‌وصول برنامه هفتم و بعد بررسی لایحه بودجه.

نکته موردتوجه بعدی این است که برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی اطلاع چندانی از جزئیات لایحه بودجه ۱۴۰۲ ندارند، اما براساس اظهارات مسئولان دولتی از جمله وزیر اقتصاد و برخی دیگر از نمایندگان مجلس، سقف منابع عمومی دولت در بودجه سال آینده حدود ۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد بود.

کارشناسان معتقدند دولت سیزدهم سقف بودجه سال آینده را نسبت به لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، بیش از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان معادل ۴۵ درصد افزایش داده است. باید صبور بود و دید باوجود افزایش قیمت‌های سرسام‌آور و تورم بالای ۴۰ درصد، افزایش ۴۵ درصدی سقف بودجه عمومی می‌تواند کشور را از این مشکلات عمیق اقتصادی بیرون بکشد. بسیاری از کارشناسان باتوجه به اوضاع معیشتی امسال وضعیت خوبی را برای سال آینده پیش‌بینی نمی‌کنند و معتقدند تداوم تورم بالای ۴۰ درصد معیشت را سخت‌تر از امروز خواهد کرد.

◉ الزامات بودجه ۱۴۰۲ و آنچه دولت و مجلس باید در تدوین و تصویب سند مالی سال آینده در دستور کار قرار دهند، چیست؟

بودجه بخش مهمی از برنامه مالی یک‌ساله کشور است که توسط دولت تدوین می‌شود. قطعا بخشی از برنامه توسعه‌ای کشور که شامل پروژه‌ها و هزینه‌های توسعه‌ای است، خود را در بودجه نشان می‌دهد، به همین خاطر تدوین و تصویب ارقام بودجه‌ای به درست‌ترین شکل ممکن دورنمای توسعه اقتصاد کشور را به نمایش می‌گذارد. باتوجه به اینکه بودجه برنامه یک‌ساله‌ای است که در نهایت می‌تواند منجر به تحقق رشد اقتصادی یا عقب ماندن از برنامه شود، باید گفت اگر این سند به‌درستی تدوین و توسط مجلس تصویب شود، اهداف اقتصادی و توسعه‌ای در مسیر درست پیشرفت قرار خواهد گرفت. اگر کلیات و جزئیات بودجه به‌درستی تدوین و اعداد و ارقام درآمدی و هزینه‌ای منطبق با واقعیت‌های روز و پیش رو تنظیم شود، می‌توان به تحقق رشد اقتصادی، افزایش میزان اشتغال و آینده قیمت‌ها امیدوار بود. تنها در این صورت است که دولت می‌تواند نشان دهد گامی بلند برای تحقق یک‌پنجم برنامه توسعه پنج‌ساله کشور برداشته است. نکته قابل‌توجه آنکه برنامه‌های بودجه سالانه باید برپایه برنامه‌های توسعه‌ای پنج‌ساله تدوین و اجرا شوند، این در حالی است که در سال‌های گذشته تقریبا هیچ یک از برنامه‌های بودجه منطبق بر برنامه توسعه نبوده و در نهایت با آماری مانند تحقق تنها ۳۰ درصدی برنامه ششم مواجه شدیم.

◉ باتوجه به اینکه از مهلت قانونی و روال هر سال برای بررسی بودجه ۱۴۰۲ در مجلس شورای اسلامی گذشته، آسیب‌های این تاخیر را برای اقتصاد کشور چه می‌دانید؟

تاکنون اقتصاد کشور ما نه براساس برنامه‌های توسعه‌ای پیش رفته و نه براساس احکام بودجه. یعنی هیچ یک از اعداد و ارقام ذکرشده در این برنامه‌ها، عملا در تحرکات اقتصادی رعایت نشده و در نهایت برنامه‌های توسعه‌ای بسیار از اهداف پیش‌بینی‌شده عقب‌تر بوده است. چنانچه طبق آمار، پرونده برنامه ششم تنها با تحقق ۳۰ درصدی و برنامه پنجم با تحقق ۳۳ درصدی اهداف بسته شده است. سایر برنامه‌های توسعه‌ای نیز وضعیتی بهتر این دو برنامه نداشتند.

به این ترتیب این شبهه ایجاد می‌شود که کشور نه معطل برنامه توسعه است و نه بودجه. وقتی در بسیاری از موارد از اهداف برنامه ششم توسعه عقب هستیم، دیگر چه فرقی می‌کند در سال ۱۴۰۲ چقدر دیگر عقب می‌مانیم. برای جلوگیری از این همه عقب‌ماندگی در گام نخست دولت باید بتواند اقتصاد را تثبیت و بانک مرکزی نیز نرخ ارز را مدیریت کند. این ویژگی‌های مهم سال‌هاست از اقتصاد ایران رخت بربسته و هیچ عدد و رقمی در بودجه و هیچ هدفی در برنامه محقق نشده است. با این همه نمی‌توان کشور را بدون برنامه و بودجه مدیریت کرد. این پارادوکس یکی از مشکلات اساسی اقتصاد ایران است. در حقیقت ارسال دیر یا زود لایحه بودجه به مجلس شورای اسلامی مهم نیست. مهم این است که لایحه‌ای به مجلس برود که حداقل کسری را داشته باشد و مثل بودجه ۱۴۰۱ با کسری بالا و عملا غیرواقع‌بینانه که مشکلات عدیده‌ای چون تورم به‌دنبال داشت، نباشد. مفهوم کسری بودجه این است که وقتی درآمدهای پایدار را با هزینه‌های پایدار مطابقت می‌دهید، مجبور می‌شوید، با فروش اموال یا انتشار اوراق، اقدام به جبران کسری بودجه کنید. این روند در اقتصاد سال‌های اخیر ایران مکررا تکرار شده است. انتشار اوراق مالی اسلامی یا فروش اموال برای تامین هزینه‌های جاری، نمود کسری بودجه است.

◉ باتوجه به موارد یادشده تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای چقدر در اداره کشور و کنترل ساختار اقتصاد موثر است؟

شاید در نگاهی بدبینانه یا واقع‌گرایانه بتوان گفت «هیچ». یعنی برنامه‌های توسعه‌ای در این چند سال هیچ نقشی در کنترل ساختار اقتصاد ما نداشته‌اند که البته مایه تاسف است. با اینکه برنامه توسعه وجود دارد، اداره روزانه کشور براساس نرخ ارز است. اکنون نرخ کوچک‌ترین کالا در روز براساس نرخ جدید دلار تنظیم می‌شود و متناسب با آن تغییر می‌کند. این مثال نمونه روشنی از ناکارآمدی برنامه در اداره کشور است.

از سوی دیگر برنامه ششم توسعه از اهداف عقب مانده و برنامه هفتم توسعه نیز بر ویرانه‌های برنامه پیشین تدوین شده است. در حقیقت اگر برنامه هفتم در ادامه اهداف برنامه ششم تدوین شده باشد، از هم‌اکنون پر از ابهام است. همچنین اگر این برنامه در ادامه دستاوردهای برنامه ششم تدوین شده باشد هم برای پایش نیاز به نظر دقیق کارشناسی دارد.

اینکه در حال حاضر عنوان می‌شود دولت بودجه ۱۴۰۲ را همزمان و متناسب با برنامه هفتم توسعه بررسی و تدوین کرده چندان درست به‌نظر نمی‌رسد.

به‌عنوان نمونه برای پایش دقیق اهداف برنامه باید با جزئیات وارد گود بررسی شد که این مهم نیاز به همکاری و هماهنگی تمام سازمان‌های مرتبط دارد. اگر قرار است سرمایه‌گذاری عمرانی انجام شود تا به رشد اقتصادی کمک کند، باید سازمان برنامه و بودجه به‌عنوان متولی تدوین برنامه توسعه در این راستا گام بردارد، این در حالی است که تا امروز چنین برنامه‌هایی تدوین نشده‌اند.

◉ از مباحث کلان بودجه که بگذریم یکی از مهم‌ترین شاخص‌های بودجه تعیین حقوق و دستمزد کارکنان دولت است. این مهم هم از جهت تعیین ردیف هزینه‌ای دولت و بودجه جاری دارای اهمیت است و هم تعیین‌کننده حدود دستمزد کارگری خواهد بود. به‌علاوه اینکه افزایش میزان حقوق در سال ۱۴۰۲ تاثیری مستقیم بر اوضاع معیشتی دارد. به‌نظر شما بودجه ۱۴۰۲ در این بخش چگونه خواهد بود؟

میزان افزایش حقوق‌ها در سال ۱۴۰۲ باید به‌گونه‌ای باشد که تورم سال ۱۴۰۲ و پیش از آن را پوشش دهد. طبیعتا سال ۱۴۰۲ تورم بالا خواهیم داشت و تا پایان سال ۱۴۰۱ نیز به‌صورت خوشبینانه ۳۰ تا ۳۵ درصد تورم را تجربه خواهیم کرد؛ از همین رو برای گذران زندگی در سال آینده باید هزینه چندبرابری پرداخت کنیم. در واقع افزایش حقوق‌ها بیش از یک سال از تورم روز عقب است. گرچه افزایش حقوق کارمندان باید به اندازه جبران تورم حدودی ۳۵ تا ۴۸ درصدی باشد، اما این را هم در نظر بگیریم که چنین واریزی‌هایی بهانه‌ای برای گرانی کالاها توسط تولیدکننده خواهد شد. در واقع با افزایش ۳۵ درصدی حقوق و دستمزد به‌دلیل نبود ساختار درست اقتصادی به‌سرعت با افزایش نرخ کالا و خدمات مواجه می‌شویم. یعنی تولیدکننده به ازای ۳۵ درصد افزایش حقوق، کالاها را ۴۰ درصد گران‌تر می‌کند. این چرخه باطل تورم و افزایش درآمد همچنان ادامه دارد و اقتصاد را زمین‌گیر کرده است.

کشورهای توسعه‌یافته افزایش حقوق کارمندان را براساس نرخ تورم ناچیز ۳ تا ۴ درصدی خود اعمال می‌کنند. البته زمانی که تورمی وجود ندارد نیز به‌سبب باتجربه‌تر شدن نیروی کار، بالاتر رفتن بهره‌وری آنها و نظراتی که می‌توانند در حوزه تخصصی خود برای به‌صرفه‌تر شدن تولید بدهند، افزایش حقوق صورت می‌گیرد و قرار نیست تا پایان بازنشستگی میزان حقوق افراد ثابت بماند.

شاید بهترین راهکار آن باشد که افزایش حقوق برمبنای بهره‌وری جدا از نرخ تورم انجام شود. وقتی در بودجه سال ۱۴۰۲ حداقل دستمزد برای کارمندان تا پایان سال ۷ میلیون تومان در نظر گرفته می‌شود باید دید با این رقم چه تورمی ایجاد خواهد شد؛ هرچند رقمی که برای حداقل دستمزدها تعیین شده نمی‌تواند معیشت خانوار را تامین کند. مردم هم توقع دارند دولت با افزایش حقوق‌ها تورم ناشی از افزایش دستمزدها را جبران کند.

◉ دولت اعلام کرده با تثبیت نرخ ارز نیمایی بر رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان حداقل برای ۲ سال آینده و واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه تولید و ماشین‌آلات سعی بر کنترل تورم و حمایت از معیشت دارد. با این تعابیر آینده را چطور پیش‌بینی می‌کنید؟

رئیس کل بانک مرکزی دو وظیفه مهم دارد؛ یکی مهار نوسانات ارزی و ایجاد ثبات در بازار ارز و دیگری کنترل تورم و مهار گرانی‌ها؛ دو موردی که هیچ یک به‌درستی انجام نشده و فشار بالایی بر معیشت خانوار وارد کرده است. در واقع همه اعضای تیم اقتصادی دولت باید در قالب مجموعه‌ای هماهنگ به هم کمک کنند تا بازار ارز مدیریت شود. باتوجه به تداوم تحریم‌ها و نوسان نرخ ارز و تاثیر آن بر تورم، پیش‌بینی آینده سخت است و البته دورنمای چندان روشنی نیز متصور نیست.

آلبرت بغزیان

رئیس کل بانک مرکزی دو وظیفه مهم دارد؛ یکی مهار نوسانات ارزی و ایجاد ثبات در بازار ارز و دیگری کنترل تورم و مهار گرانی‌ها؛ دو موردی که هیچ یک به‌درستی انجام نشده و فشار بالایی بر معیشت خانوار وارد کرده است

سخن پایانی

آن‌طور که از شواهد پیداست سرنوشت برنامه هفتم توسعه و بودجه سال ۱۴۰۲ حسابی به هم گره خورده است؛ این در حالی است که تکلیف برنامه هفتم باوجود اینکه بیش از یک سال از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد و هنوز اقدام به تدوین برنامه هفتم توسعه نکرده، مشخص نیست. می‌توان این طور تصور کرد که دولت در چند ماه اخیر کارهایی مهم‌تر از برنامه و بودجه داشته است. البته آن‌طور که از تجربیات گذشته چه اهداف دست‌یافته در ۶ برنامه توسعه قبلی و چه بودجه‌های اختصاص یافته در سال‌های گذشته پیداست همه این غوغاها بی‌تاثیر است و این «ره که می‌رویم به ترکستان است.» برنامه برای رسیدن به هدفی مشخص تنظیم می‌شود که باتوجه به وضعیت اقتصادی فعلی و تورم حدود ۴۰ درصدی، نتیجه برنامه‌های پیشین عیان است و نیازی به بیان آنها نیست. مجلس شرط بررسی بودجه ۱۴۰۲ را تدوین برنامه‌ای گذاشته که حتی یک دوره آن نیز موفق نبوده است. در پایان آنچه مشخص است این است که بودجه ۱۴۰۲ همچنان منتظر نگاه مجلسی‌ها است.

یادداشت

نباید اقتصاد را ۱۰۰ درصد مطیع تولید داخل کرد

کامبیز میرکریمی، نایب‌رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و روسیه

در برنامه ششم توسعه دو نکته بسیار مهم وجود داشت؛ رشد اقتصادی ۸ درصدی با اقتصاد رقابتی و توسعه بخش خصوصی. هرچند به‌دلیل تحریم و بخشنامه‌های مختلف به این عدد نرسیدیم و بسیاری از برنامه‌ها نقض شد اما این مفهوم توسعه است. باتوجه به اینکه در برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته برای برنامه ششم حضور داشتم و یکی از اعضای برنامه‌ریزی آن از سمت اتاق بازرگانی بودم از نزدیک شاهد این موضوع بودم که هیچ یک از موارد لازم برای رقابت در تولید و توسعه بخش خصوصی رعایت نشد. دستگاه‌های دولتی و وزارتخانه‌ها برنامه‌های خود را ارائه دادند؛ بدون اینکه برنامه‌ای برای خصوصی‌سازی یا رقابتی کردن اقتصاد داشته باشند. برنامه ششم در حوزه رقابتی کردن اقتصاد و توسعه بخش خصوصی دارای مشکلاتی بود. رشد اقتصادی بدون اقتصاد رقابتی و توسعه بخش خصوصی ممکن نیست و محقق نخواهد شد.

برای مثال بند تامین امنیت غذایی و تولید حداقل ۹۰ درصد کالاهای اساسی و اقلام غذایی در داخل، همراه با حفظ و ارتقای ذخایر ژنتیکی و منابع آبی و افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی در برنامه هفتم توسعه با با اهداف بالادستی برنامه ششم که توسعه صادرات است، تناقض دارد. نمی‌شود اقتصاد کشور را ۱۰۰ درصد مطیع تولید داخل کرد و در نهایت انتظار داشت کشورهای دیگر مرزهای اقتصادی خود را به روی کشور باز کنند. به‌واسطه امضای موافقتنامه تجارت آزاد ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا شاهد افزایش صادرات و واردات کشور هستیم. اگر درهای واردات را به روی کشور ببندیم، نتیجه موافقتنامه‌ها چه می‌شود؟ ایران قرار است در اقتصاد خود را به روی کشورهای دیگر ببندد پس چگونه انتظار دارد کشورهای دیگر در اقتصاد خود را به روی آن باز کنند؟

توجه به تولید داخل و جایگزینی واردات با توسعه صادرات متفاوت است. در استراتژی جایگزینی واردات، کشورها با وضع تعرفه‌های سنگین بر واردات، اعطای تسهیلات ارزان و حمایتی به صنایع داخلی و سایر روش‌های مشابه تلاش می‌کنند از صنایع داخلی حداکثر حمایت را کرده و تولیدات داخل را جایگزین کالاهای مشابه وارداتی کنند و تا حد ممکن تمام نیازهای داخلی یک کشور را با تولیدات داخلی پاسخگو باشند و در این زمینه چندان به قواعدی همچون وجود مزیت مطلق یا نسبی، کیفیت تولیدات داخلی در برابر کالاهای مشابه خارجی، توجیه اقتصادی تولید داخلی و نظایر آن توجهی نمی‌کنند، این در حالی که است که در استراتژی توسعه صادرات و رشد اقتصادی صادرات-محور، مزیت‌های کشور در زمینه صادرات کالاهای مختلف، نیاز شرکای تجاری به کالاهای تولیدی کشور و بازارسنجی تولیدات داخلی در عرصه بین‌المللی، بهره‌وری نیروی کار و سرمایه در تولید محصولات موردنظر برای صادرات و... سنجیده و سعی می‌شود با تمرکز بر چند صنعت اصلی، کیفیت تولید به سطح استانداردهای جهانی نزدیک شود و با عرضه این محصولات به بازارهای جهانی، رشد اقتصادی و به تبع آن توسعه کشور تحقق یابد و از این صنایع به‌عنوان موتور محرک اقتصاد استفاده شود. اگر قرار باشد برنامه هفتم با شعار ۹۰ درصد تولید داخل پیش برود، بحث جایگزینی واردات مطرح است که برنامه‌های توسعه صادرات را نفی می‌کند.

امروزه مسئله تولید در کشورها مطرح نیست، بلکه بحث رقابت‌پذیری و صادرات مطرح است. اینکه مرزهای کشور بسته و تنها نیاز کشور تولید شود که منجر به توسعه نمی‌شود. صنایعی برای کشور ما ثروت‌اندوزی می‌کنند که قدرت صادرات دارند و در حال رقابت در بازارهای جهانی هستند.

اگر برنامه با در نظر گرفتن تحریم و تولید داخل پیش برود می‌تواند به اهداف خود برسد. آیا هدف ما تنها این است که تولید داخل را جایگزین واردات کنیم که در نتیجه آن میزان صادرات ما نیز محدود شود؟ آیا این هدف مطلوبی است؟

نوبت اول
م الف ۵۹۰

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان بوشهر

برابر رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۲۰۰۱۰۰۳ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ و رای اصلاحی ۱۴۰۱۶۰۳۲۴۰۰۲۰۰۱۴۷۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی برازجان صرفات مالکانه و بلامعارض متعلق به خانم ماه‌خانم کهن‌سال فرزند کرم به شماره شناسنامه ۴۳۹ و شماره ملی ۳۵۲۰۴۵۷۵۱۲ صادره از دشتستان در ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۹۹/۹۰ مترمربع پلاک ۲۳ فرعی از ۹۷۹ اصلی واقع در بخش سه حوزه ثبت ملک برازجان شهر برازجان خریداری شده از آقای غلامحسین ثابت و شرکاء به ایشان واگذار گردیده است.

لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود. در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ اولین انتشار آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مرجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجع ذیصلاح قانونی (دادگاه) نیست.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۷
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۱/۰۲
حمیدرضا باقرپور، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان دشتستان

یادداشت

مسیر توسعه اقتصادی باید تغییر کند

کاوه مدنی
کارشناس انرژی

آب یکی از ملزومات توسعه است و کمبود آن می‌تواند به مسیر توسعه آسیب بزند، اما میزان موجود آب لزوما ارتباط مستقیمی با میزان موفقیت در توسعه اقتصادی ندارد و برنامه‌ریزی مناسب همچنان مهم‌ترین نقش را در توسعه اقتصادی ایفا می‌کند. با برنامه‌ریزی مناسب می‌توان با کمبود آب سازگاری یافت و همچنان به توسعه ادامه داد.

در برنامه‌ریزی به‌جای موجودی آب بر میزان دسترسی به آن تکیه می‌شود. کمبود اقتصادی آب شاخصی است که نمایانگر میزان دسترسی به آب است. کشوری که زیرساخت‌های مناسب برای برداشت از آب را داشته باشد دچار کمبود اقتصادی آب نمی‌شود؛ به‌شرط اینکه به‌اندازه لازم آب داشته باشد و منابع آبی خود را نابود نکند.

همان‌طور که در زمینه تولید انرژی پیشرفت وجود داشته، می‌توان به افزایش بهره‌وری آب در بخش‌های کشاورزی و شرب و صنعت امید داشت و حتی به منابع جدید آبی از طریق تکنولوژی‌های مختلف نظیر شیرین‌سازی آب‌شور دسترسی پیدا کرد، اما صرف قدرت تامین آب و غذا و انرژی نمی‌تواند امنیت انسانی را در یک کشور تامین کند. فراوانی آب رابطه مستقیمی با سلامتی محیط‌زیست دارد.

وقتی کشوری مانند ایران منابع طبیعی خود را از بین می‌برد و محیط‌زیست خود را نابود می‌کند در نهایت با مشکلات جدیدی روبه‌رو می‌شود که برای حل آنها باید هزینه بسیار زیادی بکند.

گردوغبار در خوزستان مثال خوبی از این شرایط است. وقتی در اثر برداشت بی‌رویه آب و خشک‌کردن تالاب‌ها گردوغبار در مناطق شهری ایجاد می‌شود فعالیت‌های اقتصادی در آن مناطق به‌شدت ضربه می‌خورد و در نهایت دولت مجبور به پرداخت هزینه زیاد برای مقابله با بحران ایجادشده و پیدا کردن راه‌حل‌های مختلف برای کم کردن خسارات ناشی از این پدیده خواهد بود؛ بدون آنکه بتواند مشکل ایجادشده را به‌طور ریشه‌ای درمان کند.

گرچه نگاه اقتصادی و توسعه هنوز برای آب به‌اندازه انرژی ارزش قائل نیست، اما منابع آبی به جهت ارتباط مستقیم با سلامت زیست‌محیطی از اهمیت بسزایی برخوردارند؛ هرچند با روش‌های متداول اقتصادی نمی‌توان ارزش ریالی یا دلاری آن را به‌راحتی تخمین زد. از بین بردن آب برابر است با از بین بردن محیط‌زیست و اکوسیستم و چیزی است شبیه یک خودکشی تدریجی اقتصادی-اجتماعی.

سرعت تغییرات فنی، اجتماعی و سیاسی در مقابله و در جهت تطبیق با کمبود منابع بسیار لاک‌پشتی و کند است؛ بنابراین در ابتدای امر تعارضات و مناقشات محتمل‌تر و پررنگ‌تر از مشارکت‌ها و همکاری‌ها برای مقابله با کمبود منابع خواهند بود.

آب همان‌طور که هیچ وقت تنها عامل جنگ نبوده، تنها عامل صلح و دوستی و رفاقت بین کشورها هم نبوده است. آب به انرژی، غذا، اقتصاد، هویت، باورهای اعتقادی، غرور ملی و بسیاری از متغیرهای دیگر وابسته است؛ بنابراین چه در صلح و چه در مناقشه بر سر آب ارتباط تنگاتنگ آب با این متغیرها غیرقابل‌اغماض است.

آب همواره به‌عنوان یک دستاویز برای ارعاب و تهدید و تشدیدکننده اختلاف و حتی جنگ قابل‌استفاده است و در بسیاری از جنگ‌های بین‌المللی جزو بهانه‌ها و انگیزه‌های ورود به جنگ بوده است، اما جنگیدن صرف بر سر آب عایدی خاصی ندارد، چون فقط در صورت پیروزی و فتح کامل بر نقاط پرآب کشور موردحمله می‌توان به منابع آب آن دسترسی پیدا کرد و این امر در دنیای امروزی کاملا غیرقابل‌تصور است؛ بنابراین در جوامع علمی فرضیه «جنگ سوم جهانی بر سر آب» در اثر افزایش تقاضا برای آب رد شده است.

افزایش تعارضات بر سر آب به‌خاطر کاهش منابع آب و افزایش تقاضا کاملا طبیعی و منطقی است. در حالی که این تعارضات در سطوح بالاتر، مثلا بین دو کشور، دو ایالت یا دو استان به‌صورت سرد یعنی در حد مجادلات و تهدیدهای لفظی، قانونی و سیاسی باقی می‌ماند، در سطوح پایین‌تر به‌عنوان‌مثال بین کشاورزان، گروه‌های قومی یا دو روستا می‌تواند به نزاع گرم تبدیل شود و کشته و زخمی هم بر جا بگذارد.

باتوجه به ارتباط نزدیک آب با وضعیت معیشتی مصرف‌کنندگانی نظیر کشاورزان این‌گونه رفتارها که درگذشته حتی در ایران نیز شاهد آن بوده‌ایم از لحاظ علمی توجیه‌پذیر اما بسیار تلخ و ناخوشایند است.

عکس: صمت

سهم ۴۰ درصدی صندوق توسعه ملی از نفت در بودجه ۱۴۰۲ بررسی شد

دولت روی اسب بازنده شرط نبندد!

براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، در سال ۲۰۲۳ میزان صادرات نفت ایران حدود یک‌میلیون بشکه در روز خواهد بود. همچنین براساس برآوردها و تخمین‌های موسسات بین‌المللی انرژی، نرخ جهانی نفت در سال آینده بیش از ۹۰ دلار خواهد بود.

پیش‌بینی نرخ نفت در بودجه سالانه عمده کشورها به‌ویژه کشورهایی که وابستگی بیشتری به صادرات نفتی دارند با نوسانات نرخ نفت همراه است، بنابراین علاوه بر تحولات اثرگذار سیاسی بر بازار جهانی نفت، میزان سرمایه‌گذاری‌ها برای افزایش تولید باتوجه به حجم ذخایر و سیاست‌های توسعه صادرات در کنار مقاصد صادراتی را می‌توان از عوامل مهم این نوسانات برشمرد.

براساس پیش‌بینی‌های ارائه‌شده از نرخ جهانی نفت در سال آتی و با در نظر گرفتن شرایط تحریم، نرخ هر بشکه نفت معادل ۷۵ دلار در نظر گرفته می‌شود. در این صورت انتظار می‌رود درآمدهای حاصل از فروش نفت ایران به حدود ۲۷.۳ میلیارد دلار برسد که قاعدتا در سناریوی رفع تحریم‌ها و افزایش میزان فروش نفت کشور، اعداد محاسبه‌شده متفاوت خواهند شد. صمت در این گزارش به بررسی نرخ نفت در بودجه سال آینده و تاثیر آن بر اقتصاد پرداخته است.

تاخیری که در ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ توسط دولت ایجاد شده به‌دلیل تقریبی بودن نرخ نفت است و هنوز عدد مشخص و دقیقی که بتوان بر پایه آن لایحه بودجه را تنظیم کرد، به‌دست نیامده است

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

طرح‌های اقتصادی بلاتکلیف

با گذشت یک ماه از مهلت قانونی (۱۵ آذر) برای ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۲ از سوی دولت، خبرها حاکی از این است که دولت لایحه بودجه را براساس سیاست‌های کلی برنامه هفتم تدوین و هفته قبل آن را تقدیم مجلس کرده، اما مجلس آن را اعلام وصول نکرده و ظاهرا اعلام‌وصول لایحه را به تقدیم لایحه برنامه هفتم منوط کرده است.

با این وضعیت اگر قرار باشد سال آینده کشورد براساس لایحه سه‌دوازدهم اداره شود، علامت خوبی به فعالان اقتصادی نمی‌دهد و طرح‌های اقتصادی بلاتکلیف خواهند ماند. باتوجه به اینکه سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه یک ماه بعد از آغاز فرآیند بودجه‌نویسی ابلاغ شد، دولت این سیاست‌ها را در لایحه لحاظ کرد تا بودجه سال آینده با برنامه هفتم توسعه که قرار است به‌زودی به مجلس تقدیم شود، هم‌راستا باشد.

یکی از بخش‌های مهم بودجه که همواره موردتوجه کارشناسان و اصحاب رسانه قرار دارد بخش نفت است. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ خلاف دولت‌های گذشته، دولت به پرداخت ۴۰ درصدی سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی پایبند بوده تا قدرت این صندوق برای حمایت از بخش خصوصی و تولید تقویت شود. از سوی دیگر در راستای ایجاد شفافیت جدول تبصره ۱۴ حذف شده و منابع آن به بودجه شرکت نفت و بخشی از مصارف آن به بودجه عمومی منتقل شده است.

باتوجه به ضرورت توسعه پتروپالایشگاه برای ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر و پرهیز از خام‌فروشی، امکان سرمایه‌گذاری مشترک دولت و بخش غیردولتی در پتروپالایشگاه‌ها در لایحه بودجه ۱۴۰۲ پیش‌بینی و منابع خوبی نیز برای توسعه پالایشگاه آبادان در نظر گرفته شده است.

قیمت مبهم نفت، تاخیر بودجه را رقم زد

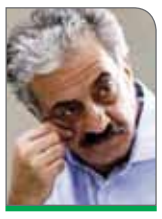
پرویز محمدنژاد قاضی‌محله، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی درباره دلایل تاخیر در ارسال لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس به صمت گفت: یکی از متغیرهای مهم بودجه هر سال میزان صادرات نفت و نرخ پیش‌بینی‌شده برای آن است. این دو متغیر نقش ترازکننده منابع و مصارف بودجه را دارند و درصورتی‌که غیرواقعی پیش‌بینی شوند کسری بودجه را بالا می‌برند، این در حالی است که کسری بودجه یکی از عوامل مهم رشد قیمت‌ها در ایران است؛ از این رو تاخیری که در ارسال لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ توسط دولت ایجاد شده به‌دلیل تقریبی بودن نرخ نفت است و هنوز عدد مشخص و دقیقی که بتوان بر پایه آن لایحه بودجه را تنظیم کرد، به‌دست نیامده است. در گذشته و لایحه بودجه قبلی نیز انحرافاتی در پیش‌بینی اعداد و ارقام وجود داشت؛ بنابراین برای به‌دست آوردن درصد معدل بالا در بودجه‌بندی باید برپایه عملکرد اقدام کرد تا برنامه‌ریزی‌ها به مرحله اجرایی نزدیک‌تر شوند.

صندوق توسعه ملی خط قرمز مجلس است

محمدنژاد قاضی‌محله بیان کرد: دولت در بودجه‌بندی سال بعد مانند بودجه ۱۴۰۱ به پرداخت ۴۰ درصدی سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی پایبند بود، زیرا این صندوق مانند یک منجی برای اقتصاد کشور عمل می‌کند و تحلیل آن جزو خط‌قرمزهای مجلس است. در سال جدید باتوجه به درخواست‌های مالی زیادی که از دولت شد این صندوق برای مجلس اهمیت بیشتری پیدا کرد.

وی در ادامه خاطرنشان کرد: باتوجه به تورم و مشکلات اقتصادی و همچنین تحریم‌هایی که کشور را با چالش روبه‌رو کرده، هر قدر صندوق توسعه ملی غنی‌تر و پربارتر باشد امنیت بیشتری را برای کشور به همراه دارد؛ در نتیجه همین ۴۰ درصد درآمد فروش نفت که برای این صندوق در نظر گرفته شده، عدد بسیار منطقی و تاثیرگذاری است. این نماینده مجلس افزود: نظر مجلس بر این بود که غالب درآمدهای نفتی به صندوق توسعه ملی اختصاص یابد تا دسترسی به این منابع آسان نباشد. متاسفانه در بیشتر دولت‌ها دسترسی به صندوق‌های مختلف سهل بود که همین موضوع باعث شد به بخش تولید توجه کمتری صورت بگیرد؛ دقیقا عکس کشورهای دیگر که تنها ۲۰ درصد درآمدهای نفتی در اختیار دولت قرار می‌گیرد و مابقی در صندوق های بودجه‌ای ذخیره می‌شود. محمدنژاد قاضی‌محله در پایان به صمت گفت: کشور ما باید باتوجه به زیرساخت‌های موجود و استفاده از منابع در دسترس در مسیری قرار بگیرد که تمام مشکلات یکی پس از دیگری از سر راه برداشته شود و روزبه‌روز در مسیری قرار بگیرد که آینده‌ای روشن‌تر برای ما به ارمغان داشته باشد.

دولت تعاملات تجاری خود را از سر بگیرد

فرزین سوادکوهی، کارشناس حوزه انرژی درباره نرخ نفت در بودجه ۱۴۰۲ و حواشی فعلی آن به صمت گفت: کشور به‌دلیل تحریم‌های غرب، تحولات سیاسی در جهان و روابط اقتصادی محدود با مشکلات زیادی در حوزه انرژی دست‌وپنجه نرم می‌کند، به‌طوری‌که حتی مشتری‌های ثابت و قدیمی ایران برای مبادلات تجاری در حوزه نفت و گاز با ما به چالش خورده و نیازهای‌شان را از بازارهای دیگر تامین می‌کنند.

وی افزود: در چنین شرایطی به‌نظر نمی‌رسد پیش‌بینی‌های دولت مبنی بر افزایش ظرفیت تولید و فروش نفت اجرایی شود و باید برای بودجه سال ۱۴۰۲ تمام این موارد موردتوجه قرار گیرد.

دولت اگر می‌خواهد بودجه سال بعد را بر پایه نفت ۷۰ تا ۷۵ دلاری ببندد، ضرورت دارد تعاملات تجاری خود را برای فروش نفت از سر بگیرد یا فکری به حال کمبودهای موجود در حوزه انرژی کند. سوادکوهی در ادامه خاطرنشان کرد: تا زمانی که از شکل‌گیری روابط تجاری با مشتریانی که در گذشته مبادلات کمتری با ما داشته‌اند، اطمینان حاصل نشود و تحولات چشمگیری در حوزه سیاست خارجه به‌وجود نیاید، در حوزه اقتصادی اتفاق خاصی نمی‌افتد. این کارشناس انرژی اذعان کرد: افزایش افسارگسیخته نقدینگی و رشد تورم که این سال‌ها بلای جان تولید شده نیز می‌تواند یکی از موانع تاثیرگذار بر سر راه توسعه کشور باشد.

تمامی موارد یادشده می‌تواند دولت را در تدوین بودجه سال ۱۴۰۲ دچار چالش کند.

مشکلات ریشه‌یابی شود

سوادکوهی درباره پایبندی دولت به پرداخت ۴۰ درصدی سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی به صمت گفت: این رویه که بخش‌های مختلف اقتصادی کشور دائم از محل درآمدهای خود ساماندهی شود، مانند مسکنی است که تنها برای کوتاه‌مدت اثر دارد و به‌طور ریشه‌ای به حل مشکلات نمی‌پردازد؛ اتفاقی که برای نهادهای کوچک از جمله صندوق بازنشستگی در گذشته افتاد. دولت اگر می‌خواهد مشکلات اقتصادی کشور را سروسامان دهد باید با ریشه‌یابی مشکلات و برنامه‌ریزی منسجم در مسیر توسعه کشور گام بردارد و به نسخه‌های گذرا و مقطعی اتکا نکند. وی در پایان گفت: اکنون کشور نسبت به قبل در حوزه تولید نفت عقب‌ماندگی‌های زیادی دارد.

اگر توسعه صنایع نفتی و گازی مدنظر قرار می‌گرفت و ارتباطات بین‌المللی تقویت می‌شد، می‌توانستیم بسیار کارآمدتر به درآمدهای نفتی تکیه کنیم و نیاز نبود باتوجه به وضعیت بغرنج تولید و صادرات نفت در کشور، بخش زیادی از درآمدهای انرژی را صرف بودجه کشور کنیم.

> اگر توسعه صنایع نفتی و گازی مدنظر قرار می‌گرفت و ارتباطات بین‌المللی تقویت می‌شد، می‌توانستیم بسیار کارآمدتر به درآمدهای نفتی تکیه کنیم و نیاز نبود باتوجه به وضعیت بغرنج تولید و صادرات نفت در کشور، بخش زیادی از درآمدهای انرژی را صرف بودجه کشور کنیم

برآورد قیمت نفت از نگاه جهانی

قیمت‌های پیشنهادی نفت در بودجه سالانه برخی کشورهای منتخب برای سال ۲۰۲۳ حاکی از این است که بیشتر کشورهای منتخب نرخ صادراتی نفت در بودجه سال ۲۰۲۳ را به‌طور متوسط بین ۷۰-۸۸ دلار به ازای هر بشکه پیشنهاد کردند، این در حالی است که متوسط پیش‌بینی‌ها برای نرخ جهانی نفت براساس متوسط نرخ نفت برنت و پیش‌بینی اداره اطلاعات انرژی امریکا حدود ۹۲ دلار به ازای هر بشکه است. باتوجه به روند کاهشی رشد اقتصاد جهان به‌ویژه در روسیه، هند و چین، در سال آینده و کم شدن رشد تقاضای جهانی نفت، براساس گزارش ماه دسامبر ۲۰۲۲ آژانس بین‌المللی انرژی، میزان تقاضای جهانی نفت برای امسال حدود ۲.۳ میلیون بشکه در روز و در سال ۲۰۲۳ حدود ۱.۷ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد. در بخش دیگری از این گزارش، برآورد درآمد حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی با فرض تداوم وضع موجود ارائه شده است.

در اینجا با فرض استمرار تحریم‌ها و ادامه مناقشه اوکراین و تلاش روسیه برای جایگزین کردن بازار اروپا و تمرکز بر بازار شرق آسیا، همچنین به‌دلیل پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی در اقتصادهای نوظهور، میزان صادرات نفت خام و میعانات گازی ایران حدود یک میلیون بشکه در روز فرض می‌شود. براساس پیش‌بینی‌های ارائه‌شده از نرخ جهانی نفت در سال آتی و با در نظر گرفتن شرایط تحریم، نرخ هر بشکه نفت نیز معادل ۷۵ دلار در نظر گرفته می‌شود. در این صورت انتظار می‌رود درآمدهای حاصل از فروش نفت به حدود ۲۷.۳ میلیارد دلار برسد.

قاعدتا در سناریوی رفع تحریم‌ها و افزایش میزان فروش نفت کشور، اعداد و ارقام محاسبه شده، متفاوت خواهند شد.

سخن پایانی

نفت به‌عنوان منبع درآمد برای کشورهای صادرکننده آن از اهمیت بسزایی برخوردار است و بررسی میزان وابستگی بودجه کشورها به درآمدهای نفتی می‌تواند دولت‌ها را در سیاست‌گذاری‌های پولی و مالی و برنامه‌های زیربنایی و توسعه‌ای کمک کند. طی سال ۲۰۲۲ میلادی تحولات اثرگذار زیادی در بازار انرژی جهان شکل گرفت که یکی از مهم‌ترین این تحولات مناقشه روسیه و اوکراین است. انتظار می‌رود آثار این تنش‌ها در سال آینده نیز به‌ویژه با اعمال سقف قیمتی خرید نفت روسیه توسط اروپا بر بازار نفت و انرژی سلطه برقرار باشد. بد نیست یک بار برای همیشه دایره باطل کسری بودجه از محل درآمدهای نفتی را شکسته و ارقام در نظر گرفته‌شده برای درآمدهای نفتی در بودجه را منطقی کنیم. بررسی بازارهای صادراتی ایران، شرایط صادرات، وصول درآمدهای نفتی و... نشان می‌دهد بهتر است دولت در رقم ۷۵ دلاری برای هر بشکه تجدیدنظر کند و آن را کاهش دهد تا بتواند برنامه‌ریزی حقیقی‌تری برای بودجه سال آینده انجام دهد.

در بررسی انتظارات فعالان معدنی از دولت در تنظیم بودجه ۱۴۰۲ تاکید شد

معافیت حقوق دولتی در دستور کار

زهرا پیربداقی
editor@smtnews.ir

تاثیر لوایح بودجه بر تمام صنایع غیرقابل‌انکار است. باتوجه به اینکه در تحریم به‌سر می‌بریم، تنها امید تولیدکنندگان به سیاست‌هایی است که از سوی دولت و مجلس اتخاذ می‌شود، بنابراین انتظار می‌رود برای ادامه حیات صنایع، تصمیم‌گیری‌ها منطبق با شرایط اقتصادی و سیاسی باشد.

لوایح بودجه ۱۴۰۱ برای بخش معدن، گران تمام شد. افزایش درآمد دولت حاصل از حقوق دولتی و مالیات بر صادرات مواد خام و نیمه‌خام تنها مواردی از نسخه‌های خامی است که سال گذشته برای این بخش پیچیدند. با اتخاذ این رویکرد ثابت شد، دولت نگاه درآمدزایی به بخش معدن دارد نه ایجاد اشتغال و ارزش‌افزوده.

این در حالی است که معدن می‌تواند اقتصاد را از وابستگی به نفت نجات دهد و نقش کلیدی در توسعه صنایع مادر بازی کند. به‌اعتقاد کارشناسان، اگر هنوز معدن به جایگاه اصلی خود در اقتصاد نرسیده است، به تصمیمات غلط دولتمردان و مدیریت ناکارآمد برمی‌گردد. «صمت» در این شماره به بررسی تاثیر لوایح بودجه ۱۴۰۱ در بخش معدن و انتظارات فعالان معدنی از بودجه ۱۴۰۲ پرداخته است که در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

گرچه حقوق دولتی در بودجه ۱۴۰۱ افزایش چندبرابری داشت، اما به بخش معدن بازنگشت

حقوق دولتی ۴۰ برابر شد

حسن حسینقلی، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان سرب و روی، با بیان اینکه بودجه ۱۴۰۱ تاثیر منفی بر بخش معدن گذاشته، به «صمت» گفت: در سال ۱۴۰۱، حقوق دولتی نسبت به سال ۹۷، ۴۰ برابر شد.

این افزونی در حالی رقم خورد که نرخ مواد معدنی افزایشی پیدا نکرده و در بخش تولید و صادرات هم تحولی رخ نداده است. به‌عنوان یک فعال معدنی، انتظار دارم اگر هم وزارت صمت تصمیمی برای افزایش نرخ حقوق دولتی معادن دارد، از نظرات کارشناسان بهره بگیرد. وی افزود: براساس قانون، باید حقوق دولتی معادن در زمان صدور پروانه بهره‌برداری مشخص شود و هر ۳ سال، یک‌بار تغییر کند، اما به‌علت اینکه دولت نگاه درآمدزایی به بخش معدن دارد، این اتفاق نمی‌افتد. از سوی دیگر، از حقوق دولتی پرداخت‌شده باید حدود ۶۵ درصد به وزارت صمت برگردد و برای ایجاد زیرساخت‌ها و توسعه بخش معدن هزینه شود، اما سازمان برنامه و بودجه، براساس قانون عمل نکرد و اعتبارات به وزارت صمت اختصاص نیافت. رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان سرب و روی، با بیان اینکه نحوه محاسبه حقوق دولتی ناعادلانه است، ادامه داد: برای دریافت حقوق دولتی، سقف تعیین کرده‌اند. در نظر گرفتن یک نسخه برای تمام معادن، تصمیم ناکارآمدی است که نشان می‌دهد دولت به معدن نگاه درآمدزایی دارد، در حالی که این بخش به‌عنوان پیشران اقتصاد نباید با این مشکلات دست‌وپنجه نرم کند. وی ادامه داد: تصمیم‌گیری‌های غلط موجب می‌شود معادن نه‌تنها ظرفیتی برای اشتغالزایی و توسعه اقتصادی نداشته باشند، بلکه به‌مرور به بخشی ناکارآمد و زیان‌آور تبدیل شوند.

عرضه اشتباه تمام محصولات در بورس

حسینقلی با بیان اینکه تمام محصولات معدنی نباید در بورس کالا عرضه شوند، گفت: نباید کالایی که چند برابر نیاز بازار داخلی تولید می‌شود، در بورس عرضه شود. در کشورهای دیگر هم، شاهد هستیم که کنسانتره سرب، روی و مس به‌علت پیچیدگی در محاسبه در بورس عرضه نمی‌شوند؛ به‌نظر من باید عرضه این محصولات اختیاری باشد. وی با انتقاد از عملکرد بورس اظهار کرد: این سازمان مستقل نیست و نرخ محصولات را مانند گذشته، دولت تعیین می‌کند و فقط ظاهری مدرن دارد، بنابراین انتظار نداریم بازدهی مطلوبی هم داشته باشد.

نسخه «خام»

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان سرب و روی اذعان کرد: براساس ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید، ماده خام به ماده‌ای گفته می‌شود که از طبیعت استحصال شده و هیچ‌گونه کار فیزیکی و شیمیایی روی آن انجام نشده باشد و به‌صورت کلوخه یا خام به بخش بعدی تحویل دهند یا صادر کنند.

سنگی که دانه‌بندی و پودرشده یا با موادشیمیایی مخلوط شده است، دیگر خام به‌شمار نمی‌رود، اما در مصوبه‌ای که توسط مجلس هم به‌تصویب رسید، تمام مواد نهایی و اولیه را هم خام تلقی کردند و از معافیت مالیاتی محروم شدند. این در حالی است که در هیچ کشوری ماده نیمه‌خام نداریم. اگر در واقع دولت با خام‌فروشی مخالف است، نباید نفت خام صادر کند. سوال اینجا است که چرا این نسخه‌ها فقط برای بخش خصوصی پیچیده می‌شود؟

عوارض بی‌پایان

حسینقلی خاطرنشان کرد: در گذشته، مواد نیمه‌خام از معافیت مالیاتی برخوردار بود، یعنی اگر کنسانتره صادر می‌کردیم، نباید مالیات بر درآمد می‌دادیم، اما اگر محصولات‌مان را در داخل می‌فروختیم، باید ۲۵ درصد از سود را مالیات می‌دادیم.

این مشوق‌های صادراتی، قدرت رقابت صادرکنندگان را در بازارهای جهانی بالا برد و شاهد گشایش گره‌های اشتغال و چالش‌های اقتصادی بودیم. دولت فعلی هم باید با تغییر سیاست‌ها، گام‌هایی در راستای تسهیل مسیر صادرات و رشد اقتصاد بردارد.

ماشین‌آلات معدنی، خودرو سواری نیست

وی با تاکید بر اینکه ماشین‌آلات معدنی نباید جزو خودروهای سواری، ماشین‌آلات تجاری و راهسازی محسوب شوند، گفت: ماشین‌آلات معدنی براساس ماده ۱۰۹ و ۱۱۰ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن، برای معدنکاران خط تولید به‌شمار می‌آید، یعنی معاف از حقوق ورودی است، در حالی که مانند خودروهای دیگر از معافیت محروم شده. این تصمیم ناآگاهانه، ۴ سال پیش توسط یکی از معاونان وزیر صمت گرفته شد و از آن زمان، اجازه ندادند ماشین‌آلات وارد شوند؛ اگر هم ۷۰ یا ۸۰ دستگاه وارد شده، متعلق به بخش خصولتی بوده است. رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان سرب و روی ادامه داد: ۴ سال است، فعالان معدنی در انتظار تحقق وعده تولید ماشین‌آلات در داخل کشور هستند که تا به حال بی‌نتیجه بوده است. در حالی مجوز ورود هزار و ۲۵۰ دستگاه را دادند که ۲۰ هزار دستگاه لازم داریم. تعداد محدود ماشین‌آلات در داخل کشور موجب شد، قیمت‌ها افزایش پیدا کند؛ به‌طوری که از ۱.۵ میلیارد تومان به ۴.۵ میلیارد تومان رسید.

وی تصریح کرد: ماشین‌آلات از ضروری‌ترین نیازهای معدن است که عمر مفیدشان در داخل کشور به‌پایان رسیده و از سوی دیگر، لوازم یدکی موجود در بازار تقلبی است و شرکت‌های تولیدکننده ماشین‌آلات در ایران نمایندگی ندارند.

به‌همین دلیل، معدنکار با مشکلات بسیاری برای تولید دست‌وپنجه نرم می‌کند؛ پیشنهاد می‌کنم که آیین‌نامه فعلی را باطل کنند و فقط یک خط بنویسند: «ورود ماشین‌آلات معدنی، راهسازی و کامیون آزاد شد».

اگر دولت سیاست‌های خود را تغییر ندهد و هر روز مشکلی برای تولید ایجاد کند، این چالش‌ها تولید را از پای در می‌آورد.

اختصاص قطره‌چکانی گازوئیل

حسینقلی بااشاره به اینکه گازوئیل هم به بخش معدن با سختگیری و به‌شکل قطره‌چکانی اختصاص می‌یابد، اظهار کرد: اگر قرار است نرخ حامل‌های انرژی افزایش پیدا کند، باید برای بخش خانگی و صنعت یکسان بالا برود و این‌طور نباشد که صنایع تابستان، برق و زمستان، گاز نداشته باشند.

وی با بیان اینکه موافق افزایش نرخ حامل‌های انرژی هستم، گفت: این تصمیم باید در بازه زمانی ۱۰ ساله رخ دهد، البته ناگفته نماند که حمایت از صنایع باید در اولویت باشد، چرا که بخش خانگی می‌تواند با صرفه‌جویی، مصرف انرژی را پایین بیاورد، اما صنایع این امکان را ندارند، چون آسیب جدی به تجهیزات‌شان وارد می‌شود.

در سال ۱۴۰۱ حقوق دولتی نسبت به سال ۹۷، ۴۰ برابر شد. این افزایش در حالی رقم خورد که نرخ مواد معدنی افزایشی پیدا نکرده و در بخش تولید و صادرات هم تحولی رخ نداده است

مرگ تولید یا حمایت از تولید

سعید صمدی، دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران درباره تاثیر بودجه ۱۴۰۱ در بخش معدن به «صمت» گفت: دید کارشناسی و منطقی در لوایح بودجه برای معدن وجود ندارد. ریشه این مشکل هم به وزارت صمت برمی‌گردد و مجلس مقصر نیست.

درآمدزایی به چه قیمتی؟

وی ادامه داد: حقوق دولتی زمانی اهرمی برای توسعه معادن به‌شمار می‌رفت و صرف هزینه اکتشاف و امور زیربنایی می‌شد، اما چند سالی است که دولت با نگاه درآمدزایی به این بخش، هر سال حقوق دولتی را افزایش می‌دهد. از سویی دیگر، نحوه محاسبه هم غیرعادلانه است و درآمد معادن، معیار تعیین حقوق دولتی نیست.

صمدی افزود: بکارگیری این شیوه موجب شده معادن کوچک و متوسط آسیب بیشتری ببینند و کمابیش فعالیت‌شان غیراقتصادی شود. در مقابل، معادن بزرگ که حاشیه سود بالایی دارند، با مشکلات کمتری مواجهند.

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران معتقد است: برای تعیین حقوق دولتی، باید درآمد معادن، شرایط سیاسی، اقتصادی و نرخ جهانی در نظر گرفته شود. برای مثال، در دوره جنگ اوکراین، نرخ تمام کامودیتی‌ها پایین آمد، به‌طوری که بخش معدن و صنایع معدنی دچار مشکل شدند؛ طبیعی است که درآمد تولیدکنندگان هم روند نزولی به خود گرفت، بنابراین حقوق دولتی باید براساس سود معادن باشد، نه مقدار تناژ و استخراج.

وی با بیان اینکه، دولت نباید در مسیر واردات ماشین‌آلات معدنی سنگ‌اندازی کند، گفت: ادعا می‌کنند که کارخانه‌های داخلی توانایی تولید ماشین‌آلات معدنی را دارند. این در حالی است که کشور از تکنولوژی روز دنیا عقب است و باتوجه به اینکه در تحریم به‌سر می‌بریم، حتی نمی‌توانیم مونتاژ کنیم. این سیاست‌های اشتباه به اسم حمایت از تولید داخل، فقط کمر تولیدکننده را می‌شکند.

صمدی افزود: سوال اینجا است که مگر می‌شود با بولدوزر در خیابان‌های تجریش دور دور کرد، پس چرا مسیر ورود ماشین‌آلات معدنی، لودر و بیل مکانیکی تسهیل نمی‌شود؟

وی تصریح کرد: ورود ماشین‌آلات جدید نه‌تنها بقای معادن را تضمین می‌کند، بلکه نرخ تمام‌شده محصولات هم پایین می‌آید و در نهایت منجر به بالا رفتن قدرت رقابت صادرکنندگان در بازار جهانی می‌شود.

صادرات هم در امان نماند

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران با بیان اینکه نگاه درآمدزایی دولت به بخش معدن حتی در صادرات هم دیده شده است، گفت: متاسفانه به اسم مقابله با خام‌فروشی، بر صادرات مواد خام و نیمه‌خام مالیات بستند، در حالی که هنوز تعریف مشخصی از مواد خام نداریم و اخذ چنین سیاست‌هایی تنها به فرار سرمایه‌گذار و تعطیلی واحدهای تولیدی منجر خواهد شد.

سخن پایانی

اگرچه حقوق دولتی در بودجه ۱۴۰۱ افزایش چندبرابری داشته، اما به بخش معدن بازنگشته است، در حالی که براساس قانون، وزارت صمت باید اعتبارات اختصاص‌یافته را با در نظرگرفتن اولویت‌ها، صرف اکتشاف، زیرساخت‌ها و توسعه معدن کند. بنا بر گفته کارشناسان، نه‌تنها ضعف‌های این بخش رفع نشده، بلکه هر روز چالشی جدید هم اضافه شده است. انتظار می‌رود دولت با علم به اینکه، دوره خودتحریمی سررسیده، بودجه ۱۴۰۲ را تدوین کند تا شاهد موانع جدید در مسیر تولید نباشیم.

همچنین آن چیزی که در بحث بودجه ۱۴۰۲ حائزاهمیت است، نگاه کارشناسی و در نظر گرفتن شرایط معدنکاری در ایران است. امروز در حالی معادن فعالیت خود را ادامه می‌دهند که بخش زیادی از آنها در مقیاس متوسط و کوچک با مشکلات جدی در بحث تامین نقدینگی، بازاریابی و تامین ماشین‌آلات و تجهیزات مواجهند. در چنین شرایطی، شاید بهتر باشد دولت برخی معادن را حتی از پرداخت حقوق دولتی معاف کند تا چرخه تولید متوقف نشود.

چشم‌انداز

نگاه کارشناسی به حقوق دولتی معادن

کتایون ملکی: با نزدیک شدن به فصل بودجه، فعالان بخش معدنی به‌نوعی نگران محاسبات دولت برای حقوق دولتی می‌شوند. این در حالی است که در روزهای اخیر، نرخ ارز در بازار آزاد از مرز ۴۱ هزار تومان گذشته و همین موضع می‌تواند هزینه‌های معدنکاری در کشور را افزایش دهد.

نگاهی به میزان حقوق دولتی مصوب‌شده در سال‌های اخیر نشان می‌دهد، دولت سیر صعودی را در پیش گرفته تا به‌نوعی سطح درآمدهای خود از بخش معدن را افزایش دهد. شاید اصلی‌ترین انتقادی که به موضوع محاسبه حقوق دولتی وارد باشد، نگاه درآمدی دولت به موضوع حقوق دولتی است، در حالی که بخش عمده‌ای از این رقم باید به بخش معدن بازگشته و صرف توسعه این بخش شود.

باید ۱۵ درصد از حقوق دولتی به استان‌های محل استقرار معادن، ۱۲ درصد به منابع‌طبیعی، ۳ درصد به نظام مهندسی برای تحقق اهداف تعیین‌شده در قانون مربوطه، ۶۵ درصد به وزارت صمت برای توسعه زمین‌شناسی، اکتشاف و اجرای بهینه تکالیف و ماموریت‌های توسعه بخش معدن و صنایع معدنی و ۵ درصد به صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی اختصاص یابد، اما نگاه درآمدی باعث شده تا این رقم‌ها چندان به بخش برنگشته و دولت هم در پی افزایش درآمدهای خود هرساله رقم‌های نجومی‌تری را برای حقوق دولتی پیشنهاد بدهد که به‌گفته فعالان معدنی، بیشتر این موضوع ناشی از نگاه غیرکارشناسی است.

براساس پیشنهاد دولت برای سال ۱۴۰۱، میزان حقوق دولتی ۴۰ هزار میلیارد تومان محاسبه شد که بخشی از آن به‌دلیل وصول معوقات حقوق دولتی معادن بزرگ از سال‌های قبل بود که دولت را بر این واداشت که می‌تواند درآمد بیشتری از این حوزه کسب کند، در حالی که هزینه‌های معدنکاری نیز با افزایش همراه بوده و از سویی دیگر سوددهی چندان رشدی نداشته است. همین موضوع باعث می‌شود تا برخی معدنکاران، فعالیت در این بخش را متوقف کنند که در نهایت سبب افزایش آمار معادن غیرفعال می‌شود.

امسال نیز نگرانی‌هایی برای افزایش نجومی حقوق دولتی در بین معدنی‌ها احساس می‌شود. پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که نرخ مواد معدنی و فلزات در سال ۲۰۲۳ با کاهش همراه می‌شود و این موضوع می‌تواند بر درآمدزایی معادن تاثیرگذار باشد.

گروه تحقیقاتی و مشاوره‌ای وود مکنزی در گزارشی جدید، ۱۰ پیش‌بینی برای سال ۲۰۲۳ ارائه کرده است، از جمله اینکه رشد تقاضای جهانی نفت باز خواهد گشت. جذب کربن، استفاده و ذخیره‌سازی به جریان اصلی تبدیل خواهد شد و کشورهای توسعه‌یافته از قانون کاهش تورم ایالات‌متحده پیروی خواهند کرد و سیاست‌های حمایتی خود را از انرژی‌های کم کربن افزایش خواهند داد.

نیک پیکنز، مدیر تحقیقات وودمک مس بیان کرد: کاهش تقاضا، عرضه قوی‌تر و احساسات ضعیف‌تر، نشان‌دهنده کاهش سالانه میانگین قیمت‌ها در صنایع فلزی و معادن در سال ۲۰۲۳ است. بخش ساخت‌وساز، یک حوزه کلیدی برای سنگ‌آهن، فولاد و فلزات اساسی، بر تقاضای جهانی تاثیرگذار خواهد بود و به‌ویژه بازار املاک و مستغلات چین کساد باقی خواهد ماند.

در همین حال، عرضه مس، آلومینیوم، سرب، روی، سنگ‌آهن، فولاد و سایر موارد، همگی نرخ رشد بالاتری نسبت به سال ۲۰۲۲ خواهند داشت. تولید مواد معدنی موردنیاز باتری یعنی نیکل، کبالت و لیتیوم به‌دنبال رشد ۲ رقمی در سال ۲۰۲۲، به پیشروی خود ادامه خواهد داد.

پیکنز اشاره می‌کند که ظرفیت صعودی در سمت تقاضا در سال آینده وجود دارد، اما به‌طورکلی، فکر می‌کنیم که تمایل غالب در قیمت‌ها نزولی خواهد بود. فشارهای تورمی، نشانه‌هایی از کاهش را نشان می‌دهند و محدودیت‌های زنجیره تامین نیز همین‌طور بوده است. این مسئله می‌تواند بدان معنی باشد که رکود اقتصادی جهانی کمتر از حد انتظار است.

پیش‌بینی اجماع برای میانگین نرخ مس در سال ۲۰۲۳، کمتر از سطح فعلی در حدود ۷ هزار و ۶۶۰ دلار در هر تن است که کمترین پیش‌بینی با تنها ۵ هزار و ۴۳۰ دلار در هر تن و بالاترین پیش‌بینی ۸ هزار و ۷۷۵ دلار در هر تن ارزیابی می‌شود. انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۴، قیمت‌ها به‌طورمتوسط به ۸ هزار دلار در هر تن برسد که نزولی‌ترین پیش‌بینی آن، کمتر از ۵ هزار دلار و بالاترین پیش‌بینی، ۱۰ هزار و ۷۵۰ دلار در هر تن است. در نتیجه این پیش‌بینی‌ها، چندان نمی‌توانیم به رشد قیمت‌ها خوش‌بین باشیم که همین موضوع بر سوددهی معادن هم اثرگذار خواهد بود. از سویی دیگر، در کنار وضعیت بازارهای جهانی، معدنکاری با مشکل جدی در بحث قوانین و مقررات و تصمیمات خلق‌الساعه مواجهند و می‌توانند شرایط را برای معدنکاران سخت و دشوار کنند.

البته در این بین، سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد که درباره پیشنهاد تفکیک حقوق دولتی معادن کوچک و بزرگ وقت می‌گذارد و جلسات کارشناسی برگزار می‌کند که خود می‌تواند خبری خوش برای معدنی‌ها در امسال باشد. به هر حال، تفکیک معادن برحسب میزان ذخیره آنها می‌تواند به عادلانه شدن حقوق دولتی کمک کند. از سویی دیگر، استفاده از نرم‌افزار محاسبه حقوق دولتی نیز می‌تواند در محاسبه دقیق و کارشناسی این رقم به کمک دولت بیاید.

نوبت دوم
شناسه ۱۴۳۰۸۳۴

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی نوشهر

نظر به دستور مواد ۱ و ۲ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی نوشهر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد.

املاک متقاضیان واقع در مرتع دودارک پلاک ۱ اصلی بخش ۳ قشلاقی

۱۶۱۲ فرعی آقا/خانم رویا و فرزانه شهرت هر دو مومنی مرادی فرزند محمدعلی حصه هر کدام به ترتیب ٤ دانگ مشاع و ۲ دانگ مشاع از ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احداثی به مساحت ۲۱٤,۷٤ مترمربع خریداری بدون واسطه/ باواسطه از عباس صمدزاده طرقی.

لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه محلی/ کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها علاوه بر انتشار آگهی، رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی ودر روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض درمهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۰۳
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۱۷

صفر رضوانی، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان نوشهر

یادداشت

کسری بودجه مانع صعود بازار سرمایه

مجتبی دیبا
کارشناس بازار سرمایه

کشـور ما در طول سال‌های گذشته همواره با چالش کسـری بودجه روبه‌رو بوده اسـت، البته ایـن چالش در برخـی برهه‌های زمانی به‌ویژه سـال‌های اخیر و به‌دنبال تحریم‌های جدی نفتی کشـور شـدت گرفته اسـت. در چنین شـرایطی، تامین کسری بودجه دولت به‌منزله تحمیل فشـار مضاعف بـه صنایع و تولیدکننـدگان اسـت یا در مـوارد متعددی دولت‌ها برای تامین بخشـی از کسری بودجه خود، اقدام به انتشـار اوراق قرضه کرده و در ادامه موسسـات مالی را ملـزم به خرید اوراق یادشده می‌کنند. این سیاست‌ها خسارت‌هایی را بـه صنایع و شـرکت‌های بورسـی تحمیل می‌کننـد. بنابراین، کلیت سـاختار بودجه‌ای کشـور از اهمیـت ویژه‌ای برخوردار اسـت و اثرگذاری بالایی بر عملکرد بازار سرمایه دارد.

بیشـتر شـرکت‌های بزرگ بورسـی کشور به‌نوعی وابسـته به دولت هسـتند و عموما از آنها با عنوان خصولتی یاد می‌شـود. از این‌رو دولت‌ها در شـرایطی که با کمبود منابع مالی روبه‌رو می‌شـوند، بخشی از این مشکلات را با تکیـه بر توان مجموعه‌هـای خصولتی مرتفع می‌کنند. به‌عنـوان مثال، چندی پیش آماری از تخلفـات مالـی قابل‌توجـه شـرکت فولاد مبارکه منتشـر شـد. این تخلفـات به‌منزله دسترسـی دولت به منابع مالی شـرکت‌های خصولتی اسـت. چنانچه عملکرد مالی سـایر شرکت‌های وابسته به دولت نیز بررسی شود، چنین تخلفاتی مشـهود هسـتند. همان‌طور که در طول سـال‌های اخیر و به‌دنبال فاصله گرفتن نـرخ خودرو در کارخانـه و بازار آزاد، اعتراضات بسـیاری شـکل گرفت. بااین‌وجود می‌توان این‌طور ادعا کرد که سـود حاصل از فروش خودرو با ۲ نرخ به‌شدت متمایز که در صورت‌های مالی شرکت‌ها نیز لحاظ نمی‌شود، به واسـطه‌های وابسـته به دولت می‌رسد. در واقع دولـت با چنین راهکارهایـی، به تامین راهـکاری جایگزین برای کسـب درآمد اقدام می‌کند. امسال تعاملاتی میان تیم اقتصادی دولت و سازمان بورس در فرآیند تدوین بودجه انجام شد. این هم‌اندیشی با هدف جمع‌بندی نظرات فعالان بازار سرمایه و استفاده از آنها در تدوین بودجه سال آینده برگزار شده است. با این وجود، اثربخشی چنین تعاملاتی همچنان جای بحث و سوال دارد، چرا که دولت به‌دلیل کسـری بودجه، به‌دنبال تامیـن منابع مالی جدید برای خود اسـت. در حالت کلی، انتظار می‌رود سـود حاصل از فعالیت شـرکت‌های بورسـی یا میان سـهامداران توزیع شود یا به فعالیت‌های توسـعه‌ای اختصاص یابد، اما در موقعیت توصیف‌شـده، این سـود به‌واسـطه خصولتی بودن صنایـع، در اختیار دولت قرار خواهد گرفت. در ادامه لازم است،تاکید کنیم که دولت از سـال گذشـته تاکنون، اقدام به تعریف مالیات در حوزه‌های مختلف اقتصادی غیرمتعارف کرده است. در حالت کلی، انتظار می‌رود مالیات به سـود حاصل از یک فعالیت اقتصـادی اختصاص یابد، امـا در حال حاضر به‌دلیـل چالش‌هـای جدی دولـت در تامین بودجـه، این مالیات به سـرمایه‌های مختلف تعلق گرفته اسـت. بدون تردید اجرای چنین سیاست‌هایی در نهایت به ضرر کسب‌وکارهای مختلف منتهی می‌شود. رشد اقتصادی، فاکتور و شاخصه مهم دیگری در تامین بودجه دولت اسـت. در شرایطی که رشد اقتصادی به‌شدت محدود است، به‌طبع درآمدهای مالیاتی دولت از صنایع نیز، کاهـش خواهد یافت. بنابراین، اصـلاح سیاسـت‌های اقتصادی کشـور برای ارتقـای درآمدهـای صنایع، ضـروری به‌نظر می‌رسـد. فاکتورهایی همچون نرخ سـوخت، خوراک صنایع و پتروشـیمی، نرخ تسعیر ارز و... از اثرگذاری بالایی بر بودجه،همچنین این دست فاکتورها از اثرگذاری بالایی بر عملکرد صنایع و بازار سـرمایه هم برخوردار هستند. سال گذشته و در جریان تدوین لایحه بودجه باتوجه به اعتراضات صنایع و فعالان بورسـی، مقرر شد، سقف قیمتی برای تعیین خوراک و انرژی صنایع تعیین شود. در چنین شرایطی، انتظار می‌رود باتوجه به سوبسـید ارائه‌شـده بـه صنایع، بـه روش دیگری ایـن هزینه در اختیار دولت قرار گیـرد و با این اوضاع تضاد منافعی میان تولیدکننـدگان و دولت حاصل می‌شود و سـهامداران خرد نیز قربانی چنین سیاسـت‌هایی می‌شـوند. در واقع دسـتی از سـوی دولت، بهره حاصل از سوبسیدها را در صنایع مختلف، از آن خود می‌کند.

در گفت‌وگو با کارشناسان بازار سرمایه مطرح شد

سند مالی دولت، تهدیدی برای بازار سرمایه

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

دولت‌ها موظفند لایحه بودجه سالانه را تا پانزدهم آذر تقدیم مجلس کنند، اما امسال روند ارسـال و آغاز بررسـی بودجه با تاخیر قابل‌توجهی روبه‌رو بوده است. باوجودی که دولت با تاخیر نزدیک به یک‌ماهه، سـند مالی سـال ۱۴۰۲ را به مجلس ارسـال کرد، اما هنوز فرآیند بررسی علنی بودجه آغاز نشده است. تاخیر در فرآیند تصویب برنامه هفتم توسعه به‌عنوان یک سند بالادستی علت اصلی تاخیر در آغاز بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ اسـت. انتظار می‌رفت برنامه هفتم توسعه، سـال گذشته تصویب شود، بااین‌وجود دولت دوازدهم با اجازه رهبر معظم انقلاب برنامه پنج‌سـاله ششـم توسـعه را یک سال دیگر تمدید و بودجه امسـال نیز براسـاس همین سند بالادسـتی تصویب شد. قرار بود برنامه هفتم توسعه در خرداد امسال تدوین و سپس تصویب شود تا بودجه سال آتی نیز براساس این سند مالی، تصویب شود، بااین‌وجود دولت سیزدهم تاکنون در روند تدوین و تصویب برنامه هفتم توسعه کوتاهی کرده است. بدین‌ترتیب، اماواگرهای بسیاری درباره روند بررسـی بودجه سـال آتی قبل یا بعد از تصویب برنامه هفتم توسـعه مطرح است، به‌ویژه آنکه رئیس مجلس شورای اسلامی تاکنون چندین‌بار بر ضرورت تقدم ارائه برنامه هفتم توسـعه بر لایحه بودجه تاکید کرده اسـت. در این موقعیـت حتی گمانه‌زنی‌هایی درباره تصویب دومرحله‌ای بودجه به‌صورت دو یا سـه‌دوازدهم مطرح می‌شود. اختلافات یادشـده در شـرایطی اسـت که کمتر از ۳ ماه تا پایان سـال باقی مانده است. حال باید منتظر رایزنی دولت و مجلس شورای اسلامی و نتیجه نهایی آن ماند.

عکس: آیدا فریدی

در حـال حاضـر گمانه‌زنی‌هایـی دربـاره تصویـب دومرحلـه‌ای بودجه به‌صـورت دو یا سـه‌دوازدهم مطـرح می‌شـود. اختلافات یادشـده در شرایطی است که کمتر از ۳ ماه تا پایان سال باقی مانده است. حال باید منتظر رایزنی دولت و مجلس شورای اسلامی و نتیجه نهایی آن ماند

شاخص‌های بورسی مهم کدامند؟

بودجه، مهم‌ترین سند یک‌ساله بالادستی درآمد و هزینه‌های دولت است. بودجه روند کلی سیاست‌های مالی دولت و انبساطی یا انقباضی بودن آن را تعیین می‌کند.

برخی شـاخصه‌های مطرح و مصوب در بودجه بر عملکرد بازار سـرمایه تاثیر مسـتقیم دارند. همزمان فاکتورهـای اقتصـاد کلان کـه در جریـان تصویب بودجه مشخص می‌شـوند نیز، در قالبی غیرمستقیم بـر عملکرد صنایع بورسـی، موثر خواهنـد بود. نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی، نرخ نهاده‌های انرژی، نـرخ بهـره مالکانه معادن، حقـوق دولتی که معادن موظف به پرداخت آن هسـتند، مالیات صنایع و... بر حاشـیه سود شرکت‌ها اثرگذار هستند. علاوه بر این، برخی صنایع بورسی کشـور در روند تولید یا فروش محصولات خود با دولت ارتباط مستقیم دارند. میزان بودجه اختصاص‌یافته به طرح‌های تملک دارایی‌های سـرمایه‌ای یا طرح‌های عمرانی نیز در تعیین تقاضا فلزات، مواد معدنی، فلزی و.... بسیار موثر است.

میـزان فروش اوراق قرضه و سـهم بـازار بدهی و تغییرات نرخ بهره بانکـی و بین‌بانکی نیز بر عملکرد بازار سـرمایه اثرگذار هسـتند. علاوه بـر این، میزان کسـری بودجه احتمالی بر رشد نقدینگی و تغییرات پایه پولی، نرخ تورم و ارز تاثیر دارد. نقدینگی و تورم، مهم‌ترین فاکتورهای موثر بر نرخ دلار هستند، بخش قابل‌توجهی از تغییرات نرخ دلار تحت‌تاثیر کسـری بودجه است، بنابراین شاخصه‌های اقتصادی یادشده به‌شکل غیرمسـتقیم بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار خواهند بود.

بودجه، ریسک اصلی این روزهای بورس

همایون دارابی، کارشـناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بودجه مهم‌ترین سند مالی سالانه دولت است و نقشه‌راه یک سال آتی را مشخص می‌کند. در فرآینـد تدوین بودجـه، موضوعاتی همچون مالیات تولید، عـوارض اختصاص‌یافته بـه واردات و صادرات، نـرخ محصولات دولتـی همچون آب، بـرق، گاز، نرخ حامل‌های انرژی مورد مصرف در صنایع، بهای خوراک مصرفی پتروشیمی‌ها، حقوق معادن و.... موردتوجه قرار می‌گیرد. بر همین اسـاس نیز، بودجه اثرگذاری بالایی بر سودآوری صنایع بورسی و به‌دنبال آن، عملکرد بازار سرمایه دارد.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: باتوجه به اثرگذاری جـدی بودجه بـر اقتصاد و عملکرد صنایع، این سـند مالی به‌عنوان یکی از ریسک‌های اصلی بازار سرمایه در ماه‌های پایانی هر سال شناخته می‌شود.

دارابی بااشاره به نوسانات قابل‌توجه لایحه بودجه در سـال‌های اخیر گفت: تغییرات عمده و نوسانات جدی لایحه بودجه در سـال‌های گذشـته بـر اثرگذاری این سـند مالی می‌افزاید و ریسـک آن را برای فعالان بازار سرمایه به‌شـدت افزایش داده است،همان‌طور که سال گذشته و در فرآیند تصویب بودجه سال ۱۴۰۱، شاهد بروز حواشـی متعدد و اعتراضات فعالان بازار سـرمایه درباره اثرگذاری این سند مالی بر عملکرد صنایع کشور بوده‌ایـم. درنهایت نیز دولت ناچار شـد با ابلاغ طرحی ۱۰مـاده‌ای، مفاد بودجه را به‌گونـه‌ای تنظیم کند که آسـیب جدی به روند فعالیت و سوددهی بازار سرمایه تحمیل نکند.

این کارشـناس بازار سـرمایه گفت: امسال نیز همان مباحـث قبلی مطـرح هسـتند. بااین‌وجـود در طول هفته‌های گذشته تعاملاتی میان مدیران سازمان بورس با دولت شـکل‌گرفته تا آسیب‌های ناشـی از بودجه بر عملکرد صنایع کاهش یابد. امید می‌رود هدف یادشده محقق شـود و فشار ناشی از تصویب بودجه بر عملکرد بازار سرمایه به‌شدت محدود باشد.

دارابی گفت: تاخیر در روند بررسـی و تدوین بودجه سال آتی، امکان برنامه‌ریزی را از صنایع سلب می‌کند. در چنیـن موقعیتی، کل اقتصاد کشـور با ابهام روبه‌رو است. تصویب بودجه به‌منزله دستیابی به نمایی از نرخ ارز، بهای کالاهای اساسـی، میـزان بودجه عمرانی و.... اسـت. هرچه فرصت ارزیابی بودجه از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی بیشـتر باشد، مطلوب‌تر است. علاوه بر این، از اصلاحات آتی این سـند مالی در آینده نیز جلوگیری خواهد شد.

وی درباره نرخ تسـعیر ارز تعیین‌شده در بودجه سال آتی گفت: براساس اظهارات نمایندگان مجلس شورای اسـلامی نرخ تسـعیر ارز در بودجه سال آینده از سوی دولت ۲۶ هزار تومان پیشـنهاد شده است. بااین‌وجود، برخی اظهـارات حکایـت از آن دارند کـه نمایندگان مجلس شورای اسلامی با رقم کمتری موافقت خواهند کرد. متاسـفانه در روزهای گذشته، شاهد تغییر مداوم سیاسـت‌های ارزی هستیم، در چنین شرایطی هر روز نرخ ارز جدیدی مطرح می‌شـود و نابسامانی بازار دلار را بیش‌ازپیـش تقویـت می‌کند. از یک‌سـو، رئیس‌کل جدیـد بانک مرکزی بر تثبیت نـرخ دلار نیمایی روی عدد ۲۸هزار و ۵۰۰تومان تاکید دارد. همزمان شـاهد فـروش دلار در بازار آزاد در محـدوده ۴۰۰۰۰ تومانی هسـتیم. علاوه بر این، نرخ دلار در بازار متشکل ارزی نیز رقمی متفاوت است. بنابراین باید این‌طور ادعا کرد کـه چندنرخی بودن بهای دلار به زیان اقتصاد کشـور است و فسـاد و رانت گسترده‌ای را فراهم می‌کند. این اغتشاشـات ارزی در نهایـت آسـیب جـدی را بـه عملکرد صنایع و بازار سـرمایه تحمیل می‌کنـد. دارابی در پاسـخ به سـوالی مبنی بر رشـد بودجه عمرانی در سال آتی و تاثیر آن بر عملکرد بازار سرمایه اظهـار کرد: بنا به اظهارات نمایندگان مجلس شـورای اسـلامی در لایحـه بودجـه ۱۴۰۲ اعتبـارات تملک سـرمایه‌ای (بودجه عمرانی)، معادل ۲۸ درصد افزایش پیدا کرده اسـت. بودجه عمرانـی از ۲۶۰ هزار میلیارد تومان(همت) در سـال ۱۴۰۱ به ۳۲۸ همت در لایحه بودجه ۱۴۰۲ رسیده است. البته در سال گذشته، سهم محدودی از بودجه عمرانی تخصیص داده و تامین شده اسـت. در واقع با بروز بحران مالی برای دولت و کسری بودجه، سهم بودجه عمرانی کشور هر روز بیش از پیش کاهش می‌یابد. دولت بزرگ‌ترین کارفرمای کشور است، بنابراین هرچه سـهم بودجه عمرانی افزایش یابد، سهم رونـق اقتصادی و اشـتغالزایی افزایـش خواهد یافت. موفقیت دولت در پیشـبرد اهداف اقتصادی در نهایت به‌نفع بازار سرمایه نیز خواهد بود.

تاخیر در فرآیند تصویب برنامه هفتم توسعه به‌عنوان یک سند بالادستی، علت اصلی تاخیر در آغاز بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ است

تولید در خطر افزایش هزینه

مصطفی صفاری، کارشناس و تحلیلگر بازار سـرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بودجه سالانه براساس برنامه توسعه تدوین می‌شود. برنامه ششم توسعه سال گذشـته به‌پایان رسید، بااین‌وجود، دولت دوازدهـم بـا کسـب مجـوز از نهادهای مربوطـه این برنامـه را برای یک سـال تمدیـد و بودجه امسـال را طبـق برنامه قبلی تدوین کرد.

وی افزود: انتظار می‌رفت، برنامه هفتم توسعه در ماه‌های گذشته تدوین، بررسی و تصویـب شـود، بااین‌وجـود همچنان فرآینـد تصویب برنامه هفتـم در هاله‌ای از ابهـام قـرار دارد. در چنین شـرایطی، اختلافاتی مبنی بر تقدم و تاخر بررسـی لایحه بودجـه و همچنیـن برنامه هفتم توسعه مطرح اسـت. در چنین شرایطی، حتی صحبت‌هایی مبنی بر تصویب دو یا سه‌دوازدهم بودجه نیز مطرح شده است، بنابرایـن باید این‌طـور ادعا کرد که هنوز دورنمای بودجه سـال آتـی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

صفـاری گفت: نرخ حامل‌هـای انرژی، حقوق مالکانـه معادن، نرخ تسـعیر ارز، مالیات بر تولید و بسـیاری از فاکتورهای موثر بر عملکرد صنایع، در جریان تصویب بودجه، تعیین می‌شوند.

این کارشناس بورسی گفت: فاکتورهایی که در جریان تصویب بودجه موردبررسی قـرار می‌گیرند، در روند فعالیت بسیاری از صنایع بورسـی کشـور اثرگـذار اسـت. بنابراین امید می‌رود این شاخصه‌ها ضمن توجه به فرآیند تولید و سودآوری صنایع تعیین و تدوین شوند.

صفـاری گفـت: در حال حاضر سـایر سیاسـت‌های پولـی و مالـی دولـت بـا تغییراتـی روبـه‌رو شـده اسـت کـه در عمل روند سودسـازی در بورس را متاثر می‌کنـد. افزایش قابل‌توجـه در نرخ بهره بانکی یکی از مهم‌ترین مواردی اسـت که سرمایه‌گذاری را در صنایع تهدید می‌کند. هزینه پول در اقتصاد بالا رفته اسـت. در چنین شرایطی، هزینه‌های مالی شرکت‌ها و صنایع در سـال ۱۴۰۲، افزایش خواهد یافت. موضوعـات مطرح‌شـده خبرهای خوبی برای سرمایه‌گذاران بورسی نیستند و در عمل ریسک فعالیت در این بخش از اقتصاد را تشدید می‌کند.

وی افـزود: متاسـفانه بانـک مرکـزی سیاسـت خوبی را در پیش نگرفته است. در سـال‌های ۹۲ تا ۹۵ شـاهد تکرار این تجربـه در سیاسـت‌های پولـی و مالـی دولت وقت بودیـم که در نهایت از میزان سـرمایه‌گذاری در بورس کاسـته شـد و اقتصاد را به رکود کشانید.

سیاست‌های پولی و مالی، موثر بر بورس

سـعید کرداری، کارشناس بازار سـرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهـار کرد: برخی شـاخصه‌های تعیین‌شـده در لایحـه بودجه از اثرگذاری ویژه‌ای بر عملکرد صنایع بورسی کشور برخوردار است.

بر همین اسـاس نیز، سـال گذشـته و پس از ارائه لایحه بودجه ۱۴۰۱ به مجلس شـورای اسلامی، شـاهد موجی از اعتراضات، از سوی فعالان بورس تهران بودیم.

نرخ گاز به‌عنوان خوراک پتروشـیمی‌ها و انرژی مصرفی صنایع، حقـوق دولتی معـادن و وضع عـوارض صادرات برای شـرکت‌ها، مهم‌ترین مواردی بودند که زمینه اعتراض فعالان بازار سـرمایه را فراهم کرد.

به‌دنبـال اعتراضات گسـترده از سـوی فعالان بورسـی تهران و شـرکت‌های حاضر در بازار سـرمایه، دولت رویکرد خود را درباره تدوین بودجه تغییر داد. این تغییر با تصویب لایحه دهبندی بودجه، اجرایی شـد. حال امسال و در آسـتانه تصویب برنامه بودجه سال ۱۴۰۲، انتظار می‌رود نظرات فعالان اقتصادی و فعالان بازار سرمایه موردتوجه قرار گیرد.

وی افزود: سیاسـت‌های مالی موردبحث در کشـور از اثرگذاری بالایـی بر عملکـرد صنایع و به‌دنبـال آن بورس برخوردار اسـت. بااین‌وجود، سیاسـت‌های حاکم بر این بخش، مشـوقی برای بازار سرمایه نیسـتند، در نتیجه چنانچه بازگشت رونق به بازار سرمایه و عمـل به وعده‌ها بـرای دولتمردان و سیاسـت‌گذاران از اهمیت برخوردار باشـد، انتظار می‌رود در چنین سیاست‌هایی تجدیدنظر کنند.

ایـن فعال بازار سـرمایه گفت: نرخ خوراک پتروشـیمی‌ها، نرخ گاز مصرفی صنایع، نرخ تسـعیر ارز و... فاکتورهای دیگری هستند که در جریان تصویـب لایحه بودجه موردتوجه قرار می‌گیرند. این فاکتورهـا از اثرگذاری بالایی بر عملکرد صنایع برخوردار هسـتند و در نتیجه سودآوری شرکت‌های بورسی را هم تعیین می‌کنند.

با این حال، دخالت دولت در عملکرد صنایع و چنین موضوعاتی اشـتباه اسـت و تغییرات مداوم نرخ انرژی مصرفـی صنایـع نیز اشـتباه اسـت و در عمل امکان برنامه‌ریزی را از صنایع سـلب می‌کند.

از مجمـوع مـوارد یادشـده، می‌تـوان این‌طور نتیجه گرفت که تجدیدنظر دولت در تدوین اسـتراتژی‌ها، ضروری به نظر می‌رسد.

وی افـزود: درصد مهمی از صنایع بورسـی ما، وابسـته به دولت هسـتند، بنابراین از این منظر هم سیاسـت‌های دولت، بر عملکرد این صنایع اثرگذار اسـت. یعنی از آنجا که صنایع خصولتی سـهم قابل‌توجهی از بازار سـرمایه ما را تشکیل می‌دهند، نمی‌توان منکر وابستگی این صنایع به دولت شد.

سخن پایانی

هرساله با شروع فصل پاییز، موضوع تدوین لایحه بودجه برای سـال آتی در دسـتور کار دولت و در صدر اخبار قرار می‌گیرد. بودجه مهم‌ترین سـند مالی حاکمیت در افق زمانی یک‌سـاله محسوب می‌شود.

فاکتورها و شـاخصه‌های کلی که در جریان تصویب بودجه، موردتوجـه قرار می‌گیرنـد، به‌ویژه سیاسـت‌های پولی و مالی دولت، بر عملکرد بازار سرمایه اثرگذار هستند.

نـرخ تسـعیر ارز، نرخ خـوراک پتروشـیمی‌ها و گاز مصرفی صنایع، مالیات، حقـوق دولتی معادن و.... مهم‌ترین موضوعاتی هسـتند که در جریـان تصویب بودجه موردتوجـه فعالان بازار سرمایه قرار می‌گیرند.

عـلاوه بر این، بودجه عمرانی به‌عنـوان موتور اصلی حرکتی سـبب درگیر شـدن حوزه‌های مختلف صنعتی و اقتصاد کشور می‌شود.

حمایت قطره‌چکانی دولت، دردی از بحران‌های زیست‌محیطی دوا نمی‌کند

نمک‌پاشی دوباره بر زخم کهنه محیط‌زیست

بحران‌های زیست‌محیطی کشور در ۳ دهه اخیر سال به سال و در جای جای کشور رنگ و قوت بیشتری گرفت؛ از خشک شدن دریاچه ارومیه از اواسط دهه ۸۰ و از بین رفتن یک به یک تالاب‌های مهم که زیستگاه‌های مهمی به‌شمار می‌رفتند تا به خطر افتادن منابع آب‌های زیرزمینی و سوخت مازوت که در چند سال اخیر نعمت هوای تمیز را هم از شهرنشینان گرفت. علاوه بر موارد یادشده قرارگیری ایران در کمربند خشکی کره زمین دلیل دیگری است که بگوییم کشور در آستانه بحران‌های غیرقابل‌کنترل زیست‌محیطی قرار دارد. رفع حداقلی این بحران‌ها نیازمند برنامه مدون، سرمایه کلان و البته مشارکت حداکثری مردمی است، اما متاسفانه در برنامه بودجه کشور محیط‌زیست تنها سهم ۰.۰۲ درصدی دارد که بی‌شک با این میزان تخصیص بودجه نمی‌توان امیدی به بهبود شرایط زیست‌محیطی کشور داشت. صمت در این گزارش به ارزیابی روند تخصیص بودجه به سازمان محیط‌زیست و روندهای حل این بحران‌ها پرداخته است.

دولت در انتظار پاسخ مجلس

سال گذشته مجلس با این توجیه که هنوز سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه توسط رهبر معظم انقلاب ابلاغ نشده و به‌طبع دولت نیز نمی‌تواند بدون وجود سیاست‌های کلی اقدام به تدوین برنامه هفتم توسعه کند، پذیرفت که لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ براساس آخرین برنامه توسعه موجود یعنی برنامه توسعه ششم به تصویب برسد، اما دولت امسال هم که تقریبا ۴ ماه از ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه می‌گذرد، هنوز موفق به تدوین برنامه نشده و تلاش خود را به‌کار گرفته تا لایحه بودجه ۱۴۰۲ را نیز براساس برنامه ششم توسعه تصویب کند؛ تلاشی که مجلس تاکنون در مقابل آن ایستاده و حاضر به وصول لایحه بودجه نشده است. براساس قانون، دولت باید نیمه اول آبان لایحه بودجه شرکت‌های دولتی و نیمه اول آذر لایحه بودجه عمومی را تحویل مجلس دهد، اما امسال این اتفاق تقریبا با یک ماه تاخیر رخ داد و آن‌طور که محمدرضا میرتاج‌الدینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفته، دولت لایحه بودجه را عصر روز دوشنبه، ۵ دی به مجلس شورای اسلامی ارسال کرده است. خلاف روال معمول که دولت به‌صورت رسمی و علنی لایحه بودجه را تقدیم مجلس می‌کرد، این اقدام درباره لایحه بودجه ۱۴۰۲ خیلی بی‌سروصدا رخ داده است؛ تا جایی که حتی برخی نمایندگان نیز از جزئیات این لایحه خبر ندارند. ارسال بی‌سروصدای لایحه بودجه به مجلس می‌تواند نشان‌دهنده عدم توافق مجلس و دولت بر سر بررسی لایحه ارائه‌شده باشد؛ عدم توافقی که احتمالا باعث شده رئیس‌جمهوری تصمیم بگیرد قبل از گرفتن تاییدیه تمدید برنامه ششم توسعه خبر تقدیم لایحه بودجه را علنی نکند و منتظر جلب رضایت مجلس باقی بماند.

دولت کمکی به رفع بحران‌ها نمی‌کند

با نگاهی گذرا به لوایح گذشته بودجه کشور می‌توان گفت بالغ بر ۹۰ درصد بودجه کشور به فعالیت‌های صنعتی و عمرانی اختصاص دارد و کمتر از یک درصد آن صرف حفاظت محیط‌زیست می‌شود، این در حالی است که بحران‌های محیط‌زیستی در کشور روز به روز پررنگ‌تر می‌شود؛ بحران‌هایی ناشی از فعالیت‌های عدیده صنعتی و عمرانی؛ از سوزاندن مازوت در نیروگاه‌ها تا ساختن سدهایی که آورده‌ای جز خشک کردن تالاب‌ها نداشته است. رضا انجمن شعاع، رئیس صندوق ملی محیط‌زیست در گفت‌وگو با صمت در این باره می‌گوید: راه‌حل اصلی معضلات محیط‌زیستی پررنگ‌تر کردن نقش مشارکت مردمی و بخش خصوصی است. علاوه بر این باید تناقض در قوانین رفع شود تا بتوان معضلات محیط‌زیست کشور را رفع کرد؛ در غیر این صورت امیدی به بودجه‌های تعیین‌شده نیست. به‌گفته وی، دولتی کردن روندهای حفاظت محیط‌زیست، کمکی به حل بحران‌های مذکور نمی‌کند. سازمان برنامه و بودجه هم محدودیت‌های زیادی برای تخصیص بودجه‌های کافی به حوزه‌های اینچنینی دارد و عملا این امر شدنی نیست.

▣ تخصیص ۴ هزار میلیارد تومان

انجمن شعاع درباره جدیدترین تسهیلات صندوق ملی محیط‌زیست اظهار می‌کند: اصلی‌ترین بودجه‌ای که براساس اساسنامه و قوانین بالادستی در سال ۱۴۰۲ به صندوق ملی محیط‌زیست اختصاص یافت، واریز ۲۰ درصد از عوارض آلایندگی به صندوق ملی محیط‌زیست و لحاظ کردن ردیف اعتباری برای پایش برخط آلودگی زیست‌محیطی است. در واقع قرار شد ۲۰ درصد عوارض آلایندگی به این صندوق تخصیص یابد که برآورد می‌شود نزدیک ۴ هزار میلیارد تومان بودجه به صندوق ملی محیط‌زیست اختصاص پیدا کند. این بودجه قرار است در راستای اجرای پروژه‌های محیط‌زیستی و جلوگیری از تخریب محیط‌زیست با ارائه تسهیلات و حمایت مالی هزینه شود؛ به این معنا که صندوق اجازه دارد در سال ۱۴۰۲ به‌صورت مشارکتی و در راستای حمایت مالی در اجرای پروژه‌ها شرکت کند. گفتنی است در بودجه سال ۱۳۹۹ تنها واژه تسهیلات مالی ذکر شده بود و صندوق تنها به اعطای وام‌های کم‌بهره می‌پرداخت، اما اکنون این اجازه را گرفتیم که حمایت مالی و مشارکتی در پروژه‌ها داشته باشیم. همان‌گونه که پیش‌تر هم گفته شد عمده بار آلودگی‌های محیط‌زیستی ناشی از اجرای پروژه‌های صنعتی در کشور است. این مدیر مسئول با اشاره به نقش صندوق ملی محیط‌زیست در اجرای مسئولیت اجتماعی صنایع آلاینده و بزرگ می‌گوید: شیوه‌نامه‌ای تدوین شده که براساس آن صندوق توانایی کمک به‌عنوان یک بازوی حمایتی را دارد. این شیوه‌نامه به اغلب استان‌ها ابلاغ شده است. همچنین پروژه‌ها هم در سطح استانی و هم ازسوی صندوق تعیین‌تکلیف خواهد شد. یکی از راه‌های کاهش هزینه استفاده از فناوری‌هایی است که برخاسته از توان دانش‌بنیان‌ها است. انجمن‌شعاع در این باره بیان می‌کند: می‌توانیم در تجاری‌سازی تولیدات داخلی که قابلیت تولید در مقیاس انبوه و فراگیر را دارند، مشارکت کنیم. استفاده از این تولیدات باعث کاهش هزینه می‌شود. در کل اگر با شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه آلودگی هوا، آب و خاک همکاری کنیم، پیش‌بینی می‌شود ضمن صرفه‌جویی، آورده اقتصادی خوبی هم برای کشور ایجاد شود. به‌گفته انجمن شعاع، هوشمندسازی و همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان نه‌تنها باعث کاهش هزینه‌های زیست‌محیطی کشور می‌شود، بلکه از میزان وابستگی به خارج هم می‌کاهد. خوشبختانه صندوق ملی محیط‌زیست امسال توانست با صندوق نوآوری و شکوفایی و معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در راستای تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان همکاری سودبخشی را آغاز کند.

جیب همیشه خالی محیط زیست

آرش حسینی‌میلانی، رئیس کمیسیون محیط‌زیست شورای شهر تهران در گفت‌وگو با صمت با اشاره به دووجهی بودن معضلات زیست‌محیطی کشور و تاثیر آن در تخصیص بودجه می‌گوید: اولویت‌های تخصیص بودجه برای حل معضلات محیط‌زیستی کشور شامل دو بخش است. معضلات فرابخشی و معضلات زیست‌محیطی شهری که هر کدام در بحث تامین اعتبار از ضروریات سازمان محیط‌زیست و شوراهای شهری به‌شمار می‌روند. موضوعات فرابخشی در مقیاس کشوری اهمیت دارند؛ نظیر نابودی تنوع زیستی در نتیجه خشک شدن تالاب‌ها، نابودی مناطق حفاظت‌شده به‌واسطه شکار غیرمجاز که جزو موضوعات خاص و مهم محیط‌زیست کشور محسوب می‌شود و معمولا با بحران انقراض در ارتباط است. سازمان محیط‌زیست برای رفع معضلات فرابخشی نیاز جدی‌تری به تخصیص بودجه کافی دارد، اما متاسفانه در سال‌های گذشته بودجه کافی برای رفع این دست معضلات تخصیص داده نشد. باوجود اینکه در سال ۱۴۰۱ رقم بودجه تخصیص‌یافته به سازمان محیط‌زیست افزایش تقریبا ۲ برابری نسبت به سال قبل داشت و میزان آن از هزار و ۲۲۸ میلیارد تومان به ۲ هزار و ۱۵۷ میلیارد تومان رسید، باز هم کفاف هزینه‌های حل معضلات گل‌درشت محیط‌زیستی کشور را نداد. حسینی میلانی در این باره اظهار می‌کند: اگر نرخ تورم و هزینه‌های روتین را کنار بگذاریم، باید دید چند درصد این ارقام در راستای حل مشکلات به سازمان اختصاص می‌یابد. به‌طور معمول عددی که اعلام می‌شود با آن رقمی که می‌تواند دست محیط‌زیست را در میدان‌های مبارزه نظیر قاچاق حیات‌وحش بگیرد، متفاوت است. در کل همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، بودجه ناکافی معضل همیشگی سازمان محیط‌زیست در راستای حل معضلات مربوطه است. این رقم‌ها چه در زمینه ماموریت‌های عام سازمان که مربوط به موضوعات فرابخشی می‌شود و چه ماموریت‌های خاص که معضلات شهری را در بر می‌گیرد، ناکافی است و تکافوی هزینه‌ها را نمی‌دهد.

▣ حل معضلات با بودجه ۴۰ هزار میلیارد تومانی

وقتی صحبت از معضلات بزرگ‌مقیاس زیست‌محیطی می‌شود، نمی‌شود برای حل آن چشم امیدمان تنها به سازمان محیط‌زیست یا نهادهای مربوطه باشد، چراکه یک معضل فرابخشی مهم تنها یک عامل نداشته است؛ برای مثال این میزان از آلودگی هوا ناشی از عوامل گوناگونی است، به‌همین دلیل منطقی به‌نظر نمی‌رسد که حل این مشکل بزرگ تنها به دوش سازمان محیط‌زیست انداخته شود؛ آن هم با بودجه ۰.۰۲ درصدی از بودجه کل کشور. مانند این است که بخواهیم لباس یک نوزاد را بر تن کودک ده‌ساله کنیم. حسینی‌میلانی در این باره معتقد است معمولا معضلات فرابخشی زیست‌محیطی که تقریبا کل کشور با آن درگیر است، باید به‌دست چند سازمان و وزارتخانه حل شود و هر کدام باید حل بخشی از این معضل را بر عهده بگیرند؛ برای مثال آلودگی هوا در کلانشهرها ناشی از دلایل گوناگونی است که بودجه‌های اندک سازمان ظرفیت حل آن را ندارد. حداکثر بودجه‌ای که در سال ۱۴۰۱ به سازمان تخصیص داده شد، نزدیک ۲ هزار میلیارد تومان بود که نسبت به حجم معضلات زیست‌محیطی قطره‌ای بیش نیست. طبق برآوردی که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی برای یک بازه پنج‌ساله انجام داد، به‌منظور حل ۲۰ درصد معضلات محیط‌زیست کشور نیازمند ۲۰۶ هزار میلیارد تومان بودجه هستیم؛ به‌عبارت دقیق‌تر، باتوجه به این رقم باید سالانه ۴۰ هزار میلیارد تومان، تقریبا نیمی از بودجه کشور را به حل معضلات زیست‌محیطی تخصیص داد.

▣ لابی‌گری در مجلس هم جواب نمی‌دهد

به‌گفته رئیس کمیسیون محیط‌زیست شورای شهر تهران، متاسفانه سازکار مرسوم لابی‌گری در مجلس هنوز موفق به افزایش اعتبار و بودجه نشده است. به‌هر حال می‌دانیم در زمانی که نیازها و اولویت‌های گوناگون کشور در بحث بودجه مطرح می‌شود، بسیاری از پیشنهادات در کمیسیون تلفیق رای نمی‌آورند و آنهایی هم که جان سالم به در می‌برند، در نهایت در صحن علنی مجلس موفق به جمع آرا نمی‌شوند. چندی پیش در شورای ششم خواهان ۱۰ هزار میلیارد تومان از دولت به‌منظور نوسازی اتوبوس و ون‌های مستهلک بودیم، اما باتوجه به شرایط فعلی اقتصاد کشور نمی‌توان امیدی به تامین این اعتبار داشت.

▣ شفاف‌سازی جزئیات، یک راهکار مهم

با وجود هماهنگی دولت و شوراها مکانیسم لابی‌گری در مجلس، جوابگوی حل معضلات محیط‌زیستی نبوده است. حسینی میلانی می‌گوید: برای تامین مالی در حوزه‌ای نظیر محیط‌زیست باید از روش‌های دیگری بهره گرفت؛ راهکارهایی حاصل از پیگیری روش‌های عمیق‌تر دارای بهره‌وری بالا است. پیشنهاد می‌شود هر میزان هزینه‌ای که برای پروژه‌ها تخصیص داده می‌شود با ذکر درجه اهمیت آن برای مردم شفاف‌سازی شود؛ هرچند نمی‌توان انتظار تحقق این فرآیند را داشت. در حقیقت مسئولان چه در سطح دولت و چه در سطح مجلس و شوراها خوب است با مردم گفت‌وگو و مشخصا دلیل تخصیص بودجه‌ها به پروژه‌های گوناگون را بیان کنند. برای مثال مهم‌ترین اولویت در بخش معضلات فرابخشی، نجات دریاچه ارومیه است که باید حق آبه آن به هر نحوی تامین شود. همچنین باید فعالیت کشاورزی در زمین‌های اطراف این دریاچه به‌گونه‌ای انجام شود که به سمت بهینه‌سازی مصرف آب برود.

به‌گفته این مسئول باید روشن شود سقف تامین اعتبارات تا چه میزانی است تا بتوان تبادل‌نظر استانداردتری در سطح مدیریتی نسبت به خلأهای موجود داشت. برای مثال در حوزه محیط‌زیست باید دید رفع این خلأها تا چه میزان با مالیات سبز تامین اعتبار می‌شود؟ یا چه قوانین بالادستی تا چه میزان باید تغییر کند؟ آیا باید سازکار جداگانه‌ای داشت یا خیر؟

وی با اشاره به اولویت‌های مهم حل بحران‌های محیط‌زیستی شهری می‌گوید: مهم‌ترین اقدامی که باید امروز در بخش شهری برای حل معضلات بزرگ محیط‌زیستی پیگیری شود، نوسازی وسایل نقلیه باری در حوزه دیزل نظیر اتوبوس‌های شهری و کامیون‌ها است. در دولت پیشین برنامه نوسازی گسترده‌ای مورد ارزیابی قرار گرفت، اما متاسفانه اجرای آن در دولت فعلی شکست خورد، زیرا با مشکلات تامین مالی در سیستم بانکی برخورد کرد. گفتنی است دیزل‌های سنگین در اغلب شهرها دارای نرخ استهلاک و فرسودگی بالایی است و اگر این روال ادامه داشته باشد، این تجهیزات می‌توانند یک منبع آلودگی مهم در شهرها به‌شمار روند، به همین دلیل باید از رده خارج و نوسازی شوند. وی با اشاره به دیگر معضلات محیط‌زیستی شهرها معتقد است بهینه‌سازی مصرف آب و کشاورزی دیگر موضوع مهم در حوزه فرابخشی معضلات محیط‌زیستی شهرها است و باید در تخصیص بودجه و اعتبار نگاه ویژه‌ای به آن داشت. همچنین برای حل معضل پسماند به‌ویژه در شهرهای شمالی نیازمند بودجه بیشتری هستیم، زیرا این مسئله در مناطق خزری به‌شدت دردسر ساز شده و در آینده‌ای نه‌چندان دور شاهد فجایع جبران‌ناپذیری خواهیم بود.

سخن پایانی

شواهد حاکی از آن است که افزایش چند میلیون تومانی بودجه برای سازمان محیط‌زیست به‌صورت سالانه گرهی از معضلات بزرگ محیط‌زیستی کشور باز نمی‌کند. سوال این است که چگونه با ۰.۰۲ درصد بودجه کل کشور می‌توان به حل بحران‌هایی پرداخت که اتفاقا ناشی از فرآیندهای هزینه‌بر نظیر سدسازی‌ها بر رودخانه‌هایی که نقش حیاتی در تالاب‌ها داشتند و نمونه واضح آن دریاچه ارومیه است، بودند. از طرفی هم نمی‌توان امیدی به افزایش بودجه و تخصیص اعتبارات مالی ازسوی مجلس داشت که اگر هم محقق شود به‌طور قطع به رقم ۴۰ هزار میلیارد تومانی که در گزارش به‌عنوان اعتبار کافی سالانه گفته شده، نمی‌رسد. ناگفته نماند این رقم تنها برای حل ۲۰ درصد مشکلات کل محیط‌زیست کشور ارزیابی شده است. در مجموع باید گفت حل معضلات محیط‌زیست تنها از راه تخصیص بودجه نیست؛ شاید وقت آن رسیده که نگاه جدی‌تری به موضوعاتی نظیر بهره‌وری، مالیات سبز و راهکارهای فناورانه محیط‌زیستی و توان دانش‌بنیان‌ها برای حل این مسائل داشت.

یادداشت

پسماند، معضل همیشه مغفول

حسن پسندیده ـ مدیرکل سابق دفتر مدیریت پسماند سازمان حفاظت محیط‌زیست

در قانون دوم مدیریت پسماندها مشخص شده مدیریت اجرایی کلیه پسماند در محدوده شهرها جز پسماندهای صنعتی و ویژه، برعهده شهرداری‌ها، خارج از محدوده شهر، برعهده بهیاری‌ها، خارج از محدوده بهیاری‌ها، برعهده بخشداری‌ها و مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه هم برعهده تولیدکننده است؛ بنابراین متولیان مدیریت پسماند در هر بخش مشخص شده‌اند. در بخش کلان موضوع، سازمان حفاظت محیط‌زیست به‌عنوان یک دستگاه نظارتی نقش مهمی برعهده دارد؛ هرچند براساس قانون مدیریت پسماندها، همه سازمان‌ها و نهادها در این امر مکلف شده‌اند.

برای مدیریت پسماند و جلوگیری از آثار زیانبار آن، مقررات و معیارهایی در قانون مدیریت پسماندها پیش‌بینی شده که چه اشخاص حقیقی و چه حقوقی مکلفند این قانون را رعایت کنند. این قانون همه دستگاه‌ها را مکلف به این امر کرده که افزون بر کاهش میزان تولید پسماند، کالاهایی را تولید کنند که بازیافت آنها آسان‌تر است و از تولید مصنوعات که مخرب محیط‌زیست هستند، جلوگیری کنند یا آن را به‌حداقل برسانند. در مجموع وقتی از مدیریت اجرایی پسماندها صحبت می‌کنیم، از یک کار مشارکتی سخن می‌گوییم که مراحلی از جمله تولید، نگهداری، حمل‌ونقل، پردازش و فعل و انفعالاتی را که مربوط به بازیافت و بی‌خطرسازی آنها است، شامل می‌شود. در مراحل یادشده، فناوری و دانش‌بنیان‌ها نقش مستقیم و مهمی دارن، اما متاسفانه آن بهره‌گیری که باید و شاید، از آنها نشده است. در واقع هنوز نتوانسته‌ایم، هم به‌لحاظ نرم‌افزاری و هم در بخش سخت‌افزاری، استفاده موثری از دانش‌بنیان‌ها و فناوران کنیم و البته بودجه کافی هم برای بکارگیری آن اختصاص ندادیم. بخشی از مدیریت پسماند هم مربوط به مسئولیت‌های اجتماعی و همگانی است که عموم مردم را شامل می‌شود و مربوط به پسماندهای خانگی و شهری است. این بخش نیازمند فرهنگ‌سازی و آموزش در مقیاسی وسیع است که از اتفاق دانش‌بنیان‌ها در این عرصه هم می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند. مدیریت پسماندهای خانگی و اداری در مرحله روبنایی این چرخه قرار دارد، اما متاسفانه هنوز نتوانسته‌ایم آحاد جامعه را فرابخوانیم و زیرساخت‌ها را برای مشارکت حداکثری مردم فراهم کنیم. تولیدات دانش‌بنیان‌ها در مدیریت چرخه پسماند می‌تواند به مرحله بومی‌سازی هم برسد.

پسماند حوزه مهمی است که مدیریت آن علاوه بر تخصیص بودجه، نیازمند مشارکت مردمی نیز هست. برای مثال، براساس قانون بودجه سال ۹۹ به‌منظور کاهش اثرات مخرب پسماندها، از محل عوارض فروش کالاهایی که مصرف آنها منجر به تولید پسماند مخرب محیط‌زیست می‌شود، تا سقف ۱۰ هزار میلیارد ریال برای بازیافت پسماندهای حاصل از کالاهای مزبور و فعالیت‌هایی نظیر ایجاد تاسیسات منطقه‌ای تبدیل پسماند به مواد و انرژی، با اولویت مشارکت بخش خصوصی پیش‌بینی شده که این منابع مالی پیش‌بینی‌شده، می‌توانند برای ایجاد زیرساخت‌های مناسب مدیریت پسماندهای عادی، صنعتی و ویژه در نقاط مختلف کشور هزینه شوند.

به‌اعتقاد من، در بخش عملیاتی باید از فناوری متناسب با نوع پسماند استفاده کرد. برای مثال، اگر پسماندی نیاز به سوزانده شدن، دفن، بازیافت و دیگر اقدامات دارد، باید دید از چه فناوری می‌توان در این زمینه بهره گرفت. ابتدا پسماندها باید به‌درستی جمع‌آوری شوند و در محل‌های مناسب که ظرفیت‌های لازم را دارند مدیریت دقیق صورت بگیرد. همان‌گونه که اشاره شد، در این فرآیند، نقش بی‌بدیل فناوری‌های نو و فعالیت‌های شرکت‌های دانش‌بنیان بسیار حائزاهمیت و موثر است. باتوجه به اینکه شرکت‌های دانش‌بنیان ثابت کرده‌اند که در بخش‌هایی نظیر نانو فناوری، کشاورزی و... می‌توانند نقش موثری داشته باشند، می‌توانیم با اعتماد بیشتر، مدیریت پسماندها را به آنها بسپاریم. خوشبختانه کشور ما توانایی‌های بسیار زیادی در ایجاد فناوری‌های گوناگون به‌ویژه در زمینه محیط‌زیست و مدیریت پسماند دارد. پژوهشکده‌هایی نظیر پژوهشکده صنعت نفت که توانسته با فناوری پلاسما به امحای زباله بپردازد، یکی از این نمونه‌ها است، اما امروزه باید از این فناوری‌ها به‌صورت هرچه فراگیرتر در مقیاسی بالا بهره بگیریم.

کشور ما در تولید انرژی از پسماند و بازگردانی آن به چرخه مصرف تا حد زیادی نیازمند بروزرسانی است، اما این بروزرسانی نه‌تنها باید در ایجاد و خلق فناوری و روش‌ها باشد، بلکه باید در تفکر حاکم در مدیریت چرخه پسماند هم شکل بگیرد. امروز باید برای مدیریت پسماند، در قالب گروهی از نهادهای دولتی و خصوصی برنامه‌ریزی داشته باشیم. این گروه‌ها می‌توانند افرادی متشکل از دانش‌بنیان‌ها، فناوران و پژوهشکده‌ها، شهرداری‌ها، سازمان محیط‌زیست، بخشداری‌ها و بهیاری‌ها باشند تا بتوانیم علاوه بر افزایش بهداشت شهری، محیطی و امحای زباله، به تولید انرژی از مسیر غیرنفتی برسیم.

برای حل معضل پسماند به‌ویژه در شهرهای شمالی نیازمند بودجه بیشتری هستیم، زیرا این مسئله در مناطق خزری به‌شدت دردسر ساز شده است

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

یادداشت

مسیر پرپیچ‌وخم مالیات‌محوری بودجه

میثم حاج‌محمدی
کارشناس امور مالیاتی

دولت‌هـا برای تامین منابـع مالی مصارف عمومی کشـور از دو طریـق می‌توانند کسـب درآمد کنند؛ یکی اخذ مالیات بر درآمد اشخاص و دیگری دریافت عوارض. هرگاه مخارج دولت بیش از مقدار پیش‌بینی شـده در رقم بودجه باشـد، دولت با کسـری بودجه مواجه خواهد شـد. در ایران و همچنین کشـورهای حاشـیه خلیج‌فارس وجـود درآمدهای دیگری نظیر فروش نفت توانسـته به جبران کسری بودجه کمک کنـد و با تزریق این درآمدها بـه بودجه، جای خالی مالیات و عوارض را پر می‌کنند.

در کشـورهای توسـعه‌یافته مالیـات نقش اصلی را در تامیـن بودجـه دولت ایفا می‌کنـد و به موازات توسعه‌یافتگی این کشورها، تکیه آنها به انواع پایه‌های مالیاتی افزایش پیدا کرده و بدین شـکل شـهروندان ایـن جوامـع، پرداخـت مالیـات را وظیفـه خویش برای پیشـبرد امور کشـور می‌دانند. دولت سیزدهم موفق‌ترین دولت در ۴ دهه گذشـته است که توانسته رقم در نظر گرفته شده برای مالیات در بودجه ۱۴۰۱ را محقق سـازد. دولت مدعی است در بودجه ۱۴۰۲ پایه جدید مالیاتی پیش‌بینی نشـده و دولت افزایش درآمد مالیاتی را با بسـتن راه‌های فرار مالیاتی محقق خواهد کرد.

بـرای اینکـه بودجه دچار کسـری نشـود، اتکا به درآمدهـای مالیاتی موضوع بسـیار مهمی اسـت، به همیـن خاطـر انتظار مـی‌رود دولت مانـع فرارهای مالیاتی شود. اگر دولت بتواند با ابزارهای مناسب مانع فرارهای مالیاتی شـود، قطع به یقین درآمد بیشتری در سال ۱۴۰۲ نسبت به امسال از طریق مالیات‌ستانی به‌دسـت می‌آورد. به‌نظر می‌رسد دولت اهتمام جدی برای مقابله با فرار مالیاتی دارد و در این زمینه اقدامات بسـیار مهمی در دستور کار قرار گرفته است. تفکیک حسـاب‌های شـخصی و تجاری و رصد تراکنش‌های مالی افرادی که سابقه زیادی در فرار مالیاتی دارند از جمله اقدامات جدی دولت برای بسـتن راه‌های فرار مالیاتی اسـت. در نتیجه این اقدامات دولت می‌تواند درآمدهای حاصل از فروش نفت را خرج توسعه کشور و گسترش فعالیت‌های عمرانی و زیرساختی کند.

همچنین برای بالا بردن سـهم درآمدهای مالیاتی در بودجه نیازمند چند اصلاح در نظام مالیاتی کشور هستیم که نخسـتین آن جلوگیری از فرار مالیاتی با راه‌اندازی سـامانه پایش تراکنش‌هـای پولی و مالی اسـت تـا از کلیـه تراکنش‌ها طبق جـدول طراحی شـده مالیات اخذ شـود. باتوجه به اینکه بخش مولد معمولا فرار مالیاتی کمی دارد، اما بخش غیرمولد فرار مالیاتی بسـیار بالایی دارد، عمده جریانات تورمی هم به انباشـت ثروت‌های عظیمی در دست عده کوچکی از فعـالان بخـش غیرمولد منتهی شـده که زیر چتر محاسـبه مالیاتی قرار نمی‌گیرند؛ بنابراین اگر دولت راه‌های فرار مالیاتی را از طریق هوشمندسازی سامانه دریافت مالیات مسـدود کند، هم درآمدش از بخش مالیـات افزایـش خواهد یافت و هـم اینکه می‌تواند مالیات بخش مولد کشـور را کاهش دهد. گزارش‌ها نشـان می‌دهد فرار مالیاتی عموما از طریق اسـتفاده از کارت‌هـای بازرگانی اجاره‌ای، صـدور فاکتورهای صوری، دودفتره بودن شرکت‌ها، حساب‌های اجاره‌ای، قاچاق کالا، عدم اعلام سود واقعی، فعالیت‌های پنهان اقتصادی و عدم ارائه اطلاعات شغلی رخ می‌دهد.

در حال حاضر چالش اصلی بودجه کشـور، بر سـر مسـئله درآمدزایی از طریـق مالیات و کاهش اتکا به نفت اسـت. از سـویی عامل اصلی افزایـش درآمد از طریق مالیات، به رشـد اقتصادی وابسـته است، زیرا رشـد اقتصادی که بسـتر اصلی افزایـش درآمدهای مالیاتی اسـت، یعنی تولید بیشتر کالا و خدمات و در نتیجه افزایش درآمدهای مالیاتی.

اما مشکل آنجاست که تحریم‌ها و تورم به‌عنوان دو عامل بازدارنده مانع رشد اقتصادی کشور و همچنین کمرنگ شـدن امکان تحقق اهداف مالیاتی و کاهش وابسـتگی بودجـه به نفت شـده که با ایـن اوصاف کماکان وابسـتگی بودجه بـه درآمدهای نفتی ادامه دارد. به‌اعتقاد بنده اقتصاد ایران هنوز برای رسیدن به عدم وابسـتگی بودجه به نفت و بودجه‌ریزی براساس درآمدهـای مالیاتی راه طولانـی در پیش دارد و اگر دولـت بخواهد به یکبـاره بودجه را مالیات‌محور کند بیشترین آسیب متوجه قشر حقوق‌بگیر خواهد بود.

قیمت دلار در بودجه سال آینده را بررسی کرد

تسعیر محافظه‌کارانه ۲۶ هزار تومانی

عکس: صمت

در خبرها آمده که دولت لایحه بودجه را براساس سیاست‌های کلی برنامه هفتم تدوین و تقدیم مجلس کرده، اما مجلس آن را اعلام‌وصول نکرده و ظاهرا این اقدام را منوط به تقدیم لایحه برنامه هفتم کرده است. باتوجه به اینکه سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه یک ماه بعد از آغاز فرآیند بودجه نویسی ابلاغ شد، دولت این سیاست‌ها را در لایحه لحاظ کرد تا بودجه سال آینده با برنامه هفتم توسعه که قرار است به‌زودی به مجلس تقدیم شود، همراستا باشد. از سوی دیگر قرار است بودجه سال آینده براساس لایحه سه‌دوازدهم بودجه ۱۴۰۱ اداره شود که این تصمیم دولت به‌مثابه زنگ خطری برای بنگاه‌های اقتصادی اسـت، زیرا با این اقدام کلیه طرح‌های اقتصادی بلاتکلیف خواهند ماند. موضوع مرتبط با بودجه دیگری که برای تجار، واردکنندگان و حتی مردم به‌عنوان مصرف‌کننده مهم است اعلام رقم ۲۶ هزار تومانی نرخ تسعیر دلار است. دولت در شرایطی نرخ تسعیر دلار را ۲۶ هزار تومان تعیین کرده که به‌اعتقاد بسیاری از کارشناسان این رقم، نرخ واقعی دلار نیسـت؛ به‌عبارت دیگر این رقم اعلامی تنها نمایش دولت برای بیان پایین بودن ارزش دلار در برابر ریال اسـت. صمت در این گزارش سعی کرده دیدگاه کارشناسان درباره نرخ تسعیر دلار در بودجه ۱۴۰۲ را مورد بررسی قرار دهد.

برنامه هفتم توسعه مانند چراغ راهی برای اقتصاد کشور در ۵ سال آینده اسـت و زمانی که این چراغ مسـیر را روشن نکند، نمی‌توان حتی برای یک سال هم برنامه‌ریزی و براساس این برنامه‌ریزی نرخ تسعیر دلار تعیین کرد

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

نرخ تسعیر ارز در بودجه ۱۴۰۲

عضو کمیسـیون برنامـه و بودجه مجلس شـورای اسلامی در تشریح جزئیات لایحه بودجه ۱۴۰۲ اظهار کرد: دولت در بودجه سال آینده نرخ تسعیر ارز را روی عدد ۲۶ هزار تومان بسـته و اینکه بیان می‌شـود عدد تسـعیر ۲۳ هزار تومان است مربوط به سال ۱۴۰۱بود. به گزارش تسـنیم جعفـر قادری افـزود: فروش نفت در سـال آینده حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار بشـکه در روز بـرآورد شـده کـه احتمال افزایـش آن وجود دارد.

همچنین سهم صندوق توسعه ملی از درآمد حاصل از فروش نفت مانند بودجه امسـال است و شاید به ۴۰ درصد نیز افزایش پیدا کند، زیرا در سـال گذشته ۴۰ درصد بود، امـا در بودجه ۱۴۰۱ با اذن رهبری به ۳۰ درصد کاهش پیدا کرد.

عضو کمیسـیون برنامه و بودجه مجلس با اشـاره به وضعیت یارانه‌ها در سـال آینده، گفت: یارانه در سـال آینده تغییر چندانی نخواهد داشت. صحبت‌هایی مبنی بر قطع یارانه‌ها اصلا درسـت نیست و پرداخت یارانه‌ها ادامه خواهد داشت، اما شاید در قالب کالابرگ باشد.

قادری با اشاره به بررسی لایحه بودجه، تصریح کرد: باتوجه به اینکه شـورای نگهبان با بررسی دومرحله‌ای بودجه مخالفت کرد قرار اسـت مانند گذشـته لایحه بودجـه تک‌مرحلـه‌ای در کمیسـیون تلفیق و صحن علنی مجلس شورای اسلامی بررسی شود.

بدون برنامه هفتم نباید نرخ تسعیر تعیین کرد

حجـت‌الله فرزانی، اقتصاددان و اسـتاد دانشـگاه درباره تسـعیر نرخ دلار در بودجه با رقم ۲۶ هزار تومان به صمت گفت: به‌طور قطع نرخ تسعیر ۲۶ هزار تومانی منطقی نیست، زیرا این رقم با شـاخص‌های کلان اقتصادی چون نقدینگی و تورم متناسب‌سـازی نشـده است. وی افزود: از آنجایی که هنـوز برنامه هفتم توسـعه به مجلس نرفتـه، دولت منطقا نمی‌توانـد نرخ تسـعیر دلار را اعلام کنـد، زیرا برنامه هفتم توسعه مانند چراغ راهی برای اقتصاد کشور در ۵ سال آینده اسـت؛ بنابراین تا زمانی که این چراغ مسـیر را روشن نکند، نمی‌توان حتی برای یک سال هم برنامه‌ریزی و براساس این برنامه‌ریزی نرخ تسعیر دلار تعیین کرد.

▣ بیان ادله قابل‌قبول

این اسـتاد دانشـگاه در ادامه یادآور شد: تنها در صورتی می‌تـوان نرخ تسـعیر دلار برای سـال ۱۴۰۲ را قابل‌قبول دانسـت که رئیس سـازمان برنامه و بودجه کشـور یا وزیر اقتصـاد درباره علت تعیین چنین رقمی برای تسـعیر دلار ادلـه قابل‌قبولی ارائه دهند. به‌طور مثال باید بیان کنند چه میـزان منابع ارزی داریم که می‌تـوان آن را به ریال تبدیل کرد و برپایه این محاسبه نرخ تسعیر ۲۶ هزار تومان می‌شود.

▣ قابل‌قبول نیست

وی بـا اشـاره به اینکـه احتمالا این رقـم ۲۶ هزار تومان به قطعیت نرسـیده، توضیـح داد: ابتدا بایـد میزان درآمد دلاری کشور شفاف‌سازی شود، زیرا زمانی که بانک مرکزی می‌خواهد ارز دولت را تسعیر کند باید بداند که مابه‌ازای آن چقدر ریال بدهد. زمانی که نرخ ارز را ۴۲۰۰ تومان در نظر گرفته بودند، تکلیف مشـخص بود، امـا اکنون که نرخ دلار دچار نوسـان اسـت و رئیس کل بانک مرکزی به‌تازگی رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را برای دلار نیمایی تعیین کرده، نرخ تسعیر ۲۶ هزار تومانی برای دلار قابل‌قبول نیست.

▣ میانه بهترین است

فرزانی پیشـنهاد کرد: باتوجه به اختلاف زیاد نرخ دلار در بازار آزاد و سامانه نیما بهتر است نرخ تسعیر دلار همان نرخ میانگین بازار نیمایی و آزاد باشد، زیرا نمی‌توان نرخ تسعیر را ۲۶ هزار تومان در نظر گرفت اما نرخ دلار در بازار ۴۰ تومان باشد و این فاصله به‌طور قطع مشکلاتی را ایجاد خواهد کرد؛ بنابراین رقمی بین نرخ دلار در بازار متشکل ارزی و سامانه نیما بهترین رقم برای تسعیر دلار است.

▣ عددی محتاطانه

ایـن اقتصـاددان با بیان اینکه دولت نرخ تسـعیر دلار را بسـیار محافظه‌کارانه اعلام کرده، خاطرنشان کرد: افزایش ۳ هزار تومانی نرخ تسـعیر دلار نسـبت به سـال جاری در شرایطی که رقم ارز حاصل از صادرات نفت مشخص نیست بسیار محتاطانه است. به‌نظر می‌رسد دولت سعی کرده جو روانی حاکم بر بازار ارز را با اعلام این رقم کنترل کند.

▣ ۲۸۵۰۰ تومان، عددی باورپذیر

این اسـتاد دانشـگاه در ادامه تصریح کرد: شاید بهتر بود دولـت رقـم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان را به‌عنوان نرخ تسـعیر دلار اعلام کند، زیرا اکنون این رقم در معاملات بازار نیمایی رسـمیت یافته و باتوجه به اینکه دولت متعهد شده که تا ۲ سـال آینده نرخ دلار را برای کالاهای اساسـی روی همین رقـم ثابت نگـه دارد، رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به واقعیت نزدیک‌تر اسـت؛ همچنین این رقم برای تسـعیر نرخ دلار می‌تواند بر تعدیل جو روانی حاکم بر بازار آزاد موثرتر عمل کند.

▣ بودجه را تراز می‌کند

فرزانی در پاسخ به این پرسش که اگر نرخ تسعیر ۲۶ هزار تومانی مبنای علمـی و اقتصادی ندارد، چـرا دولت این رقـم را در بودجه ۱۴۰۲ آورده، توضیح داد: پاسخ این پرسش را باید از رئیس سـازمان برنامه و بودجه گرفت. تا زمانی که ایشـان علت را بیان نکرده‌اند این رقم غیرواقعی به‌نظر می‌رسد. تنها عاملی که اکنون می‌تواند علت اعلام این نرخ ازسـوی دولت باشد تراز کردن بودجه است.

فرزانی خاطرنشـان کرد: طبق قوانین، سـازمان برنامه و بودجـه باید برنامه‌ای تراز به مجلـس تحویل بدهد. به‌طور مثـال باید بگوید Aمقدار درآمد ارزی داریم و نرخ هر دلار امریـکا بـه ریال ۲۶ هزار تومان اسـت؛ یعنی پس از ضرب رقـم درآمـد ارزی در ۲۶ هزار تومان بودجه تراز می‌شـود؛ بنابراین در خوشـبینانه‌ترین حالت این رقم ۲۶ هزار تومان برای متناسب‌سـازی و تراز کـردن بودجه در لایحه بودجه گنجانده شده است.

نرخ تسعیر دلار در بودجه باید رقمی در محدوده نرخ ارز در سامانه نیما باشد یا اینکه به متوسط نرخ دلار در بازار آزاد و نیمایی نزدیک باشد

باید بودجه ریالی و دلاری جدا شود

حمیدرضا جیهانی، اقتصاددان و اسـتاد دانشـگاه درباره تسعیر نرخ دلار در بودجه با عدد ۲۶ هزار تومان به صمت گفـت: نرخ دلار در بودجه باید رقمی در محدوده نرخ دلار در سـامانه نیما باشـد یا اینکه به متوسط نرخ دلار در بازار آزاد و نیمایی نزدیک شـود. وی افزود: برای تعیین درست نرخ تسـعیر دو نکته اهمیت بالایی دارد؛ نخست اینکه باید بودجه ریالی و بودجه دلاری از هم جدا شوند که این اتفاق هنوز رخ نداده است. نکته دوم این است که باید به بودجه در اقتصاد ایران، یک ضمیمه اضافه شود تحت عنوان تاثیر هر کدام از متغیرهای بودجه بر سیاست‌های کلان اقتصادی از جمله پایه پولی، نقدینگی، تورم و رشد اقتصادی. همچنین بودجـه ۱۴۰۲ باید نشـان دهد می‌خواهـد چند درصد از برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه را اجرایی کند.

▣ برای اعلام نرخ تسعیر دلار زود است

این اقتصاددان با اشاره به اینکه هنوز برنامه هفتم توسعه بررسی نشده، خاطرنشان کرد: اعلام نرخ تسعیر دلار بدون در نظر گرفتن اهداف برنامه هفتم توسعه کار اشتباهی است و عملا نمی‌توان درباره رقم ۲۶ هزار تومانی نرخ تسعیر دلار در بودجه اظهارنظر کرد.

این استاد دانشگاه درباره تبعات اعلام نرخ تسعیر پایین‌تر از نرخ دلار در بازار نیما متذکر شد: تبعات مابه‌التفاوت نرخ ارز ۲۸هزار و ۵۰۰ تومانی نیما تا ۴۴ هزار تومانی بازار آزاد، هم‌اکنون در بازار خودنمایی می‌کند. باتوجه به اینکه بودجه دلاری و ریالی در بودجه سـال آینده جدا نشـده و تورم و تحریم‌ها هم ادامه دارند، مشـکلات فعلی اقتصاد ایران نیز ادامه پیدا می‌کند.

▣ لزوم شناورسازی نرخ ارز

جیهانی در پاسـخ به این پرسـش که دولت برای اعلام نرخ تسـعیر ۲۶ هـزار تومانی چه شـاخصی را ملاک قرار داده، گفـت: نمی‌دانـم؛ چون نحوه نگرش بنده به بودجه با آن چیزی که در حال انجام اسـت، متفاوت است. فرق نرخ دلار ۲۸هـزار و ۵۰۰ تومانـی با ۲۶ هـزار تومانی را متوجه نمی‌شوم.

وقتی شـما نرخ ارز را در یـک نقطه ثابت می‌کنید، این کار در کل زنجیره اقتصادی کشـور، ایجاد رانت می‌کند و بین همه رانت توزیع می‌شود.

در نتیجـه نـرخ محصول نهایی بـا نرخ دلار بـازار آزاد ارائه می‌شـود، بـه همین دلیل، سرنوشـت هـر گونـه ثابت نگه داشـتن نرخ دلار بـرای واردات کالاهای اساسـی، شکست بوده اسـت. بر همین اساس و مطابق با نص صریح قانون و بنا به درخواسـت مجلس نرخ ارز باید شناور باشد، نه رقمی ثابت.

سخن پایانی

هر دلار امریکا در بودجه سالانه کشور قیمتی دارد که توسط سازمان برنامه و بودجه کشور محاسبه می‌شود. دولت نرخ هر دلار امریکا را در بودجه سال آینده ۲۶ هزار تومان اعلام کرد، این در حالی است که کارشناسان اقتصادی بر این باورند که تا وقتی فشار تحریم‌ها وجود دارد نرخ تسعیر دلار در بودجه نمی‌تواند رقمی کمتر از نرخ ارز شـاخص در بازار نیما باشـد. همچنین تا زمانی که رئیس سازمان برنامه و بودجه یا وزیر اقتصاد دلایلی برای تعیین این رقم به‌عنوان نرخ تبادلی دلار به ریال ارائه نکنند این رقم غیرواقعی و غیرمنطقی به‌نظر می‌رسد.

نوبت اول
شماره ۱۴۳۶۸۸۶

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی قائم‌شهر

نظر به دسـتور مـواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و سـاختمانهای فاقد سـند رسـمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مسـتقر در واحد ثبتی قائم‌شـهر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

▣ املاک متقاضیان واقع در قریه بالاملک کلا پلاک ۵۳ اصلی بخش ۱۶

۱۵۳۱ فرعی به نام **آقای سیدمصطفی موسویان بشلی** نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین که در آن احداث بنا شـده است به مساحت ۱۹۶.۳۴ مترمربع خریداری مع‌الواسطه از ورثه **آقای حاج جان‌آقا مهدوی مالک رسمی.**

لـذا بـه موجب ماده ۳ قانـون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و سـاختمانهای فاقد سـند رسـمی و ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه محلی/ کثیرالانتشـار در شـهرها منتشـر و در روستاها علاوه بر انتشـار آگهی، برای هیات الصاق تا در صورتی‌که اشـخاص ذینفع به آرای اعلام شـده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشـار اولین آگهی و در روسـتاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسـلیم و رسـید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسـلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواسـت به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواسـت به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه اسـت و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه ننماید اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سـند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابـر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسـمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریـان ثبت و فاقد سـابقه تحدید حـدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حـدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۱/۰۲

یونس قصابی، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان قائم‌شهر

با اعتباری بالغ بر ۷ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال به بهره‌برداری می‌رسد

۴۴ پروژه زیرساختی در شهرک‌های صنعتی اصفهان

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان با اشاره به افتتاح ۴۴ پروژه عمرانی و زیرساختی در شهرک‌های صنعتی استان همزمان با دهه فجر امسال گفت: این پروژه‌ها با اعتباری بالغ بر ۷ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال افتتاح می‌شود.

به گزارش خبرنگار صمت از اصفهان، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان در نشست خبری با خبرنگاران بابیان اینکه ۱۵۰ هزار اشتغال در ۷۶ شهرک و نواحی صنعتی استان اصفهان ایجادشده است، افزود: امسال ۲۰۰ واحد صنعتی راکد استان به چرخه تولید بازمی‌گردند.

رسول سواری بابیان اینکه تاکنون ۱۶۰ واحد به چرخه تولید بازگشته افزود: با هم‌افزایی و هماهنگی بین ارگان‌های خدماتی و شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بستر رشد و ارتقای کمی و کیفی شهرک‌ها و نواحی صنعتی فراهم‌شده است.

> از مجموع زمین‌های خالص صنعتی استان اصفهان حدود ۶ هزار و۳۹۲ هکتار به حدود ۱۲ هزار متقاضی سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی واگذارشده و از این تعداد، حدود ۷ هزار و ۷۵ واحد آن به بهره‌برداری رسیده است

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان با اشاره به اینکه درحال حاضر در استان اصفهان ۸۰ شهرک و ناحیه صنعتی مصوب وجود دارد که از این تعداد، ۷۶ شهرک و ناحیه به بهره‌برداری رسیده و زمین واگذارشده است، گفت: مساحت کل شهرک‌های صنعتی استان بیش از ۱۲ هزار هکتار است که از این مقدار، حدود ۷ هزار و ۵۰۰ هکتار زمین خالص صنعتی قابلیت واگذاری را دارد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان افزود: از مجموع زمین‌های خالص صنعتی حدود ۶ هزار ۳۹۲ هکتار به حدود ۱۲ هزار متقاضی سرمایه‌گذاری در شهرک‌های صنعتی واگذارشده و از این تعداد، حدود ۷ هزار ۷۵ واحد آن به بهره‌برداری رسیده و تولید اتفاق افتاده است.

وی با تاکید بر اینکه واگذاری زمین در شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان بر اساس ضوابط و مقررات زیست‌محیطی انجام می‌شود، عنوان کرد: واحدهای صنعتی و متقاضیان زمین باید تأییدیه‌های سازمان محیط‌زیست و سازمان غذا و دارو را دریافت کنند و اولویت ما برای استقرار صنایع در شهرک‌ها و نواحی صنعتی، با شرکت‌های دانش‌بنیان، توسعه واحدهای فعال و واحدهای صادرات محور است که در این مورد نیز صنایع کم آب‌بر و غیر آلاینده از اولویت بیشتری برخوردار هستند.

▣ راه‌اندازی شهرک فناوری

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بابیان اینکه شهرک فناوری با مساحت ۶۰۰ هکتار به‌طور انحصاری در سطح کشور به شرکت‌های دانش‌بنیان اختصاص‌یافته و پذیرای واحدهای فناور و دانش‌بنیان است، گفت: در این شهرک ساختمان مرکز خدمات فناوری و کسب‌وکار برای مشاوره کسب‌وکار به واحدهای صنعتی با مساحتی بالغ بر ۱۰ هزار مترمربع احداث‌شده و ظرفیت ۴۰ دفتر مشاوره را دارد و در حوزه‌های تخصصی کسب‌وکار ازجمله بازار، حقوق و مدیریت به واحدهای صنعتی استان مشاوره کسب‌وکار می‌دهد.

وی بابیان اینکه در دهه فجر معاون علمی رئیس‌جمهور از شهرک فناوری بازدید به عمل می‌آورد، خاطرنشان کرد: امیدواریم بتوانیم خدمات خوبی را برای شرکت‌های دانش‌بنیان در داخل این شهرک داشته باشیم.

سواری با اشاره به زیرساخت‌ها در شهرک‌های صنعتی استان گفت: ۷۹۸ لیتر آب برای ایجاد و استقرار واحدهای صنعتی اختصاص داده‌ایم، به ازای هر لیتر آب ۲۰۰ نفر اشتغال در هر واحد صنعتی ایجاد می‌شود، این رقم ۴ برابر نرم کشوری است، در کشور به ازای هر لیتر آب ۵۰ نفر اشتغال ایجاد می‌شود.

▣ اشتغالزایی در شهرک صنعتی البرز

وی با اشاره به اینکه در شهرک‌های صنعتی استان اصفهان برای بیش از ۱۵۰ هزار نفر اشتغال ایجادشده است که درازای آن ۷۹۸ لیتر آب تأمین کرده‌ایم، عنوان کرد:صنعت و صنایع کوچک در حوزه آب مورد بی‌مهری دستگاه‌های مسؤول قرارگرفته‌اند و دستگاه‌های زیرمجموعه وزارت نیرو با توجه به اشتغالی که ایجاد می‌کنیم تعامل ندارند.

سواری ادامه داد: در حوزه کشاورزی به ازای هر یک لیتر آب یک نفر اشتغال ایجاد می‌شود اما در صنعت با یک لیتر آب ۲۰۰ نفر اشتغال ایجاد می‌شود، انتظار داریم دستگاه‌ها کمک کنند تا تأمین آب برای واحدهای کوچک و متوسط تأمین شود.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان تصریح کرد: برای شهرک‌های صنعتی استان ۹۷۴ مگاوات برق و ۸۰۰ هزار مترمکعب در ساعت گاز فراهم کرده‌ایم و ۶۲ شهرک در استان اصفهان به زیرساخت گاز مجهز شده است.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان با اشاره به اینکه حدود ۷۰۰ هکتار فضای سبز در شهرک‌های صنعتی استان ایجادشده است، افزود: ۱۵ تصفیه‌خانه فاضلاب در مدار است و بیش از ۲ هزار و ۲۰۰ واحد صنعتی به شبکه فاضلاب وصل هستند و در سال جدید نیز ۱۵ شبکه فاضلاب در دستور کار است که بیش از ۵۰ درصد پیشرفت دارد.

وی بابیان اینکه ۳۱ ایستگاه آتش‌نشانی با ۵۵ پرسنل و ۳۹ خودرو در شهرک‌های صنعتی استان فعال هستند و امسال ۴ دستگاه دیگر به این خودروها اضافه می‌شود، گفت: مطالعات ارزیابی اثرات زیست‌محیطی برای ۲۵ شهرک و ناحیه صنعتی در حال انجام است و طراحی ۱۰ تصفیه‌خانه جدید در دستور کار قرار دارد.

▣ استحصال پساب تصفیه‌خانه‌ها

سواری با اشاره به اقدامات شرکت شهرک‌های صنعتی برای استحصال پساب تصفیه‌خانه‌ها عنوان کرد: ۶۶ لیتر از پساب تصفیه خانه شهرضا را خریداری کرده‌ایم که یک کار محیط‌زیستی است و آن را استحصال می‌کنیم و در حد آب صنعتی به واحدهای صنعتی در شهرک رازی تخصیص داده‌ایم.

سواری بابیان اینکه شرکت شهرک‌های صنعتی استان در دهه فجر ۴۴ پروژه عمرانی و زیرساختی در شهرک‌های صنعتی استان با اعتباری بالغ بر۷ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال افتتاح خواهد کرد، گفت: این پروژه‌ها شامل آبرسانی، تاسیسات برق و گاز، تصفیه‌خانه فاضلاب، ساختمان‌های اداری و نگهبانی و محوطه‌سازی شهرک‌های صنعتی هستند.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بابیان اینکه در ۱۶ شهرستان این پروژه‌ها افتتاح می‌شود، تصریح کرد: اولویت اصلی ما در شهرک‌های صنعتی زیرساخت‌های اساسی است و در هر شهرک صنعتی نیاز اساسی وجود داشته تعریف پروژه کرده‌ایم.

▣ خدمات حمایتی در حوزه نرم‌افزاری

وی بابیان اینکه در شرایط کنونی واحدهای صنعتی به خدمات حمایتی در حوزه نرم‌افزاری نیاز دارند، گفت: دفتر توسعه صنعتی و کارآفرینی شرکت شهرک‌های صنعتی، برای ۲ هزار و ۹۵۶ نفر از شاغلان واحدهای صنعتی ۱۴۶ دوره آموزشی به‌صورت حضوری و مجازی در زمینه‌های مدیریتی، کارشناسی، مهارتی و کارآفرینی با همکاری دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و بخش خصوصی برگزار کرده است.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان با اشاره به برگزاری رویداد استارت‌آپی فرش‌آپ در شهرستان کاشان با همکاری دانشگاه کاشان عنوان کرد: در این رویداد ۴ ایده برتر شناسایی شد تا در صنعت به کمک تولیدکنندگان فرش بیاید.

▣ حمایت جدی از دانش‌بنیان‌ها

سواری ادامه داد: شرکت شهرک‌های صنعتی استان در راستای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، در سال جاری ۴۰ شرکت مستعد را شناسایی و تاییدیه دانش‌بنیانی برای ۳۹ شرکت اخذ شده سات. همچنین در حال حاضر ۱۶۵ واحد دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی استان اصفهان مستقر هستند.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بابیان اینکه از ابتدای سال تاکنون در شهرک‌های صنعتی استان ۴۲۰ پلاک اختصاصی برای شرکت‌های دانش‌بنیان رزرو شده و قراردادها در حال انعقاد است، گفت: ۷۰۰ شرکت دانش‌بنیان در استان استقرار دارند.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان بابیان اینکه برخی از واحدها توان خرید زمین ندارند، عنوان کرد: امسال ساخت ۳۰ کارگاه برای شرکت‌های دانش‌بنیان را آغاز کرده‌ایم و در مرحله ساخت است و امیدواریم تا اوایل سال آینده آماده بهره‌برداری و واگذاری به شرکت‌های دانش‌بنیان شود.

وی تصریح کرد: اگر شرکت‌های دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی حضور پیدا کنند، می‌توانند واحدهای سنتی را توسعه دهند و به سمت رشد علمی حرکت کنند.

سواری با اشاره به برگزاری رویداد ملی تبادل فناوری بنگاه‌های کوچک و متوسط در استان اصفهان، بیان کرد: ۲۱ استان در این رویداد شرکت داشتند و ۱۵۶ نیاز فناورانه در این رویداد ارائه و در این راستا ۴۰ تفاهم‌نامه منعقد شد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان با تاکید بر اینکه استقرار واحدهای صنعتی سنتی در شهرک‌های صنعتی در مقابل شرکت‌های دانش‌بنیان سبب یک تبادل فناوری می‌شود، گفت: مطالعات ۱۲ خوشه سنگ و طلا، آجر، محصولات پلاستیکی، فرش ماشینی کاشان، حوله‌بافی خمینی‌شهر، باند و گاز کردآباد، ملحفه درچه، نساجی شهر دهق، کفش اصفهان، گلاب و عرقیات کاشان و لبنیات گلپایگان توسط شرکت شهرک‌های صنعتی انجام‌شده و خوشه پوشاک خورزوق، گز اصفهان و فرش دستباف نائین نیز در دست اجراست.

▣ آزادسازی و خلع ید از اراضی

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به آزادسازی و خلع ید اراضی فاقد اقدام در شهرک‌های صنعتی تصریح کرد: برای آزادسازی و خلع ید اراضی فاقد اقدام در شهرک‌های صنعتی، حدود ۴۰۰ قرارداد در جلسات هیأت حل اختلاف و داوری مطرح و اقدامات لازم برای برای آزادسازی ۳۲۰ فقره از این قراردادها انجام‌شده و در مراکز قضایی استان در حال پیگیری است.

سواری بیان کرد: افرادی که در ۴ سال گذشته زمین‌های شهرک‌های صنعتی را در اختیار گرفته و توان اجرایی ندارند، می‌توانند بدون نیاز به اقدام قضایی این زمین‌ها را تحویل دهند و اگر توان اجرا دارند برنامه‌شان را به‌صورت زمان‌بندی برای بهره‌برداری به شرکت شهرک‌ها ارائه دهند.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان تصریح کرد: شرکت شهرک‌ها به دنبال پس گرفتن زمین‌ها نیست، اما با توجه به اهمیت این زمین‌ها برای ایجاد اشتغال و توسعه کارآفرینی لازم است این زمین‌ها حتما به کارگاه‌ها و صنایع فعال اختصاص یابد.

> واگذاری زمین در شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان بر اساس ضوابط و مقررات زیست‌محیطی انجام می‌شود

تدوین برنامه هفتم با آسیب‌شناسی برنامه‌های گذشته

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی ضمن تشریح اقدامات پژوهشی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خراسان جنوبی در خصوص برنامه هفتم توسعه کشور گفت: بسیاری از پیش‌ران‌ها و محرک‌های توسعه و کاهنده بحران شناسایی‌شده‌اند.

به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی، روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان برنامه‌وبودجه، حمید جهانشاهی رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی؛ با اعلام این خبر گفت: پس از ابلاغ سیاست‌های کلّی برنامه هفتم توسعه ۲۹ مطالعه توسط مراکز پژوهشی سازمان با همکاری دانشگاهیان، بخش خصوصی، موسسات پژوهشی آغاز گشته که در این راستا از مدل‌ها و محاسبات اقتصادی نیز استفاده‌شده است.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان؛ بابیان این مطلب که در خراسان جنوبی نیز همزمان با سایر استان‌های کشور، فرآیند اجرایی تدوین برنامه هفتم توسعه آغازشده است؛ اظهار کرد: سازمان در حال رایزنی با دستگاه‌های سطح استان می‌باشد تا نهایتا موارد و درخواست‌ها منطبق با سند آمایش استان احصا و به‌عنوان پیشنهاد احکام ارسال گردد.

وی بابیان اینکه رویکرد تدوین برنامه هفتم بر اساس آسیب‌شناسی برنامه‌های گذشته انجام‌شده است تصریح کرد: در برنامه‌های گذشته رویکرد برنامه‌ریزی جامع مدنظر قرار داشته و وزن یکسان به همه موضوعات داده می‌شد و با توجه به منابع محدود؛ این موضوع باعث می‌شد برخی از موضوعات کلیدی و مهم که مسائل و چالش‌های اصلی را ایجاد می‌کردند کمتر موردتوجه قرار گیرند؛ لذا در برنامه هفتم توجه اساسی به موضوعات و مسائل کلیدی کشور مدنظر خواهد بود.

جهانشاهی در ادامه افزود: در برنامه‌های گذشته عمدتاً تاکید بر تدوین احکام بوده است و تدوین برنامه عملیاتی با فواصل زمانی انجام می‌شده است. درحالی‌که در برنامه هفتم مقررشده همزمان با تدوین اهداف، برنامه عملیاتی نیز موردتوجه قرار گیرد که این امر خود موجب می‌شود نگاه عملیاتی‌تر به برنامه وجود داشته باشد و قابلیت اجرا افزایش یابد.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی خراسان جنوبی؛ در خصوص پیشنهادات پیشران، بسترساز و بحران زدا جهت طرح در برنامه هفتم اذعان داشت: با توجه به وجود مطالعات پیشین نظیر مطالعات آمایش ملّی و استان‌ها و روش این مطالعات که آینده‌پژوهی بوده است، بسیاری از پیش‌ران‌ها و محرک‌های توسعه و کاهنده بحران شناسایی‌شده‌اند. جهانشاهی ادامه داد: این موارد همزمان با تدوین برنامه هفتم مورد دقت و ریزبینی قرارگرفته؛ نتیجه نهایی احصا و در قالب احکام برنامه و سپس برنامه عملیاتی، پیاده‌سازی و مورد بهره‌برداری قرار خواهند گرفت.

سرگردانی نقدینگی چالش جدی کشور است

معاون اول رئیس‌جمهوری سرگردانی نقدینگی را ازجمله چالش‌های جدی کشور عنوان کرد و گفت: این نقدینگی به دلیل چرخش در بخش‌های مختلف، مشکلاتی را در قالب تورم و افزایش قیمت‌ها ایجاد کرده است و اگر بتوانیم آن را به سمت تولید و سرمایه‌گذاری هدایت کنیم، برای جامعه ثروت خلق می‌شود.

به گزارش ایرنا، جلسه دیدار اعضای مجمع نمایندگان مردم استان فارس در مجلس شورای اسلامی با معاون اول رئیس‌جمهوری برگزار و در آن بر رفع موانع اجرایی و راه‌اندازی سه پروژه مهم آزادراه شیراز - اصفهان (قطعات یک تا ۶)، خط دوم انتقال آب از سد درودزن و قطعه اول خط دو مترو شیراز تاکید شد.

محمد مخبر در این جلسه فعال کردن مردم در اقتصاد را یکی از ضرورت‌ها و اولویت‌های کشور برشمرد و گفت: باید با عزم مشترک همه قوا، بستر فعال شدن مردم در اقتصاد و مدیریت کشور را فراهم کنیم به‌نحوی که مردم از این فعالیت‌ها بهره‌مند شوند.

معاون اول رئیس‌جمهوری یکی از چالش‌های جدی کشور را سرگردانی نقدینگی عنوان کرد و افزود: این نقدینگی به دلیل چرخش در بخش‌های مختلف، مشکلاتی را در قالب تورم و بالا رفتن قیمت‌ها در حوزه‌های مختلف ایجاد کرده درحالی‌که اگر بتوانیم نقدینگی موجود در جامعه را به سمت تولید و سرمایه‌گذاری هدایت کنیم، فرصت و امکانی وسیع برای اقتصاد کشور فراهم‌شده و از این طریق مسائلی همچون کاهش ارزش پول ملی مرتفع و برای جامعه خلق ثروت می‌شود.

مخبر در ادامه با تأکید بر اهتمام ویژه دولت نسبت به اجرای شعارها و وعده‌های رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: اجرای کارهای بزرگ نیازمند عزم همگانی است و مشارکت همه قوا و دستگاه‌های اجرایی را می‌طلبد. در این زمینه باید اولویت بندی مناسب صورت گرفته و طبق زمان‌بندی عمل کنیم.

روی خط خبر

هم اندیشی صنایع همگن پلاستیک در البرز

هم اندیشی صمیمانه و مجمع عمومی صنایع همگن پلاستیک استان البرز برگزار شد. در این مراسم که باهدف ارتباط نزدیک‌تر اعضای این انجمن با یکدیگر و کمک به صنعت پلیمر و پلاستیک برای نخستین‌بار در استان البرز با حضور جمعی از پیشکسوتان و اعضای این انجمن در تالار پرشین مهرشهر کرج برگزار شد. در ابتدای این مراسم رئیس انجمن صنایع همگن پلاستیک استان البرز گفت: طبق اساسنامه، انجمن در راستای رشد و شکوفایی صنعت پلیمر و پلاستیک و صنعتگران استان البرز گام‌های موثری را برداشته است و این روند باید ادامه یابد. پس از اتمام مجمع، چند تن از پیشکسوتان انجمن و مدیران دولتی حاضر در این مراسم سخنرانی داشته و پس از ارایه پیشنهادات در راستای رفع موانع برای صنعتگران آرزوی موفقیت کردند. دبیر انجمن صنایع همگن پلاستیک استان البرز، به‌صورت تصویری گزارشی جامع از اقدامات صورت گرفته انجمن و خدماتی ارائه شد. امیر جعفری ضمن تشکر از کلیه اعضا حاضر در مراسم آرزوی برپایی نتیجه‌بخش هرچه بیشتر این مراسم با حمایت اعضای انجمن را داشت.

بهره‌برداری از معدن برای تامین خوراک

عملیات بهره‌برداری از معدن C۱۳ در راستای توسعه نیاز خوراک معدنی شرکت سنگ‌آهن مرکزی آغاز شد. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی شرکت؛ مجتبی حمیدیان با حضور در معدن C۱۳ درباره بهره‌برداری از این معدن گفت: عملیات اجرایی و بهره‌برداری از معدن C۱۳ در راستای توسعه نیازهای شرکت سنگ‌آهن مرکزی چند روزی آغازشده است. وی افزود: امیدواریم با بهره‌برداری از این معدن بتوان خوراک جدیدی به مجموعه خوراک شرکت سنگ‌آهن مرکزی اضافه کرد. وی تصریح کرد: یکی از سیاست‌ها و برنامه‌های شرکت سنگ‌آهن مرکزی، بهره‌برداری از معدن‌های پراکنده با حجم پایین است که تاکنون به آن توجه نشده است. حمیدیان گفت: عملیات بهره‌برداری از معدن C۱۳، آغازی برای بهره‌برداری از معادن کم‌مقدار است تا بتوان از تجمیع این معادن میزان خوراک و نیازهای اولیه شرکت را تامین کرد. گفتنی است معدن C۱۳ در ۶۰ کیلومتری شهر بافق و سایت شرکت سنگ‌آهن مرکزی است. ذخیره قطعی و احتمالی سنگ‌آهن آنومالی این معدن شامل ۷۳۰۴۴۰هزار تن ذخیره هست که از این میزان ۲۷۶۴۷۶هزار تن ذخیره قطعی و ۴۵۳۹۶۴هزار تن ذخیره احتمالی برآورد شده و بزرگ‌ترین توده اصلی به شمار می‌رود.

آغاز عملیات اجرایی ناحیه صنعتی دهشیر

محمد دهقان مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان یزد گفت: رویکرد دولت، توسعه زیرساخت‌های صنعتی و زمینه‌سازی برای حضور سرمایه‌گذاران در مناطق کمتر توسعه‌یافته استان است و نواحی صنعتی در بخش‌های مختلف استان می‌توانند در راستای استقرار صنایع به‌ویژه صنایع کوچک و متوسط و ایجاد اشتغال در مناطق کمتر برخوردار نقش بسزایی را ایفا کنند. ناحیه صنعتی دهشیر با مساحتی قریب به ۴۹هکتار در منطقه غربی دهستان دهشیر قرار گرفته است که امیدواریم با پیشرفت عملیات طبق برنامه‌ریزی این ناحیه صنعتی در افق ۱۴۰۳ قابل بهره‌برداری و واگذاری به سرمایه‌گذاران باشد. این ناحیه صنعتی می‌تواند زمینه ساز استقرار صنایع پاک و کم آبخواه باشد و زمینه اشتغال برای مردم این منطقه را ایجاد کند. بخشی از عملیات اجرایی به پیمانکار واگذار شده و پیش‌بینی می‌شود تا زمان بهره‌برداری، این ناحیه صنعتی نیازمند ۱۵۰ میلیارد تومان اعتبار باشد.

شنبه
۱۷ دی ۱۴۰۱- ۱۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ - ۷ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۳۹-پیاپی ۳۵۵۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

در آستانه ۱۴۰۲ بدون برنامه، بدون بودجه

دولت سیزدهم از سال گذشته اصلاح ساختار بودجه را آغاز و علاوه بر رعایت اسناد بالادستی بر موضوعات ۱۲ گانه‌ای که برای اقتصاد و مردم مهم هستند، تمرکز ویژه دارد. آنچه در ادامه می‌خوانید تشریح بخشه‌ای مورد توجه و تمرکز در بودجه ۱۴۰۲ است که از سوی مدافعان دولت مطرح می‌شود. هرچند که بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ هنوز در کش‌وقوس اعلام وصول بوده و به این ترتیب اقتصاد را نیز در بلاتکلیفی قرار داده است.

عکس: آیدا فریدی

تامین معیشت و توجه به درمان

در لایحه بودجه ۱۴۰۲ علاوه بر تأمین ۳۶۰ هزار میلیارد تومان برای پرداخت یارانه نقدی، دولت در جهت حمایت از سفره مردم، ۱۰۴ هزار میلیارد تومان هم برای یارانه نان در نظر گرفته است، از سوی دیگر با کاهش تعرفه گمرکی نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی از ۴ درصد به یک درصد، گام دیگری برای حمایت از معیشت مردم برداشته‌شده است. دولت برای تنظیم بازار خودرو نیز پیش‌بینی واردات ۲ میلیارد دلار را دارد که در صورت موافقت مجلس و با توجه به رشد تولید داخل شاهد تنظیم و متعادل شدن قیمت‌ها در این بازار خواهیم بود. در لایحه بودجه ۱۴۰۲، دولت رشد ۲۰ درصدی ضریب حقوق در حکم کارگزینی شاغلان و بازنشستگان را در نظر گرفته، البته منابع این رشد در بودجه دیده شده تا با کسری بودجه، فشارهای تورمی از این ناحیه به مردم وارد نشود؛ بر این اساس حداقل حکم حقوق کارکنان به میزان ۷ میلیون تومان افزایش می‌یابد و حقوق تا سقف ۷ میلیون تومان از مالیات معاف خواهد بود. البته حق عائله‌مندی و حق اولاد هم به ترتیب ۵۰ و ۱۰۰ درصد افزایش خواهد داشت.

■ سلامت و درمان

در کنار حمایت‌های معیشتی، دولت توجه زیادی به حمایت‌های درمانی مردم دارد تا مردم از این ناحیه هزینه کمتری بپردازند، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲، دولت ۶۹ هزار میلیارد تومان یارانه دارو در نظر گرفته است، از سوی دیگر ۱۰ درصد منابع هدفمندی ویک درصد مالیات بر ارزش افزوده به حوزه سلامت اختصاص پیدا کرده است. تقویت پزشک خانواده و نظام ارجاع، استمرار نسخه الکترونیک و ارائه معافیت حقوق ورودی برای واردات آمبولانس از دیگر بخشه‌ای حمایتی دولت در حوزه سلامت است. توجه دولت در بخش سلامت تنها به درمان نبوده و در حوزه پیشگیری هم منابع خوبی برای حوزه سلامت و ورزش دیده است؛ برای تحقق این امر بخشی از عوارض بر سیگار برای سلامت و بخشی از ۲۷ صدم درصد مالیات بر ارزش افزوده به این حوزه اختصاص پیدا خواهد کرد.

آب، کشاورزی و محیط زیست

خشکسالی و کاهش نزولات آسمانی یکی از ابرچالش‌های بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایران است؛ دولت سیزدهم در بودجه سال ۱۴۰۱ منابع خوبی برای مقابله با این بحران اختصاص داد، همین رویکرد در لایحه بودجه ۱۴۰۲ دنبال شده و بر همین اساس مجوز انتشار ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق اسلامی برای طرح‌های نیمه تمام، مهار و تأمین آب و طرح‌های برق‌آبی صادرشده است؛ این رقم نسبت به بودجه امسال ۳ برابر شده است. با توجه به کاهش منابع آب در دسترس در سال‌های اخیر و لزوم توجه به منابع آبی جدید موضوع آب‌های ژرف، چندسالی است که موردتوجه قرار گرفته؛ اما منابع مالی لازم برای توسعه این بخش تأمین نشده است؛ بر این اساس در بند (ح) تبصره ۷ لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، وزارت نفت مکلف شده ۱۰ هزار میلیارد تومان از منابع داخلی خود و شرکت‌های تابعه را با هدایت و نظارت معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری در فرآیند قابلیت‌سازی و توسعه فناوری و عملیات حفاری و بهره‌برداری از آب‌های ژرف و سایر فناوری‌های آب اختصاص دهد.

از سوی دیگر اجرای الگوی کشت در کشور متناسب با منابع آبی، پیگیری و اعتبارات خوبی برای رعایت و مدیریت الگوی کشت، پیش‌بینی شده است. افزایش عوارض صادراتی محصولات آب بر و انجام حمایت از شهرک‌های گلخانه‌ای و شهرک‌های کشاورزی از دیگر اقدامات مهم دولت در لایحه بودجه برای توجه همزمان به مشکل آب و حمایت از تولید محصولات کشاورزی است.

همچنین در لایحه بودجه سال آینده ۲۰ درصد عوارض سبز به محیط‌زیست برای مقابله با آلودگی هوا اختصاص پیدا کرده است؛ همچنین یک هزار میلیارد تومان منابع برای کمک به صندوق ملی حفاظت از محیط‌زیست و تأمین تجهیزات محیط بانی و... در نظر گرفته شده است. حمایت از محیط‌زیست با معافیت از پرداخت هزینه دادرسی دعاوی از دیگر تصمیمات مهم دولت در این بخش است.

مسکن و حمل‌ونقل

اخذ مجوزهای لازم برای فروش و تهاتر املاک دستگاه‌ها، در نظر گرفتن تخفیف‌های مالیاتی پروژه‌های مسکن مهر و ارائه خدمات زیرساختی و زمین برای ساماندهی بافت‌های ناکارآمد و سکونتگاه‌های غیررسمی از مهم‌ترین بخشه‌ای مهم لایحه بودجه برای مسکن است.

یکی دیگر از مقدمات رشد پایدار اقتصادی توجه به زیرساخت‌های حمل‌ونقل و کریدورهای ارتباطی استکه اعتبارات خوبی برای صندوق توسعه حمل‌ونقل دیده شده است. به غیر از حمایت‌های مستقیم، بخشی از سود شرکت‌های وابسته به وزارت راه و شهرسازی به صندوق حمل‌ونقل اختصاص پیدا کرده و امکان تهاتر بخشی از اموال غیرمنقول وزارت راه و شهرسازی به این صندوق فراهم شده است.

با توجه به سرمایه‌بر بودن طرح‌های حمل‌ونقل، دولت به غیر از منابع داخلی امکان اخذ تسهیلات مالی خارجی با تضمین دولت برای تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری را هم پیش‌بینی کرده است.

■ تقویت جایگاه استان‌ها

در همین حال واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی ملی در سطح استان به استان، پیش‌بینی تشکیل صندوق‌های عدالت و پیشرفت استانی، ایفای نقش شورای برنامه‌ریزی استان در فرآیند تصمیم‌گیری در مورد عوارض بر ارزش افزوده از تصمیمات مهم این بخش است. از سوی دیگر استان‌ها مجازند برای اجرای طرح‌های عمرانی استان، اموال غیرمنقول خود را بفروشند و همچنین استان‌ها قادر خواهند بود ادارات استانی خود را تجمیع کنند.

توجه به آموزش؛ از مدرسه تا دانشگاه

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ مدارس رعایت‌کننده الگوی مصرف از پرداخت هزینه‌های برق، گاز و آب معاف شده‌اند. همچنین مدارس خیرساز از پرداخت حق انشعابات قانونی معافیت ۵۰ درصدی خواهند داشت. امکان استفاده مدارس از سهم ۲۷ صدم واحد ارزش افزوده، تقویت اعتبارات تغذیه دانش‌آموزان و تأکید بر اجرای سند تحول بنیادین از دیگر بخشه‌ای مهم لایحه بودجه در حوزه آموزش و پرورش است.

از سوی دیگر رشد عملی و تقویت تحقیقات دانشگاه‌ها در راستای حل مشکلات کشور از سیاست‌های مهم دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ است، از این رو منابع صندوق تحقیقات علوم و فناوری تقویت شده و امکان اخذ تسهیلات مالی خارجی برای تجهیز دانشگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها و مراکز فنی و حرفه‌ای با تضمین دولت نیز پیش‌بینی شده است. برقراری ارتباط یک درصد پژوهش با صندوق تحقیقات علوم و فناوری و سامانه نظام اطلاعات و اجازه استفاده متمرکز استان‌ها از یک درصد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های جاری که به امور پژوهشی اختصاص دارد؛ از دیگر تصمیمات دولت در لایحه بودجه برای حمایت رشد عملی و توسعه تحقیقات است. لایحه بودجه، سه بخش خوب برای دانشجویان هم دارد؛ افزایش اعتبارات برای تغذیه دانشجویی، تقویت اعتبارات صندوق رفاه دانشجویی و افزایش منابع برای تعمیر و احداث خوابگاه با اولویت خوابگاه دانشجویی از جمله مصوبات دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ است. خبر خوب برای اساتید هم اینکه کارانه پزشکان و حق‌التدریس، حق‌التحقیق و عناوین مشابه از سقف حقوق پرداختی به استادان خارج شده است.

نفت و صندوق توسعه ملی

یکی از بخشه‌ای مهم بودجه که همواره موردتوجه کارشناسان و اصحاب رسانه قرار دارد بخش نفت است؛ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ برخلاف دولت‌های گذشته، دولت به پرداخت ۴۰ درصدی سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی پایبند بوده تا قدرت این صندوق برای حمایت از بخش خصوصی و تولید فراهم شود. از سوی دیگر در راستای ایجاد شفافیت جدول تبصره ۱۴ حذف شده و منابع آن به بودجه شرکت نفت و بخشی از مصارف آن به بودجه عمومی منتقل شده است.

با توجه به ضرورت توجه به پتروپالایشگاه جهت ایجاد ارزش افزوده بیشتر و پرهیز از خام فروشی، ایجاد امکان سرمایه‌گذاری مشترک دولت و بخش غیردولتی در پتروپالایشگاه‌ها در لایحه بودجه ۱۴۰۲ پیش‌بینی شده؛ همچنین منابع خوبی برای توسعه پالایشگاه آبادان در نظر گرفته شده است.

شفافیت در ساز کار حمایت از دولتی‌ها

یکی دیگر از بخشه‌ای حاشیه‌ساز بودجه که بعضاً مورد اختلاف دولت و مجلس هم بوده موضوع قیر رایگان و تخلف‌های پیرامون آن است؛ دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ ایجاد شفافیت سازکاری از طریق گردش خزانه ایجاد کرده که ضمن تأمین قیر برای جاده‌های روستایی و موارد مندرج در لایحه بساط حواله فروشی و سوءاستفاده‌ها در این بخش جمع شود. یکی از موضوعات موردتوجه افکار عمومی در بودجه معمولاً بودجه شرکت‌های دولتی است؛ در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ برای ایجاد شفافیت در این شرکت‌ها گام‌های مهمی برداشته‌شده است؛ بر این اساس تا پایان خرداد سال آینده آیین‌نامه انتظام بخشی، شفاف‌سازی و ضابطه‌مند نمودن درآمدها و هزینه‌های شرکت‌های دولتی تدوین و تصویب می‌شود. از سوی دیگر تمام حقوق و مزایای کارکنان این شرکت‌ها هم در سامانه سازمان اداری و استخدامی کشور ثبت می‌شود. از طرف دیگر شرکت‌های دولتی در اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۲ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری خواهند کرد، همچنین با حذف حواشی و ایجاد مدیریت بهتر در این شرکت‌ها در سال آینده درآمد دولت، ناشی از سود شرکت‌های دولتی ۶۱ درصد افزایش پیدا خواهد کرد.

سخن پایانی

در نهایت اینکه یکی از اجزاء مهم افزایش درآمدهای غیرنفتی کشور توجه به صنعت گردشگری و صنایع‌دستی است؛ در هر ۲ حوزه، کشور دارای ظرفیت‌های بیشماری است که نیاز به توجه و حمایت دارد؛ از همین رو تقویت اعتبارات حوزه گردشگری و میراث فرهنگی در لایحه بودجه ۱۴۰۲ موردتوجه قرار گرفته است.

ایجاد صندوق حمایت از صنایع‌دستی، میراث فرهنگی و گردشگری، معافیت منابع ارزی حاصل از صادرات صنایع‌دستی از اخذ تعرفه، عوارض صادراتی و تعهد ارزی برای صادرات صنایع‌دستی و کاهش تعرفه گاز مصرفی شرکت‌های فعال در حوزه گردشگری از جمله مصوبات خوب دولت در لایحه بودجه برای حمایت از این بخش است. در بخش فرهنگ هم با توجه به هجمه‌های گسترده به فرهنگ ایرانی اسلامی، تقویت اعتبارات این بخش مدنظر قرار گرفته است برهمین اساس به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده‌شده بخشی از اعتبارات خود را به امور قرآنی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت اختصاص دهند. همچنین دستگاه‌ها مجازند تا ۲ درصد از اعتبارات خود را برای هزینه در حوزه فرهنگ هزینه کنند.

نظرگاه

نیاز به عمل استراتژیک داریم

محمد شریعتمداری- وزیر اسبق صنعت، معدن و تجارت: امروز با شور و حالی که در کل ایران بوجود آمده، یاد و خاطره آن شهید عزیز، شهید سلیمانی مجددا در دل همه ما زنده شده و عشق به او در دلمان شعله می‌کشد. شهید سلیمانی روستا زاده‌ای که با اخلاص، خودسازی، شجاعت، فداکاری، نوع دوستی، جهاد فی‌سبیل‌الله، قهرمان این ملت شد. نمونه‌ای برجسته از الگویی مثال زدنی، از تربیت شدگان واقعی دامن اسلام. معتقدم یکی از مهم‌ترین نیازهای امروز ما، همچنان که همیشه، توانایی در حل اختلافات و منازعات بی‌پایان این کشور است. منازعاتی که به نقض حقوق اساسی مردم، هدر رفتن توان و انرژی نیروها، نابود شدن دستاوردها، به انحراف رفتن الویت‌ها، اصلی شدن مسائل فرعی منجر شد. معتقدم که در این شرایط و وضعیت مملو از برخی از سوء ظن‌ها و اختلافات، منازعه و رفتارهایی که بین ماست، شخصیت چند بعدی نظیر شهید سلیمانی، برای جامعه ما یک کیمیا بود. ما به مرام شهید سلیمانی نیاز داشتیم و داریم که فریاد بزند مثل آن موقع‌ها که «عمل استراتژیک، آن است که عاری از خوادخواهی، خودمحوری، خویشاوند سالاری و جاه طلبی باشد »، البته او که چنین عقیده‌ای داشت، عمل خودش را هم با همین گفتار تطبیق می‌داد. جای سرزمین زیبای ما ایران از خوزستان تا سیستان و بلوچستان، از کرمان تا کردستان، شاهد حضور جهادگونه، بی‌ریا و خودخواهی، این بنده‌ی صالح خدا در همراهی و حمایت از مردمش بوده است و شاید این یکی از رازهای محبوبیت سلیمانی در بین مردمان ماست، این رفتارها و کردارهای فرهنگ ساز. واقعیت این است که در زمانه‌ای که در کشور ما جریانات سیاسی جز به نابود شدن همدیگر و از بین رفتن رقبای خود رضایت نمی‌دهند، شخصیت والایی مثل سردار دل‌ها، که چه زیبا گفتند سردار دل‌ها قاسم سلیمانی، باید می‌بود که ندا بدهد «این بی‌حجابه، اون باحجابه، این اصلاح طلبه، اون اصولگراست، با این روش‌ها چه کسی رو می‌خواهید حفظ کنید»، در دوران مملو از نزاع و تنش به روحیه میانجی گرایانه شهید سلیمانی نیاز داریم، هم او که جمهوری اسلامی برایش حرم بود و حفظ جمهوری اسلامی را با همه وجودش می‌خواست و برای ماندگاری‌اش تلاش کرد، این‌ها هم از خصوصیات شهید سلیمانی بود. با اخلاص و متابعت از برخی سیاست‌های درستی که در حوزه‌های گوناگون، در کشور ما برای جلوگیری از نفوذ بیگانگان، برای جلوگیری از نفوذ فرهنگ داعش در جامعه اسلامی اطراف ما شکل گرفته بود، همه خصوصیات بی همتای شهید ما سلیمانی بود، او که به حق دلدار عزیز همه ملت ایران و سردار دل‌هاست.

روحش شاد و راهش پر رهرو...

چهره

اصلاح ساختار فرآیند و تبصره‌های بودجه

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی از ارائه بسته تحولی مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص اصلاح ساختار فرآیند و تبصره‌های بودجه کشور خبر داد و گفت: این بسته پیشنهادی در قالب اقدامات تحولی لازم برای اصلاح ساختار بودجه، فرآیندهای بودجه‌ریزی و اصلاحات موردنیاز برای تبصره‌های مختلف بودجه کل کشور منتشر شده که قابل پیشبرد در بودجه سال ۱۴۰۲ است. به گزارش ایسنا، بابک نگاهداری با اشاره به‌ضرورت اصلاح بودجه‌ریزی در کشور، بودجه را مهم‌ترین سند حکمرانی مالی سالیانه بخش عمومی کشور دانست و گفت: این سند خط مشی مرکزی حاکمیت، نشان می‌دهد دولت چگونه اهداف سالیانه خود را اولویت‌بندی می‌کند. وی افزود: البته در زمان تدوین سند بودجه، چارچوب‌های کلی که برآیند تصمیمات اتخاذ شده درباره شیوه حکمرانی در بخش عمومی است، محدودیت‌های بسیار مهمی را به سند بودجه سالیانه تحمیل می‌کند. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با تاکید بر لزوم اصلاح ساختاری بودجه، تصریح کرد: عدم پیشبرد اصلاح ساختاری در شیوه مدیریت بخش عمومی و ایجاد منابع پایدار درآمدی طی یک دهه اخیر، باعث شده است تا پوشش شکاف منابع و مصارف عمومی هر سال نسبت به سال گذشته امری دشوارتر شود. کاهش نرخ سرمایه‌گذاری، نه‌تنها موجب می‌شود ظرفیت جدید برای رشد اقتصادی فراهم نشود بلکه ممکن است به آستانه‌ای برسد که حتی ظرفیت‌های مولد فعلی نیز دچار استهلاک و فروسایی شود وی ادامه داد: نسبت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به تولید ناخالص داخلی که در سال ۱۳۹۰ بیش از ۲۶ درصد بوده است، طی یک روند کاهشی به کمتر از ۱۵ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است. کاهش نرخ سرمایه‌گذاری، نه‌تنها موجب می‌شود ظرفیت جدید برای رشد اقتصادی فراهم نشود بلکه ممکن است به آستانه‌ای برسد که حتی ظرفیت‌های مولد فعلی نیز دچار استهلاک و فروسایی شود. نگاهداری با تاکید بر تغییر مسیر نظام بودجه‌ریزی، خاطرنشان کرد: مهم‌ترین مأموریت اصلاح ساختار بودجه در کشور، تغییر مسیر نظام بودجه‌ریزی از وضعیت کنونی به وضعیتی است که در آن ضمن ارتقای کیفیت ارائه خدمات عمومی دولت، امکان سیاست‌گذاری مالی فعال از طریق منابع درآمدی پایدار برای دولت مهیا باشد. وی تاکید کرد: در تدوین بودجه، رویکرد هزینه‌محور و دستگاهی به جای نگاه خروجی‌محور و برنامه‌ای حاکم است. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با انتقاد از اینکه میان سیاست‌های ذیل بودجه و برنامه‌هایی که به دستگاه‌ها محول می‌شود، ارتباط روشنی برقرار نیست، عنوان کرد: بخشنامه بودجه ارتباطی به توزیع اعتبارات کلان بودجه ندارد. وی با بیان اینکه برای تصمیم‌گیری درخصوص تأمین اعتبار، رابطه عملکرد دستگاه نسبت به بودجه دریافتی سال گذشته نیز روشن نیست، گفت: مجلس در هنگام رسیدگی به لایحه بودجه، شاخص و عملکرد پذیرفته‌شده و قابل اطمینانی در دسترس ندارد تا برمبنای آن تصمیم‌گیری کند. از این رو نظارت کمیسیون‌های تخصصی مجلس بر بودجه تخصیص‌یافته به دستگاه‌ها موردی بوده و فرآیندی سازمان‌یافته نیست. نگاهداری ادامه داد: فرآیند فعلی رسیدگی به لایحه بودجه دولت دارای اشکال‌هایی است که موجب می‌شود نقش مجلس در ریل‌گذاری بودجه و نگاه کلان به بودجه عمومی تضعیف شده و در نقطه مقابل جزییاتی که به بعد اجرایی بودجه مربوط است در بررسی‌ها مورد توجه قرار گیرد. وی افزود: بررسی تجربه بین‌المللی در حوزه بودجه‌ریزی نشان می‌دهد که یکی از وظایف اصلی مجلس در حوزه بودجه نگهبانی از کسری بودجه و جلوگیری از بی‌انضباطی مالی دولت است. این مهم به‌دلیل اشتغال مجلس به جزییات و تبصره‌ها در رویه کنونی تا اندازه‌ای مغفول واقع شده است. در راستای بهبود این وظیفه مجلس، لازم است تا به ارزیابی منابع بودجه عمومی برای جلوگیری از تعریف منابع غیرواقعی توجه بیشتری شود. نگاهداری از ارائه بسته تحولی مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص اصلاح ساختار فرآیند و تبصره‌های بودجه کشور خبر داد و گفت: در این گزارش ضمن آسیب‌شناسی کلان بودجه دولت برای کارکردهای اصلی خود، اصلاحات اساسی مورد نیاز برای بهبود رویه بودجه‌ریزی و پوشش کسری بودجه در راستای اصلاح ساختار بودجه بیان شده است. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با بیان اینکه اصلاحات مربوط به بازه زمانی میان مدت بوده و اغلب در قوانین پایه مرتبط با بودجه اثرگذار است، تصریح کرد: برای بازه کوتاه‌مدت و اصلاحات قابل اعمال در سند بودجه ۱۴۰۲ نیز اقدام‌های تحولی در حوزه‌های نظیر انرژی، حمل نقل و بخش عمومی ارائه شده است که قابل پیشبرد در بودجه سال ۱۴۰۲ است.